

Herstel van de doorvaart Nieuwe Water

Een onderzoek naar de verschillende mogelijkheden om de ambitie van de stichting Herstel Doorvaart Nieuwe Water te realiseren.

Student

Stefan Bakker
09053875

De Haagse Hogeschool
25 juni, 2021

CONTACTGEGEVENS

De Haagse Hogeschool

Faculteit Technologie, Innovatie & Samenleving
Ruimtelijke Ontwikkeling/Climate & Management
tis@hhs.nl

Student

Stefan Bakker
Hoogheemraadstraat 57
2241 CD Wassenaar
09053875@student.hhs.nl
06 41039415
Studentnummer 09053875

Gebiedsmanagers B.V.

Weverskade 110
3147 PA Maassluis
085 7928200

Begeleiding Gebiedsmanagers

Karel Ossewaarde
Projectmanager, Adviseur en Partner
karel.ossewaarde@gebiedsmanagers.nl
06 47087347

Jan Stuij
Voorzitter Stichting Herstel Doorvaart
Nieuwe Water
janstuij@gmail.com
06 46228833

Begeleiding De Haagse Hogeschool

1^e begeleider
David van der Steen
d.p.l.vandersteen@hhs.nl
06 18989517

2^e begeleider
Sebastiaan Beresford
s.a.beresford@hhs.nl
06 18989532

Afstudeerstage coördinator
Gerbrand van Bork
g.j.vanBork@hhs.nl
06 44461206

Voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt de scriptie: *'Herstel van de doorvaart Nieuwe Water'*, een afstudeeronderzoek ten behoeve van de realisatie van het initiatief *Herstel doorvaart Nieuwe Water en doorgang Weverskade*. Het onderzoek is uitgevoerd ten behoeve van verdere onderbouwing van het initiatief, waarbij de stichting *Herstel Doorvaart Nieuwe Water* (die speciaal voor realisatie van het initiatief is opgericht) deze kan gebruiken bij overleg met betrokken overheidsinstanties, belangenorganisaties en andere partijen. De scriptie is geschreven in het kader van mijn afstudeerstage aan de opleiding Ruimtelijke Ontwikkeling | Climate & Management aan de Haagse Hogeschool en in opdracht van de stichting *Herstel Doorvaart Nieuwe Water*. De afstudeer- en stageperiode verliep van februari 2021 tot en met juni 2021.

Gedurende het onderzoek heb ik in samenhang met mijn bedrijfsbegeleiders Karel Ossewaarde en Jan Stuij afgestemd wat de kaders, afbakening en hoofdvraag van het onderzoek zouden zijn. Het competentieniveau was vastgesteld op complex, maar middels reguliere begeleidings- en voortgangsgesprekken met mijn school- en bedrijfsbegeleiders ben ik coachend begeleid. De wekelijkse voortgangsgesprekken met bedrijfsbegeleider Jan Stuij hebben mij ondersteund om gestaag voortgang te kunnen maken en constante feedback over geschreven stukken te ontvangen.

Ik zou graag allereerst mijn begeleiders van de Haagse Hogeschool, David van der Steen en Sebastiaan Beresford bedanken voor de begeleiding van mijn afstudeerstage. Daarop aansluitend wil ik mijn twee begeleiders vanuit de stichting, Karel Ossewaarde en Jan Stuij bedanken voor de inzet en enthousiasme die zij brachten gedurende deze periode. Alle vier begeleiders hebben hun vertrouwen in mij gehouden gedurende deze opmerkelijke tijden en hiervoor ben ik hen erg dankbaar.

Ten derde wil ik graag de bestuursleden van de stichting, Bert de Reuver, Joop Luijendijk en alle betrokken adviseurs bedanken voor de hulp en inzichten die zij voor het onderzoek hebben aangeleverd. Ten vierde bedank ik de medewerkers van de verschillende gemeenten, Hoogheemraadschap, provincie en belangenorganisaties en lokale bewoners voor de tijd die zij hebben genomen om interviews te houden en aanvullende vragen te beantwoorden voor mijn onderzoek. Ten vijfde wil ik Gebiedsmanagers B.V. en haar medewerkers bedanken voor het bieden van haar online platforms, tools en de mogelijkheid om op kantoor te werken.

Ten slotte zou ik graag mijn familie, vrienden en medestudenten willen bedanken voor alle ondersteuning, hulp en feedback. Door al de genoemde mensen heb ik mijn scriptie kunnen schrijven en zo nieuwe ervaringen opgedaan.

Hartelijk dank voor uw interesse.

Ik wens u veel leesplezier toe.

Stefan Bakker

Wassenaar, 25 juni 2021

Managementsamenvatting

In 2019 is het initiatief ‘Herstel doorvaart Nieuwe Water en doorgang Weverskade’ begonnen ten behoeve van de watergang, die momenteel op enkele locaties belemmerd wordt door een aantal duikers en lage bruggen. In begin 2021 is de stichting voor het initiatief opgericht en heeft een locatie onderzoek, een technisch en maatschappelijk haalbaarheidsonderzoek en een maatschappelijke kosten-batenanalyse laten verrichten, ter ondersteuning van de aanvraag van het initiatief bij verschillende organisaties en partijen. Het voorliggende onderzoek dient ter verdere onderbouwing van het belang en de waarden van het Nieuwe Water ten aanzien van het initiatief, zodat de stichting deze kan bevorderen. Het onderzoek bestaat uit vier ambities, waarbij beleidstukken, regelgeving en programma’s van de provincie Zuid-Holland, het Hoogheemraadschap van Delfland, gemeenten Maassluis, Westland en Midden-Delfland en andere belanghebbende partijen worden onderzocht op relevante stukken voor het initiatief van het Nieuwe Water, zoals te zien in Tabel 0-1. Vervolgens is gekeken naar de mogelijkheden en koppelkansen voor het initiatief ervan.

De hoofdvraag voor het onderzoek luidt als volgt: *“Hoe kan de ambitie van het initiatief Herstel Nieuwe Water het beste maatschappelijk, cultuurhistorisch, ecologisch en recreatief onderbouwd en het gemeenschappelijke verhaal van stakeholders versterkt worden, zodat het rapport geschikt is om ingebracht te kunnen worden naar partijen voor de financiering van de realisatie van het initiatief?”*

Tabel 0-1: Overzicht belangrijkste documenten per ambitie van het Nieuwe Water

Overzicht beleidstukken, programma’s en andere programma’s relevant voor het Nieuwe Water	
Maatschappelijk	Cultuurhistorisch
<ul style="list-style-type: none"> • Startnotitie Sport en Recreatie • Rapportage Verkenning Vaarrecreatie • Cultuurvisie 2015-2020 • Sportnota 2013 • Citymarketingbeleid 2019-2024 	<ul style="list-style-type: none"> • Visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving • Perspectief dijken Zuid-Holland • Blauwe Cirkels • Cultuurhistorische inventarisatie trekvaartroute • Vaarrecreatie Westland • Beheerplan Civiele Kunstwerken 2015-2024
Ecologisch	Recreatief
<ul style="list-style-type: none"> • Visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving • Subsidieregeling Groen • LIFE: Deelprogramma Milieu • Kader Richtlijn Water programma • Deltaplan Biodiversiteit • Bidbook Bijzonder Provinciaal Landschap • Landschapontwikkelingsperspectief • LOP Uitvoeringsprogramma 2016-2020 • Bestuursakkoord Schoon en Gezond Water Delfland 2015-2021 • Water Klimaatplan Westland • Visie Openbare Ruimte • TKBN Rapport Kanovaarwegen 	<ul style="list-style-type: none"> • Visie Rijk Groenblauwe Leefomgeving • Rapportage Verkenning Vaarrecreatie • Perspectief Toerisme 2030 • Subsidieregeling Toerisme • Subsidieregeling Groen • Uitvoeringsprogramma 2016-2020 • Blauwe Cirkels • Citymarketingbeleid 2019-2024 • Wilgenrijk Dijkpolder Masterplan • Vaarrecreatie Westland • Waterklimaatplan Westland

Ontwikkelingen in de openbare ruimte, cultuurhistorie, ecologische doelstellingen en waterrecreatie bieden een aantal kansen en mogelijkheden voor betrokken partijen om de potentie van het Nieuwe Water optimaal te benutten. Regionale programma's zoals het thema van waterrecreatie in *Blauwe Cirkels* en het ontwikkelen van stadsentrees (*poorten*) in het *Landschapontwikkelingsperspectief* bieden potentie en mogelijke koppelkansen voor het Nieuwe Water en de aanliggende gemeenten. Het initiatief kan een belangrijke rol spelen bij de provinciale, regionale en gemeentelijke ambities om waterrecreatie in Zuid-Holland te stimuleren en het vaarroutenetwerk van de Delflandse regio te verdichten en versterken. Bij deze ambities kunnen maatschappelijke en cultuurhistorische onderwerpen worden aangevangen middels Toeristische Overstappunten en andere cultuureducatie mogelijkheden. Ecologische doelstellingen zoals de Europese Kader Richtlijn Water hoeven hierbij niet in het geding te raken.

De gemeenten wensen de *poorten* te ontwikkelen op locaties daar waar het openbaar vervoer, wegen en waterinfrastructuur het gebied binnen komen. De twee poorten aan de Maasdijk en aan de Westgaag bij de A20 bieden twee ontwikkelingslocaties waar de gemeenten Maassluis en Midden-Delfland de wens heeft om deze gebieden op te waarderen. Het initiatief kan hier kansen bieden met het bevorderen van deze beleidsdoelstellingen, waarbij de wensen voor waterrecreatie in en aan nieuwbouwprojecten zoals Wilgenrijk in Maassluis tevens verder ontwikkeld kunnen worden.

Het project is destijds geclassificeerd in een Verkenning Vaarrecreatie van de provincie als een project met een middel- tot lange termijn voor realisatie. Om dit mogelijk te kunnen maken, is er zowel bestuurlijk draagvlak als financieringsmogelijkheden nodig. Hierbij dient de stichting de verschillende overheidsinstanties, regionale organisaties en andere lokale belangenorganisaties op allerlei verschillende vlakken te benaderen om het initiatief bij deze betrokken partijen te agenderen en te lobbyen. Zulke financieringsmogelijkheden kunnen bestaan uit het Europees *LIFE: Deelprogramma Natuur*, de *Sportimpuls* van het Rijk, provinciale subsidieregelingen zoals die van *Groen* en *Toerisme*, *Klimaatadaptatie* van het HHD en gemeentelijke regelingen zoals de Maassluisse *De Betrokken Stad*.

Als gevolg van het onderzoek van maatschappelijke, cultuurhistorische, ecologische en recreatieve kansen van het Nieuwe Water is er een aantal aanbevelingen, zoals het onderzoeken van het gelimiteerde draagvlak bij projecten aan de Westgaag en de mogelijke (economische) kansen bij de twee *poorten* aan het Nieuwe Water. Om het Nieuwe Water in het vaarroutenetwerk op te nemen en het netwerk te dicht en te verbinden, dient o.a. de Gaag geschikt te zijn voor vaarrecreatie en is het een meerwaarde als het cultuurhistorische lint ervan hersteld wordt. Daaropvolgend biedt een inventarisatie van de cultuurhistorische elementen aan het Nieuwe Water een overzicht van haar waardevolle (civiele) kunstwerken en structuren, waarbij duidelijk wordt welke acties ondernomen moeten worden om deze te herstellen. Een Milieu Effecten Rapportage met toepasbare maatregelen omtrent klimaatadaptatie biedt een additionele route voor het agenderen van het initiatief, om zo natuurlijke en duurzame kansen te benutten en mogelijke ecologische zorgen van waterkwaliteit en biodiversiteit bij het Hoogheemraadschap van Delfland te voorkomen.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Managementsamenvatting.....	4
Inhoudsopgave.....	6
Figuren- en tabellenlijst	8
Begrippenlijst	10
1 Inleiding.....	12
1.1 Aanleiding	12
1.2 Probleemstelling	13
1.3 Doelstelling	14
1.4 Leeswijzer.....	14
2 Theoretisch kader	16
2.1 Onderzoeksvragen	16
2.2 Omschrijving begrippen onderzoeksvraag	17
2.3 Methodologie.....	18
3 Het Nieuwe Water	22
3.1 Herstel Doorvaart Nieuwe Water	22
3.2 Vaarrouthenetwerk regio	24
3.3 Overzicht belanghebbende partijen	25
3.4 Stakeholdersanalyse	26
3.5 SWOT-analyse	28
3.6 Confrontatie-matrix	30
4 Maatschappelijke waarde van het Nieuwe Water	31
4.1 Huidige situatie	31
4.2 Maatschappelijk beleid en doelen stakeholders	32
4.3 Deelconclusie koppelkansen maatschappelijke ambitie	37
5 Cultuurhistorische waarde van het Nieuwe Water	39
5.1 Geschiedenis van het Nieuwe Water.....	39
5.2 Cultuurhistorisch beleid en doelen stakeholders	41
5.3 Deelconclusie koppelkansen cultuurhistorische ambitie	46
6 Ecologische waarde van het Nieuwe Water	48
6.1 Huidige situatie	48
6.2 Ecologisch beleid en doelen stakeholders	50
6.3 Deelconclusie koppelkansen ecologische ambitie.....	57
7 Recreatieve waarde van het Nieuwe Water	59

7.1	Huidige situatie	59
7.2	Recreatief beleid en doelen stakeholders	61
7.3	Deelconclusie koppelkansen recreatieve ambitie	72
8	Conclusie	74
8.1	Aanbevelingen	76
8.2	Discussie.....	77
	Bibliografie	78
	Bijlagen.....	84
	Bijlage 1: Contactlijst stakeholders	84
	Bijlage 2: Stakeholdersanalyse.....	86
	Bijlage 3: Interviewschema's	89
	Bijlage 4: DESTEP-analyse	104
	Bijlage 5: Beeldmateriaal van het Nieuwe Water.....	108
	Bijlage 6: MECE-verantwoording onderzoeksvraag.....	121

Figuren- en tabellenlijst

Lijst van figuren

Figuur 1-1: Het Nieuwe Water in regio Maassluis en Westland	12
Figuur 1-2: Duiker aan de Westlandseweg, Maassluis 2021	13
Figuur 3-1: Overzicht Nieuwe Water & duikers	22
Figuur 3-2: Overzicht vaarrouthenetwerk regio Maassluis (Waterrecreatie Nederland, 2021).....	24
Figuur 3-3: Stakeholdersanalyse	26
Figuur 3-4: Vervanging van één van drie bruggen over het Nieuwe Water, Maassluis	29
Figuur 3-5: Confrontatie-matrix.....	30
Figuur 4-1: Koppelkansen Hof van Delfland (APPM, 2020, p. 17).	33
Figuur 4-2: Metropolitan fietsroutes 2020 (Metropoolregio Rotterdam Den Haag, 2020)	35
Figuur 5-1: Kaart historisch Maassluis, 1815 (Topotijdreis, 2021).....	39
Figuur 5-2: Weverkade 10, Maassluis	40
Figuur 5-3: Trekschuitroute tussen Delft, Maassluis/Vlaardingen (rood). Fragment van kaart De Witt van Delfland, Schieland, Voorne, enz. Amsterdam 1680.....	42
Figuur 5-4: Culturele thema's Maassluis (Gemeente Maassluis, 2015, p. 14).....	44
Figuur 5-5: Erfgoedroute Maassluis (Gemeente Maassluis, 2015, p. 51)	44
Figuur 6-1: KRW-oppervlaktewaterlichamen en achterliggende gebieden op hetzelfde peilniveau (Hoogheemraadschap van Delfland, 2015, p. 6)	48
Figuur 6-2: Ambities van thema Beheren, ontwikkelen en beschermen (Provincie Zuid-Holland, 2019, p. 19)	51
Figuur 6-3: Strategie realisatie natte ecologische zones (Hoogheemraadschap van Delfland, p. 17) .	52
Figuur 6-4: Overzichtskaart Maassluis met poorten (stadsentrees) (Gemeente Maassluis, 2015, p. 66)	54
Figuur 6-5: Impressie opwaardering openbare ruimte Maassluis (o.a. langs het Nieuwe Water rechts) (Gemeente Maassluis, 2015, p. 44)	55
Figuur 6-6: Aandachtsgebieden waterproblematiek Westland, het Nieuwe Water in gebied met directe verwijzing wateradviseur (Gemeente Westland, 2021)	56
Figuur 7-1: Overzichtskaart vaarrouthenetwerk Hof van Delfland (APPM, 2020, p. 9).....	60
Figuur 7-2: Koppelkansen waterrecreatie van het Nieuwe Water (APPM, 2020, p. 17)	62
Figuur 7-3: Aantal watersportactiviteiten door Zuid-Hollander in Zuid-Holland (NBTC-NIPO Research, 2015)	63
Figuur 7-4: Deelgebied Central Park (Hof van Delfland), Nieuwe Water als substructuur benoemd (Gemeente Midden-Delfland, 2017).....	65
Figuur 7-5: Vaarkaart Delfland (Hoogheemraadschap van Delfland, 2021)	66
Figuur 7-6: Waterconferentie 'Kracht van Water' (VRW, 2019).....	68
Figuur 7-7: Gewenste aanvullingen op sloep- en jachtenetwerk in Westland (Gemeente Westland, p. 10)	70
Figuur 7-8: Gedeeltelijk overzicht ontwikkeling poorten Midden-Delfland (Gemeente Midden-Delfland, z.d.)	71
Figuur 0-1: Stakeholdersanalyse	88
Figuur 0-2: Leeftijdsopbouw Maassluis (Kenniscentrum MVS, 2021)	104
Figuur 0-3: Leeftijdsopbouw Westland (Gemeente Westland, 2021)	105
Figuur 0-4: Leeftijdsopbouw Midden-Delfland (Allecijfers, 2021).....	105
Figuur 0-5: Overzichtskaart beeldmateriaal van het Nieuwe Water	108
Figuur 0-6: Detail overzichtskaart beeldmateriaal van het Nieuwe Water	109

Lijst van tabellen

Tabel 0-1: Overzicht belangrijkste documenten per ambitie van het Nieuwe Water.....	4
Tabel 2-1: Omschrijving begrippen hoofdvraag.....	17
Tabel 2-2: Doel en type onderzoek per deelvraag.....	18
Tabel 2-3: Overzicht interviews	20
Tabel 3-1: SWOT-analyse van het Nieuwe Water.....	28
Tabel 4-1: Gezondheidsmonitor 2016 (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2018).....	31
Tabel 4-2: Overzicht maatschappelijke documenten	32
Tabel 5-1: Overzicht cultuurhistorische documenten	41
Tabel 6-1: Overzicht ecologische documenten.....	50
Tabel 7-1: Overzicht dimensies type watergang van het Nieuwe Water (Recreatieschap Midden-Delfland, 2009, p. 7).....	59
Tabel 7-2: Overzicht recreatieve documenten	61
Tabel 0-1: Contactlijst stakeholders onderzoek.....	84
Tabel 0-2: Gecategoriseerde stakeholders	87

Lijst van beeldmateriaal

Foto 1: Duiker Westlandseweg/Rozenlaan, Maassluis 2021	110
Foto 2: Duiker Westlandseweg/Rozenlaan, Maassluis 2021	110
Foto 3: Duiker Westlandseweg/Rozenlaan, Maassluis 2021	111
Foto 4: Vaarweg Westlandseweg richting centrum Maassluis, 2021.....	111
Foto 5: Verzakking wegdek duiker Westlandseweg/Rozenlaan, Maassluis 2021	112
Foto 6: Verzakking wegdek duiker Westlandseweg/Rozenlaan, Maassluis 2021	112
Foto 7: Brug over het Nieuwe Water, Maassluis 2021	113
Foto 8: Verouderd wegdek brug over het Nieuwe Water, Maassluis 2021	113
Foto 9: Geplande vervanging drietal bruggen over het Nieuwe Water, Maassluis 2021.....	114
Foto 10: Brug over het Nieuwe Water, Maassluis 2021	114
Foto 11: Brug voor Wilgenrijk over het Nieuwe Water, Maassluis 2021	115
Foto 12: Duiker verkeersplein, Westerlee 2021	115
Foto 13: Weverskade 10, Maassluis	116
Foto 14: Weverskade 31, Maassluis	116
Foto 15: Weverskade 32, Maassluis	117
Foto 16: Arij van der Lely brug, Maassluis	117
Foto 17: Weverskade, Maassluis	118
Foto 18: Weverskade, Maassluis	118
Foto 19: Brug aan Wedde, Maassluis	119
Foto 20: Duiker, Hotel Westland	119
Foto 21: Historische kaart regio, Monstersche Sluis, Nieuwe Water, Nieuwe Wetering en Nieuwe Vaart zichtbaar.....	120

Begrippenlijst

In het kader van dit onderzoek wordt er gebruik gemaakt van verschillende begrippen in een bepaalde context, specifieke termen en afkortingen. Onderstaand worden deze begrippen toegelicht.

Begrip	Definitie
Betrouwbaarheid	De mate waarin onderzoek herhaald kan worden, vrij van toevallige fouten.
BPL	Bijzonder Provinciaal Landschap Midden Delfland
Boezem	Het stelsel van waterlopen en meren die tot voorlopige berging van het polderwater dienen, waarna het op het buitenwater geloosd kan worden.
Civiele kunstwerk	Een door mensenhanden gemaakt, meestal niet voor bewoning bestemd bouwwerk (brug, duiker, viaduct)
DESTEP	Analyse om de macro-omgeving (demografisch, economisch, sociaal-cultureel, technologisch, ecologisch en politiek-juridisch) van het initiatief voor het onderzoek in kaart te brengen om inzicht te krijgen in relevante marktontwikkelingen.
Duiker	Een civieltechnische constructie bedoeld om wateren met elkaar te verbinden.
Fysieke leefomgeving	De fysieke onderdelen van de omgeving zoals bouwwerken, infrastructuur, watersystemen, water, bodem, lucht, cultureel erfgoed, landschappen en natuur.
Groenblauw	Onder groene en blauwe infrastructuur, in de context van een verstedelijkte omgeving, zijn alle natuurlijke en half-natuurlijke landschapselementen die een waardevol onderdeel (kunnen) vormen van een groenblauw netwerk door dit grijze landschap. Het kan gaan om landschapselementen op verschillende ruimtelijke schaalniveaus.
HHD	Hoogheemraadschap van Delfland
Kwalitatief onderzoek	Onderzoek met behulp van niet-cijfer gerelateerde gegevens.
Kwantitatief onderzoek	Onderzoek met behulp van cijfer gerelateerde gegevens.
Landschapstafel	Regionale organisatie waaraan de provincie en regionale bestuurlijke partijen plannen ontwikkelen voor de langere termijn vergroening van de provincie.
Leefbaarheid	De mate waarin een buurt, wijk, dorp of ander gebied aantrekkelijk en/of geschikt is om te wonen of werken. Het betreft een containerbegrip bestaande uit fysieke omgeving, sociale omgeving en veiligheid.

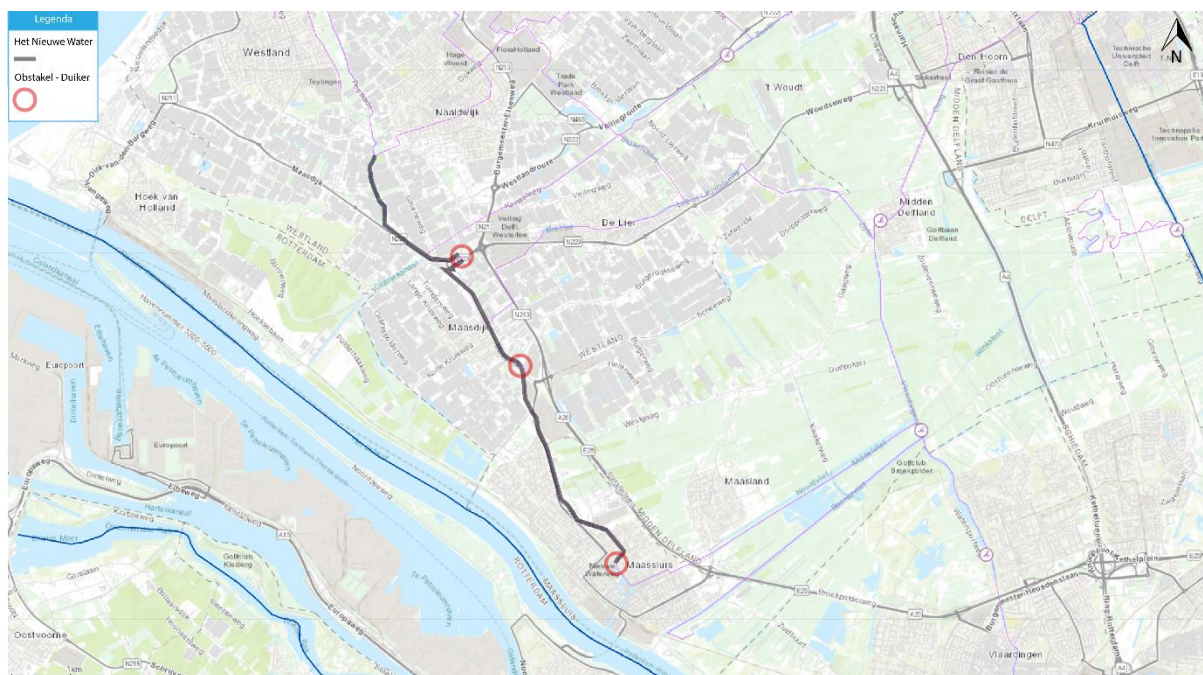
Legger	Het wettelijke document waarin gegevens en plichten voor waterstaatswerken zijn opgenomen
NGO	Non Governmental Organisation
NSOB-model	Perspectief van de Rijksoverheid voor sturing omtrent transitie, bestaande uit: responsief, samenwerkend, presterend en rechtmatig.
NVO	Natuurvriendelijke oever
Passantenplaats	Afmeergelegenheid voor bezoekende waterrecreant zonder bedoeling voor langdurig verblijf.
Ruimtelijke kwaliteit	De kwaliteit van de leefomgeving wordt bepaald door de combinatie van ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid. De mate van ruimtelijke kwaliteit beschrijft hoe goed een ruimte te gebruiken is, aangenaam is om te verblijven en of dit consistent is.
RGBL	Visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving
Stakeholder	Een belanghebbende partij; persoon, groep, bedrijf of andere organisatie.
SWOT	Analyse om de sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen (strengths, weaknesses, opportunities, threats) te onderzoeken van een bepaalde situatie.
TOP	Toeristische Overstappunt
Validiteit	De mate waarin onderzoek vrij is van systematische fouten.
Wilgenrijk	Een nieuwbouwwgebied gelegen in Maassluis, die grenst aan het Nieuwe Water.

1 Inleiding

In het eerste hoofdstuk wordt de aanleiding, probleem- en doelstelling van het onderzoek beschreven. Hierop volgt de afbakening van het onderzoek. Vervolgens wordt de praktische relevantie van het onderzoek beschreven en de onderzoeksvraag van het onderzoek. De inleiding wordt afgesloten met een leeswijzer.

1.1 Aanleiding

De aanleiding voor het herstel van de doorvaartroute Nieuwe Water was het verbod om een kanotocht te houden door Maasland, Maassluis e.o. De duiker onder de Westlandseweg bij de rotonde Rozenlaan was niet veilig genoeg geacht voor doorgang voor kleine vaart. Deze zou moeten worden vervangen door een brug, die tegelijkertijd ook ruimte moet geven aan een doorgaande fietsroute langs de Weverskade en de eenvoudige locatie significant aantrekkelijker zou maken. De stichting heeft voor de Westlandseweg duiker een locatie onderzoek en een technische en maatschappelijke haalbaarheidsonderzoek laten verrichten. Het initiatief is verbreed naar een compleet herstel van de bevaarbaarheid van het Nieuwe Water voor sloepen en kano's en herstel van de verbinding met de andere delen van het kleinschalige waternetwerk in Delfland en Westland.

Figuur 1-1: Het Nieuwe Water in regio Maassluis en Westland

Ter formulering van activiteiten voor de realisatie van dit initiatief is in mei 2019 een Initiatiefcomité Herstel doorvaart Nieuwe Water en doorgang Weverskade gevormd. De leden van het Initiatiefcomité hebben eerdere ervaringen met dergelijke projecten, zoals het herstel van de Monstersche Sluis in Maassluis, lokale connectie met het gebied en een vergaand (politiek) netwerk. Voorgaand aan deze afstudeeropdracht heeft het initiatiefcomité door een tweetal stagiaires een Maatschappelijke Kosten Baten Analyse laten opstellen anno juni 2020. Het initiatiefcomité wou hiermee de mogelijkheden voor subsidiering bij verschillende partijen verkennen, maar kwam tot de conclusie dat deze analyse onvoldoende uitgewerkt was om de verschillende partijen en organisaties te overtuigen van het initiatief. Om deze reden is er een opdracht geformuleerd waarin ik als afstudeerder een onderzoek moet verrichten voor het communiceren met verschillende partijen; zoals beleidsmakers bij overheid, bedrijven en bewoners.

Figuur 1-2: Duiker aan de Westlandseweg, Maassluis 2021

1.2 Probleemstelling

In het adviesrapport Herstel doorvaart Nieuwe Water opgesteld door eerdere stagiaires is nog onvoldoende duidelijk gemaakt wat de concrete (toegevoegde) waarde is van het herstel van de doorvaart en heeft de stichting daardoor nog onvoldoende middelen om succesvol financiering voor realisatie van het project te werven. De stichting wil deze zodanig verbeteren dat zij de juiste onderbouwingen bezitten voor het voortzetten van het initiatief. De meerwaarde van het initiatief en de waarden voor verschillende actoren zijn nog niet duidelijk genoeg gemaakt. Het onderzoek dient om de maatschappelijke, cultuurhistorische, ecologische en recreatieve waarden van het Nieuwe Water te verzamelen, analyseren en beargumenteren ten opzichte van deze verschillende belanghebbende partijen. Zodoende wordt de belangen van deze route op verschillende thema's helder gemaakt, om zo (bestuurlijk) draagvlak voor het initiatief bij belanghebbende stakeholders te stimuleren.

Bedrijfsbegeleider en nut onderzoek

De bedrijfsbegeleider voor het afstudeeronderzoek is Karel Ossewaarde van Gebiedsmanagers B.V., een lid van de stichting als vertegenwoordiger van nabij Wilgenrijk. Tevens is gebruik gemaakt van de andere leden van de stichting om te assisteren en sturen met specifieke aspecten als politiek draagvlak en ecologische belangen voor het onderzoek. Het onderzoek dient om de stichting te helpen met het beargumenteren en onderbouwen voor financiering voor de voortgang van het initiatief.

1.3 Doelstelling

Het doel van de afstudeerstage is om een eindproduct in de vorm van een onderzoeksrapport voor het initiatief Herstel doorvaart Nieuwe Water en doorgang Weverskade op te stellen die geschikt is om te kunnen communiceren met beleidsmakers bij overheid en bedrijven (en hun financiers/subsidieregelingen), met bewoners en na bewerking met de media. Het onderzoek over de verschillende waarden van het Nieuwe Water ten opzichte van de verschillende actoren dient als onderbouwing en argumentatie voor dit rapport. Het moet aantoonbaar worden voor de initiatiefgroep dat dat baten meer in de sfeer liggen van kansen voor ondernemingen, voor vergroten van maatschappelijke, cultuurhistorische, ecologische en recreatieve waarden en van mee koppelen met lokale initiatieven voor versterking van landschappelijke kwaliteit, waterkwaliteit, (natte en droge) infrastructuur, duurzame ontwikkeling e.d.

Het onderzoek heeft de volgende onderzoeksvraag:

Hoe kan de ambitie van het initiatief Herstel Nieuwe Water het beste maatschappelijk, cultuurhistorisch, ecologisch en recreatief onderbouwd en het gemeenschappelijke verhaal van stakeholders versterkt worden, zodat het rapport geschikt is om ingebracht te kunnen worden naar partijen voor de financiering van de realisatie van het initiatief?

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 1 zijn de aanleiding, probleem- en doelstelling geïntroduceerd. Hoofdstuk 2 betreft het theoretisch kader en beschrijft de hoofd- en deelvragen inclusief omschrijving van de gebruikte begrippen in de hoofdvraag. Ook worden de onderlinge relaties tussen deze begrippen uitgelegd. Daarnaast geeft hoofdstuk 2 de hypothese en de onderzoeksopzet (methodologie) weer.

Hoofdstuk 3 introduceert het Nieuwe Water en het initiatief met de bijbehorende stichting. Het hoofdstuk gaat ook in op de verschillende belanghebbende partijen omtrent het initiatief. Hiervoor is ook een stakeholdersanalyse uitgevoerd.

In de hoofdstukken 4 tot en met 7 worden respectievelijk het maatschappelijke, cultuurhistorische, ecologische en recreatieve belang van het Nieuwe Water en de relevante beleidstukken, regelgeving en programma's van betrokken organisaties beschreven. In deze hoofdstukken wordt de huidige situatie, uitleg van de relevante stukken en de deelconclusie gegeven. Het lezen van de beleidsstukken per ambitie biedt verdere context bij de deelconclusies.

In hoofdstuk 8 wordt de conclusie van het onderzoek gegeven, met daarbij de discussie en aanbevelingen voor volgende stappen.

In de rapportage wordt gebruik gemaakt van begrippen die niet altijd zijn toegelicht. Dergelijke definities zijn terug te vinden in de begrippenlijst voorafgaand aan de inleiding. Indien verdere achtergrondinformatie is gewenst wordt verwezen naar de verschillende bijlagen, waarin verdere uitwerkingen zijn te vinden. Ook de transcripten en/of samenvattingen van afgenomen interviews met de verschillende partijen zoals de lokale gemeenten, provincie Zuid-Holland en het Hoogheemraadschap van Delfland zijn in deze bijlagen terug te vinden.

2 Theoretisch kader

In dit hoofdstuk worden de hoofd- en deelvragen voor het onderzoek beschreven. Daarnaast worden de gebruikte begrippen in de hoofdvraag nader toegelicht en de onderlinge samenhang tussen de begrippen in kaart gebracht. Aanvullend hierop volgt een hypothese welke de verwachtingen over de uitkomst van het onderzoek beschrijft. Ook worden de toegepaste methodieken uitgelegd, welke zijn gebruikt om de hoofd- en deelvragen te beantwoorden.

2.1 Onderzoeksvragen

Het onderzoek heeft de volgende onderzoeksvraag:

Hoe kan de ambitie van het initiatief Herstel Nieuwe Water het beste maatschappelijk, cultuurhistorisch, ecologisch en recreatief onderbouwd en het gemeenschappelijke verhaal van stakeholders versterkt worden, zodat het rapport geschikt is om ingebracht te kunnen worden naar partijen voor de financiering van de realisatie van het initiatief?

Om antwoord te kunnen geven op de hoofdvraag zijn de volgende deelvragen opgesteld;

1. *Wat is de ambitie van het initiatief Herstel doorvaart Nieuwe Water en welke stakeholders spelen een rol hierin?*
2. *Hoe kan de ambitie van het initiatief het beste maatschappelijk onderbouwd worden ten opzichte van het gemeenschappelijke verhaal van stakeholders?*
3. *Hoe kan de ambitie van het initiatief het beste cultuurhistorisch onderbouwd worden ten opzichte van het gemeenschappelijke verhaal van stakeholders?*
4. *Hoe kan de ambitie van het initiatief het beste ecologisch onderbouwd worden ten opzichte van het gemeenschappelijke verhaal van stakeholders?*
5. *Hoe kan de ambitie van het initiatief het beste recreatief onderbouwd worden ten opzichte van het gemeenschappelijke verhaal van stakeholders?*
6. *Hoe kan het rapport het beste aansluiten op het gemeenschappelijke verhaal van stakeholders, zodat de financiering van de realisatie van het initiatief mogelijk zou worden?*

Om de deelvragen van het onderzoek te waarborgen in relatie tot de hoofdvraag, is de Mutually Exclusive Collectively Exhaustive (MECE) methode toegepast. Deze is terug te vinden in

Bijlage 6: MECE-verantwoording onderzoeksvraag. De zesde deelvraag is verwerkt in de stakeholdersanalyse, waarbij een onderscheid wordt gemaakt in de verschillende beleidsniveaus provinciaal, regionaal en lokaal.

2.2 Omschrijving begrippen onderzoeksvraag

In deze paragraaf wordt in Tabel 2-1: Omschrijving begrippen hoofdvraag een beschrijving gegeven van gebruikte begrippen in de hoofdvraag. Deze omschrijving vordert de verdere afbakening per deelvraag. Onder de tabel wordt per definitie besproken hoe dit relateert aan het onderzoek en de verschillende ambities.

Tabel 2-1: Omschrijving begrippen hoofdvraag

Begrip	Omschrijving
<i>Maatschappelijk</i>	Gemeenschappelijke en sociale onderwerpen waarmee de samenleving/maatschappij van Maassluis, Midden-Delfland en Westland te maken heeft.
<i>Cultuurhistorisch</i>	Het onroerend deel van het cultureel erfgoed, bestaande uit het bodemarchief, de historische geografie van het menselijk handelen in het landschap en de gebouwde omgeving van Maassluis, Midden-Delfland en Westland.
<i>Ecologisch</i>	De wijze waarmee betrekkingen en samenhang tussen organismen en hun omgeving worden beschreven.
<i>Recreatief</i>	Vormen van vrijetijdsbesteding, alle activiteiten die kunnen worden gedaan naast dagelijkse verplichtingen als werken, huishouden, financiën en zorg voor anderen.
<i>Stakeholders</i>	Een belanghebbende of stakeholder is een persoon of organisatie die invloed ondervindt (positief of negatief) of zelf invloed kan uitoefenen op een specifieke organisatie, een overheidsbesluit of een project (Savage, Nix, & Blair, 1991).

Per deelvraag en ambitie wordt bekeken welke waarden het Nieuwe Water kan bieden bij het herstel ervan. Het herstel van de waterweg brengt meer dan nieuwe mogelijkheden voor het vaarroutenetwerk. Het zou ook gekoppeld kunnen worden aan maatschappelijke kwesties als gezondheid,, voldoende beweging, technologisering van beschikbare (vaar)informatie en zou kunnen inspelen op problemen als klimaatverandering. Het Nieuwe Water kan mogelijkheden in deze maatschappelijke thema's bieden voor de omliggende gemeenten. Met een vergroot draagvlak kan het initiatief van het Nieuwe Water verder versterkt worden.

Er wordt gekeken naar de cultuurhistorische waarden die het Nieuwe Water heeft en hoe deze aansluit op verschillende ambities, beleid- en regelgeving van organisaties zoals de provincie, omliggende gemeenten en het beherende waterschap. De waterweg heeft een geschiedenis waarop ingespeeld kan worden. Bij het herstel van het Nieuwe Water brengt dit ook veranderingen in de natuur langs de waterweg.

Een toename van vaartuigen over het Nieuwe Water brengt verschillende ecologische aspecten naar voren. Voor de ecologische ambitie van het herstel van het Nieuwe Water wordt gekeken naar de verschillende partijen, diens beleid- en regelgeving op natuur, water en biodiversiteit en kansen waarop het Nieuwe Water hierop kan aansluiten. Het Nieuwe Water is in het huidige vaarroutenetwerk geschikt voor kanoën, grotere vaartuigen als kleine sloepen. Bij het oplossen van de verschillende obstakels zou het mogelijk om het Nieuwe Water aan te sluiten op de boezemwatergangen, waardoor nieuwe vaarroutes ontstaan. Er wordt onderzocht hoe de verschillende organisaties tegen deze ambitie kijken en hoe deze het beste kunnen worden benaderd.

In het onderzoek kan recreatief zowel persoonlijk, groep gebonden of commercieel gebruikt en aangeduid worden. Het gaat hierbij om recreatieve activiteiten zoals wandelen, fietsen en varen. Ten slotte spelen allerlei verschillende partijen als overheden, organisaties en andere belanghebbenden een rol in het herstel van het Nieuwe Water. Deze stakeholders met verschillende belangen en invloed zijn meegenomen in analyses.

2.3 Methodologie

In deze paragraaf wordt beschreven welke methoden zijn toegepast om de deelvragen te beantwoorden. Daarnaast wordt ook aangegeven hoe de validiteit, betrouwbaarheid, objectiviteit en representativiteit wordt gewaarborgd. Tabel 2-2 beschrijft per deelvraag het doel ervan, type onderzoek en toegepaste dataverzamelmethode.

Tabel 2-2: Doel en type onderzoek per deelvraag

	Deelvraag	Doel van de deelvraag	Dataverzameling
1	<i>Wat is de ambitie van het initiatief Herstel doorvaart Nieuwe Water en welke stakeholders spelen een rol hierin?</i>	Het introduceren van het initiatief, de stichting en relevante belanghebbenden.	Deskresearch, stakeholdersanalyse, interviews, Atlas.ti 9
2	<i>Hoe kan de ambitie van het initiatief het beste maatschappelijk onderbouwd worden ten opzichte van het gemeenschappelijke verhaal van stakeholders?</i>	De maatschappelijke waarden van het Nieuwe Water koppelen aan maatschappelijke doelen van de stakeholders.	Deskresearch, DESTEP en SWOT-analyse, interviews, Atlas.ti 9
3	<i>Hoe kan de ambitie van het initiatief het beste cultuurhistorisch onderbouwd worden ten opzichte van het gemeenschappelijke verhaal van stakeholders?</i>	De cultuurhistorische waarden van het Nieuwe Water koppelen aan cultuurhistorische doelen van de stakeholders.	Deskresearch, DESTEP en SWOT-analyse, interviews, Atlas.ti 9
4	<i>Hoe kan de ambitie van het initiatief het beste ecologisch onderbouwd worden ten opzichte van het gemeenschappelijke verhaal van stakeholders?</i>	De ecologische waarden van het Nieuwe Water koppelen aan ecologische doelen van de stakeholders.	Deskresearch, DESTEP en SWOT-analyse, interviews, Atlas.ti 9
5	<i>Hoe kan de ambitie van het initiatief het beste recreatief onderbouwd worden ten opzichte van het gemeenschappelijke verhaal van stakeholders?</i>	De recreatieve waarden van het Nieuwe Water koppelen aan recreatieve doelen van de stakeholders.	Deskresearch, DESTEP en SWOT-analyse, interviews, Atlas.ti 9
6	<i>Hoe kan het rapport het beste aansluiten op het gemeenschappelijke verhaal van stakeholders, zodat de financiering van de realisatie van het initiatief mogelijk zou worden?</i>	Het optimaal verbinden van de interesses en doelen van de stakeholders aan het initiatief, waarbij de belangrijkste vondsten de highlight vormen.	Deskresearch, DESTEP en SWOT-analyse, interviews, Atlas.ti 9, feedback betrokkenen

2.3.1 Kwalitatief onderzoek

In de onderstaande opsomming worden de toegepaste dataverzamelmethode(n) voor de deelvragen meer toegelicht. Voor het onderzoek van deze deelvraag is kwalitatief onderzoek gepleegd, waarvan in de onderstaand paragraaf 2.3.1.1 deze meer wordt toegelicht. Vervolgens wordt beschreven hoe de interne en externe validiteit, betrouwbaarheid en objectiviteit is gewaarborgd tijdens het uitvoeren van het kwalitatieve onderzoek.

2.3.1.1 Kwalitatieve dataverzamelmethode(n)

De kwalitatieve deelvragen zijn beantwoord met verschillende dataverzamelmethode(n): een literatuurstudie, een DESTEP-, SWOT- en stakeholdersanalyse, een confrontatie-matrix en interviews.

Literatuurstudie

Een literatuurstudie is uitgevoerd om te onderzoeken wat mogelijke ontwikkelingen in de toekomst gaan zijn, wat voor impact dit heeft op het huidige energiesysteem en wat de onzekerheden zijn.

DESTEP-analyse

De DESTEP-analyse is opgesteld met behulp van deskresearch en de eerder uitgevoerde onderzoeken voor de stichting (adviesrapport kosten-baten analyse, locatie-onderzoek, technische en maatschappelijke haalbaarheid) en is beschreven in Bijlage 4: DESTEP-analyse. De DESTEP-analyse is gebruikt om de macro-omgeving van het Nieuwe Water te analyseren.

Stakeholdersanalyse

De uitgevoerde stakeholderanalyse zoals beschreven in hoofdstuk 0 bevat naast kwantitatieve ook kwalitatieve aspecten. De verzamelde informatie hiervoor komt vooral voort uit deskresearch en de bijbehorende literatuurstudie in relatie tot de mate van invloed en belangen per stakeholder en de rol die de belanghebbende partijen kunnen hebben in de toekomst. De volledig uitgewerkte stakeholderanalyse is terug te vinden in Bijlage 2: Stakeholdersanalyse en is uitgevoerd volgens de beschreven methode in het Basisboek Ruimtelijke Ordening en Planologie en Projectmanagement (Projectmanagement, 2021).

SWOT-analyse

De SWOT-analyse is opgesteld met behulp van deskresearch en de eerder uitgevoerde onderzoeken voor de stichting (adviesrapport kosten-baten analyse, locatie-onderzoek, technische en maatschappelijke haalbaarheid) en is beschreven in hoofdstuk 3.5. De SWOT-analyse is gebruikt om de interne en externe krachten van het Nieuwe Water te analyseren.

Confrontatie-matrix

De confrontatie-matrix zoals beschreven in hoofdstuk 3.6 is gebruikt om de verschillende factoren van de SWOT-analyse te verbinden, inzichten voor mogelijke kansen te bieden en hoe de krachten benut kunnen worden.

Interviews

In totaal zijn er 8 interviews afgenomen om onder andere de kwalitatieve gegevens uit literatuuronderzoek te valideren en onderbouwen. Ook zijn de interviews gebruikt om te bepalen wat mogelijke ontwikkelingen van de ambities en andere onderwerpen van deze stakeholders in de toekomst gaan zijn en wat voor invloed dit heeft op het proces van het initiatief en welke onzekerheden zou kunnen produceren voor het herstel.

Tabel 2-3 geeft een overzicht van de afgenomen interviews. De samenvattingen en transcripten van deze interviews zijn terug te vinden in Bijlage 3: Interviewschema's. Op een enkele interview na zijn alle interviews digitaal opgenomen en in het bezit van de stichting. De interviews zijn gestructureerd opgesteld, wel is er op momenten afgeweken van de vragenlijst om verdere informatie over specifieke onderwerpen te verkrijgen. Ter voorbereiding zijn interviewvragen opgesteld, maar de interviews werden wel gevoerd met de gedachtegang om bij belangrijke thema's of onderwerpen voor de geïnterviewde in relatie tot het onderzoek af te wijken van de vragenlijst. De mogelijkheid om van de vragenlijst af te wijken is gebruikt om waardevolle onderwerpen verder te verkennen wanneer deze ter sprake kwam. Een onderwerp is waardevol wanneer hier in literatuur weinig over te vinden is. Bij de samenvattingen en/of transcripties van de interviews is een korte beschrijving gegeven over de positie/niveau van de geïnterviewde. Dit kan op bestuurlijk, ambtelijk, particulier of commercieel niveau zijn, wat de intentie van het interview en de gestelde vragen heeft beïnvloed.

Tabel 2-3: Overzicht interviews

	Geïnterviewde	Organisatie	Thema
1	Stephan van Dijk & Marcel Vissers	Vereniging Regio Water	Europese ruimtelijke ontwikkeling programma's
2	Jan Eggens	Toeristische Kano Bond Nederland	Waterrecreatie verenigingen en belangenbehartiging
3	Harry van den Broek	Hoogheemraadschap van Delfland	Status waternetwerk en duikers
4	Rob van der Most	Hoogheemraadschap van Delfland	Stand van zaken en bestuurlijke organisatie
5	Bas van Toledo	Provincie Zuid-Holland	Gelijksoortige projecten en mogelijke fondsen
6	Ad van Rooijen	Gemeente Maassluis	Project metropolitane fietsroutes, bruggen en duiker
7	Frank Vermeulen	Bewoner Wilgenrijk	Interesses in aansluiting aan het boezemwaternetwerk
8	Sonja Commeren	Gemeente Maassluis	Mogelijke financieringsbronnen voor het initiatief

2.3.1.2 Interne validiteit

Om de interne validiteit te waarborgen zijn de transcripten van de interviews bijgevoegd in Bijlage 3: Interviewschema's. Bij het literatuuronderzoek geldt dat de bronnen die gebruikt worden ter onderbouwing altijd vermeld zijn en deze documentatie terug is te vinden met de bibliografelijst. De gehele stakeholderanalyse is terug te vinden in Bijlage 2: Stakeholdersanalyse.

2.3.1.3 Externe validiteit

De externe validiteit is gewaarborgd door te beschrijven hoe het interview is voorbereid. De interviewvragen zijn ook terug te vinden in de verschillende samenvattingen en transcripten in Bijlage 3: Interviewschema's. Het afnemen van meerdere interviews bij verschillende betrouwbare organisaties en partijen draagt verder bij aan het waarborgen van de externe validiteit. Zodoende sluit het onderzoek beter aan wat er gaande is in de praktijk, wat bijdraagt aan de kwaliteitsborging en uiteindelijke waarde van het onderzoek.

2.3.1.4 Betrouwbaarheid

De resultaten van de interviews zijn meerdere malen bekeken en geïnterpreteerd. Doordat tijdens het onderzoek en interviews nieuwe inzichten zijn opgedaan is het mogelijk dat de transcripten na verloop van tijd op andere wijze zijn geïnterpreteerd dan voorheen. Deze wijzingen zijn dan teruggekoppeld aan de betreffende partij voor controle. Zodoende is getracht om de herhaalbaarheid van het onderzoek te waarborgen.

2.3.1.5 Objectiviteit

Het onderzoek is objectief omdat de resultaten welke als kwalitatief geïnterpreteerd kunnen worden, meerdere malen zijn bekeken in verschillende fases van het onderzoek. De transcripten zijn dan ook teruggekoppeld naar de geïnterviewden voor feedback en controle.

3 Het Nieuwe Water

Dit hoofdstuk beschrijft het Nieuwe Water en de stichting die opgericht is ter doeleinde van het herstel ervan. De stichting streeft voor het herstel van het Nieuwe Water, waarbij een aantal verschillende civiele kunstwerken (duikers bij de Westlandseweg in Maassluis, Hotel Westland en bij verkeersplein Westerlee) een obstakel vormen voor de vaarroute en de verbinding aan het vaarrouthenetwerk van de regio. Foto's van deze duikers zijn terug te zien in Bijlage 5: Beeldmateriaal van het Nieuwe Water. Met name de duiker bij de Westlandseweg vormt een obstructie, doordat deze stangen voor de ingangen ervan heeft zitten, te zien in Foto 1 van Bijlage 5. Voor het herstel van het Nieuwe Water zijn meerdere overheden, organisaties en andere belanghebbende partijen relevant en noodzakelijk. In het hoofdstuk worden deze verschillende stakeholders en diens belangen en mate van invloed op het initiatief toegelicht in een stakeholdersanalyse. Ten slotte is een SWOT-analyse toegepast op het Nieuwe Water, waarbij de interne en externe krachten van het Nieuwe Water beschreven zijn. De analyse biedt inzichten in de kansen waarop de stichting kan inspelen voor het initiatief en welke mogelijke obstakels dit initiatief belemmeren.

3.1 Herstel Doorvaart Nieuwe Water

De stichting Herstel Doorvaart Nieuwe Water is als burgerinitiatief opgezet om de obstakels (in de vorm van een aantal duikers) in een vaarroute op te lossen, om het cultureel water erfgoed in ere te herstellen en daarmee aan te sluiten bij ambities als Blauwe Cirkels van het Hof van Delfland, de Erfgoedlijnen van de provincie Zuid-Holland en de Europese programma's SWARE (Sustainable heritage management of WATERway REgion) en LIFE.

Figuur 3-1: Overzicht Nieuwe Water & duikers

In de loop van de jaren moeten de verschillende knelpunten (duikers, doorvaarthoogte, vaardiepte en breedte van het Nieuwe Water) worden opgelost, te beginnen met het vervangen van de duiker onder de Westlandseweg nabij de rotonde Rozenlaan. Gebiedsmanagers had hier voorheen een concept voor een viaduct voor aangeleverd, maar verdere ontwikkelingen hebben niet plaatsgevonden. Het

vervangen of zodanig renoveren van de duiker bij de Westlandseweg, resulteert dat deze geschikt raakt voor kano- en andere kleine vaart en zodoende wordt het vaarroutenetwerk meer verbonden.

Bij de aanleg van nieuwe bruggen over het Nieuwe Water zal een doorvaarthoogte van minstens 1,50 m als uitgangspunt worden genomen. Hierbij wordt aangetekend dat voor de realisatie daarvan nu nog geen juridisch planologische basis is en daarom niet kan worden afgedwongen. Naast de fysieke bereikbaarheid wordt ook gezorgd voor digitale bereikbaarheid (navigatie informatie over locatie, routes, faciliteiten, ligplaatsen, overdraagplaatsen, bruggen, openingstijden en informatie over de ontwikkeling van de waterhuishouding in Delfland en de rol van het Nieuw Water daarbij, over cultuur en natuurhistorisch erfgoed langs de route en omgeving.

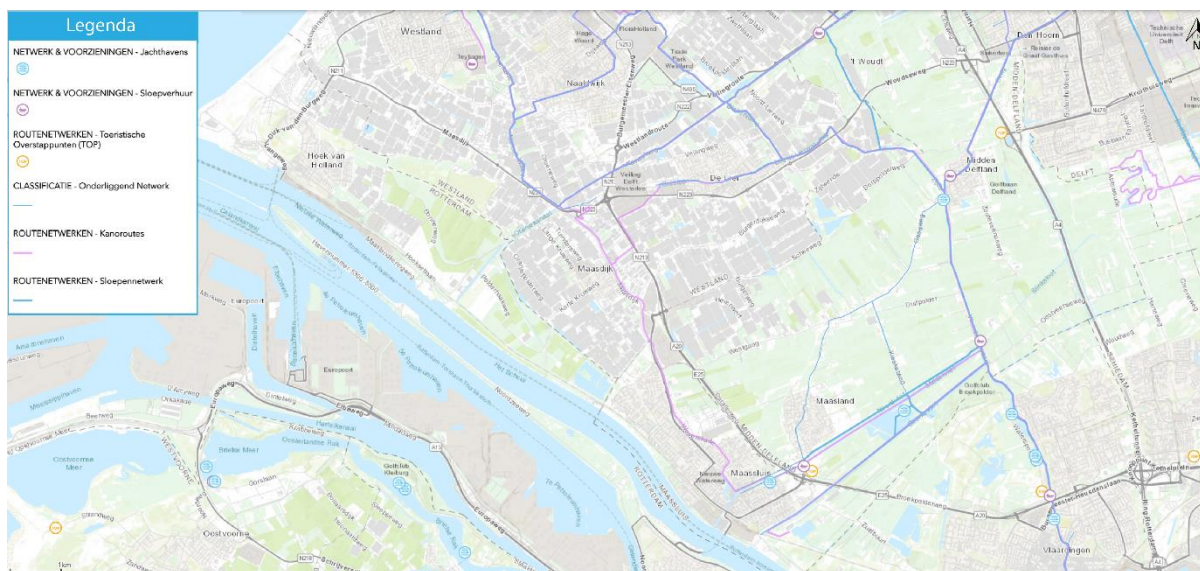
De wensen van verschillende stakeholders worden in kaart gebracht in Hoofdstuk 3.4. Enkele stakeholders zijn partijen als: Provincie Zuid-Holland, Rijkswaterstaat, gemeente Maassluis, gemeente Westland, gemeente Midden-Delfland, Hoogheemraadschap van Delfland, Hof van Delfland, de Omgevingsdienst Midden-Holland etc. Andere belanghebbenden zijn de burgers langs en in de buurt het van Nieuwe Water, ondernemers en organisaties langs de route als projectontwikkelaars (o.a. Wilgenrijk), lokale bootverhuurders, horeca, de Toeristische Kano Bond Nederland, watersport platform HISWA etc. Tegelijkertijd ligt de doorvaart langs het nieuwe ontwikkelde nieuwbouwproject Wilgenrijk in Maassluis, die bij elke aanleg van huizen een bijdrage moeten leveren aan het Midden-Delfland Groenfonds en als een van de financieringsbronnen zou kunnen dienen. Aanvullend op het initiatief zou de vaarweg van het Nieuwe Water potentieel verbonden kunnen worden aan het oppervlaktewater van Wilgenrijk, maar om deze aansluiting mogelijk te maken zouden er nog een aantal obstakels zoals een overgangszone en verschillen in waterpeilen binnen het gebied opgelost moeten worden.

Het project moet renderen, niet alleen in economische zin, maar de baten zullen vooral ook moeten liggen in de sfeer van kansen voor ondernemingen als lokale rondvaarten, voor vergroten van maatschappelijke, cultuurhistorische, ecologische en recreatieve waarden en van mee koppelen met lokale initiatieven voor versterking van landschappelijke kwaliteit, waterkwaliteit, (natte en droge) infrastructuur en duurzame ontwikkeling. Educatieve doelen in het algemeen en het onderwijs in het bijzonder bieden aansluitmogelijkheden voor verdere draagvlak. Zodoende kan het Nieuwe Water interesse genereren voor verschillende markten.

Het eindresultaat van de stichting is het herstel van bevaarbaarheid van Nieuwe Water, aansluiting op bestaand waternetwerk en een doorgaande metropolitane (snelfiets)route van de Weverskade (nabij de rotonde Rozenlaan). Het Nieuwe Water is dan als gemotoriseerde vaarweg opgenomen op de kaart van de Nautische verordeningen van het Hoogheemraadschap van Delfland. Zo draagt dit alles draagt zo bij aan een goed onderhouden, veilig en optimaal recreatienetwerk van hoge, duurzame kwaliteit middels een gefaseerde uitvoering en met grote betrokkenheid van alle belanghebbende partijen.

3.2 Vaarrouthenetwerk regio

In Figuur 3-2 is het Nieuwe Water in relatie tot het vaarrouthenetwerk van de regio te zien. In de huidige situatie biedt het Nieuwe Water een kanovaartroute, al zijn de eerder genoemde duikers bij de Westlandseweg in Maassluis, Hotel Westland en bij het verkeersplein van Westerlee in de huidige situatie obstakels om op de rest van het vaarrouthenetwerk door te varen. Deze duikers, in combinatie met een aantal bruggen met een lage doorvaarthoogte, voorkomen ook de mogelijkheid voor sloepvaarten om vanuit Maassluis direct de richting van het Westland te varen.

Figuur 3-2: Overzicht vaarrouthenetwerk regio Maassluis (Waterrecreatie Nederland, 2021)

In de huidige situatie van het regionaal vaarrouthenetwerk kunnen sloepvaarten vanuit de haven van Maassluis noordwaarts langs de Vlietlanden richting de Vlaardingenvaart, wat verder aansluit op het vaarrouthenetwerk. Ook is hier een toeristisch overstappunt (TOP) nabij met de mogelijkheid om lokaal een sloepvaart te huren.

Het Nieuwe Water loopt verder vanuit de haven van Maassluis langs de Weverskade en de Maasdijk. Hierbij sluit de Spartelvaart aan de vaarweg en langs de Westgaag richting Maasland. Vervolgens gaat het Nieuwe Water via een duiker onder het verkeersplein bij Westerlee en komt het langs de historische Oranjesluis. Vanuit hier gaat de vaarweg een stuk het Westland in, waarbij het overloopt in de Poelkade richting de s'Gravensandsevaart.

3.3 Overzicht belanghebbende partijen

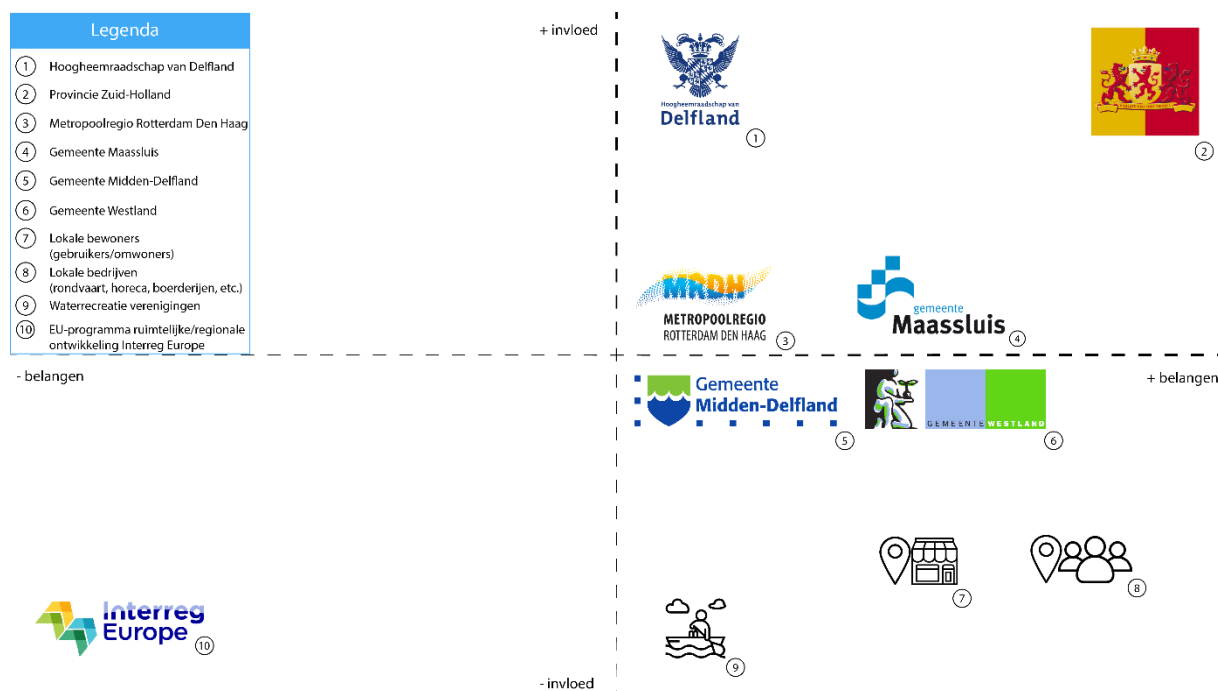
Het herstel van het Nieuwe Water vereist de samenwerking van meerdere organisaties en andere partijen, zoals de provincie Zuid-Holland, het lokale waterschap en gemeenten aanliggend aan de vaarweg. Particuliere partijen als lokale relevante bedrijven als rondvaarten hebben baat bij een sterker vaar netwerk van Zuid-Holland, maar tegelijkertijd moet de belangen van bewoners langs het Nieuwe Water ook gewaarborgd moeten worden. Onderstaand staan een lijst met de organisaties en partijen die in consideratie zijn genomen voor dit onderzoek. Dit levert een speelveld op waar de mate van belangen en invloed van deze verschillende partijen verkend kunnen worden in een stakeholdersanalyse.

Overzicht stakeholders initiatief Herstel Doorvaart Nieuwe Water

- Provincie Zuid-Holland
- Hoogheemraadschap van Delfland
- Metropoolregio Rotterdam Den Haag
- Vereniging Regio Water
- Gemeente Maassluis
 - o Cluster Stad
 - Team Beleid
 - Team Ruimtelijke projecten en Beheer
- Gemeente Westland
 - o Cluster Beleid
 - o Cluster Ruimte
- Gemeente Midden-Delfland
 - o Hof van Delfland
 - o Gebiedstafel Bijzonder Provinciaal Landschap Midden-Delfland
 - o Groenfonds Midden-Delfland
- Landschapsfonds Hof van Delfland
- Nabije projectontwikkelaars/bewoners
 - o Wilgenrijk
 - o Lokale ondernemers (horeca, boerderijen, rondvaartbedrijven)
- Recreatie
 - o Waterrecreatie Nederland
 - o Watersportverbond
 - o Toeristische Kano Bond Nederland
 - o Kano vereniging Natsec
 - o HISWA-Recron
 - o Warbout Rondvaarten B.V.
 - o Westland Rondvaarten B.V.
- Europese Unie
 - o Interreg Europe – SWARE programma
 - o LIFE programma: Europese natuur-, milieu, en klimaatprojecten

3.4 Stakeholdersanalyse

Een stakeholdersanalyse biedt inzichten in welke actoren een rol spelen ten opzichte van het initiatief. Verschillende partijen hebben elk eigen belangen bij het initiatief. De analyse biedt de stichting sturing in de aanpak en communicatie met de verschillende belanghebbende partijen. De analyse is via het model beschreven in het boek van (Schijndel, Wal, & Kok, 2016). De volledige uitwerking ervan is terug te vinden in Bijlage 2: Stakeholdersanalyse.

Figuur 3-3: Stakeholdersanalyse

Het Hoogheemraadschap van Delfland (HHD) en de provincie Zuid-Holland hebben beide een hoge mate van invloed en belang in het herstel van het Nieuwe Water. Het HHD beheert o.a. de waterkwaliteit, waterberging en waterkering om de waterstaatzorg in stand te houden. Ook waterrecreatie is in mindere mate een onderdeel van het beleid van het waterschap. De hoogheemraden steunen deze ambitie ook, zo richt hoogheemraad Manita Koop van het HHD zich op *“Delfland meer van mensen maken. Veiligheid voorop, wateroverlast omlaag, plezier omhoog en schoon water”* (Hoogheemraadschap van Delfland, 2021).

Daarnaast versterkt en benut het HHD lokale initiatieven van andere gebiedspartners (Hoogheemraadschap van Delfland, 2015, p. 23). Het Nieuwe Water valt in de regio onder het beheer van de Landschapstafel Hof van Delfland. Bij het herstel van het Nieuwe Water dienen deze taken van het Hoogheemraadschap gewaarborgd te zijn om deze stakeholder te voldoen.

De provincie Zuid-Holland volgt hierbij een soortgelijke rol in, het ondersteunt lokale initiatieven en gemeentelijke programma's voor het onderhouden en versterken van het vaarnetwerk van Zuid-Holland (Provincie Zuid-Holland, 2018). Het heeft belang bij samenwerkende gemeenten vanuit een efficiency- en effectiviteitsoverweging. Zo stimuleert de provincie de intergemeentelijke samenwerkingen middels Landschapstafels. De provincie Zuid-Holland is met verschillende programma's actief bezig met het versterken van haar vaarroutenetwerk om zodoende haar ambitie van de beste waterrecreatie provincie te worden (Landschapstafel Hof van Delfland, 2019). De Commissaris van de Koning sprak bij de conferentie 'Kracht van Water' in Maassluis het volgende:

“Zuid-Holland is de waterprovincie van Nederland. We hebben goud in handen maar kunnen het nog veel beter benutten. Door samenwerking met ondernemers, waterschappen en investeringen op elkaar af te stemmen. Dat vraagt visie en volhouden” (Maassluis, 5 april 2019).

De provincie heeft zowel veel belangen als invloed op het initiatief en is het ook tevens een van de belangrijkste stakeholders. Sinds november 2014 vormen 23 gemeenten met elkaar de Gemeenschappelijke Regeling Metropool Regio Rotterdam Den Haag (MRDH). De gemeenten werken hierin samen op het gebied van verkeer, openbaar vervoer, economisch vestigingsklimaat en vrijetijdseconomie en toerisme. De MRDH heeft twee thematafels relevant voor het initiatief; ‘*slow lanes*’ (metropolitane fietsroutes) en ‘*recreatieve vaarroutes*’.

De drie gemeenten langs het Nieuwe Water, Maassluis, Westland en Midden-Delfland hebben ieder baat bij het herstel ervan. Zo hebben de gemeenten belangen bij een goed leef- en vestigingsklimaat, zowel primair voor eigen bewoners als financieel. De gemeenten Westland heeft een Nota Vaarrecreatie Westland en Midden-Delfland heeft een Gebiedsvisie opgesteld met daarin streefbeelden voor onder andere de groene en blauwe verbindingen tussen de regio (Gemeente Midden-Delfland, 2005, p. 27). De Structuurvisie van de gemeente Maassluis beschrijft onder andere de Weverskade als een belangrijke recreatieve en groene verbinding door de stad heen, die tevens de ambitie van het versterken van de dijken en ruimtelijke groenstructuren dient (Gemeente Maassluis, 2021, p. 17). Zodoende hebben de aanliggende gemeenten ieder zowel belangen als invloed op het initiatief, door bijvoorbeeld rekening te houden met doorvaarthoogtes van bruggen en andere civiele kunstwerken.

De stichting Landschapsfonds was onderdeel van de Landschapstafel met als doelstelling het werven en beschikbaar stellen van financiële middelen om, samen met private en publieke partijen, behoud, beheer en ontwikkeling van de kwaliteiten van het groene landschap in de Zuidwestelijke Randstad te ondersteunen.

De bewoners langs het Nieuwe Water en de lokale bedrijven en relevante organisaties met een interesse in het herstel van het Nieuwe Water hebben zoals benoemd wel veel belangen bij het initiatief. Maar deze partijen hebben wegens gelimiteerde politieke invloed een lage mate van invloed op legitieme beslissingen en regelingen (zoals subsidies) die ten bate zijn voor het initiatief. Ook hebben bijvoorbeeld lokale ondernemers als horecabedrijven, boerderijen en rondvaartbedrijven belangen bij het herstel van het Nieuwe Water, een meer verbonden vaarroutenetwerk vertaalt zich in een sterker netwerk met meer opties voor de gebruikers.

Waterrecreatieverenigingen hebben tevens baat bij het herstel van het Nieuwe Water, waarbij het Nieuwe Water in de huidige situatie primair als kleine vaartroutes (kano’s, suppen) functioneert. Bij een volledig herstel van de vaarweg hebben deze organisaties meer opties voor mogelijke routes.

De Europese Unie heeft het SWARE- en LIFE-programma lopen, programma’s over het herstel en onderhoud van biodiversiteit-rijke gebieden met cultuurhistorische waarden met het water, in combinatie met de kennisdeling over burgerparticipatie en opzetten van beleid ervoor.

3.5 SWOT-analyse

Een SWOT-analyse (Strengths, Weaknesses, Opportunities en Threats) biedt inzichten in de verschillende sterkten en zwakten van een gebied. Hierbij wordt zowel gekeken naar de interne als externe krachten van het Nieuwe Water. De sterkten en zwakten van de vaarweg beïnvloeden de onderzoeksvraag; hoe kan het Nieuwe Water het beste de genoemde ambities benaderen en op welke kansen of bedreigingen moeten gelet worden? De DESTEP-analyse in Bijlage 4: DESTEP-analyse is uitgevoerd ter onderbouwing van de SWOT-analyse, hierbij worden een aantal onderwerpen verder toegelicht.

De sterkten en zwakten van het Nieuwe Water zijn factoren die direct beïnvloed kunnen worden, waarbij gestreefd wordt om het meeste uit de sterke punten te halen en de zwakke punten te elimineren. De kansen en bedreigingen zijn externe factoren in de directe omgeving die het herstel kunnen belemmeren.

Tabel 3-1: SWOT-analyse van het Nieuwe Water

		Sterkten	Zwakten
Intern		<ul style="list-style-type: none"> • Investerings in natuurvriendelijke oevers • Fietsroute langs de vaarweg/Maasdijk • Geen conflicten duiker met bestemmingsplannen • Gepland herstel drietal bruggen • Verbeterde doorvaarbaarheid vaarroutenetwerk regio • Cultuurhistorische waarde van vaarweg Maassluis • Toename vaarmogelijkheden van vaarweg 	<ul style="list-style-type: none"> • Duikers verkeersplein Westerlee • Duiker rotonde Westlandseweg • Duiker Hotel Westland • Huidige doorvaarhoogte bruggen • Duikers hebben geen technische mankementen • Geen directe technische knelpunten in het omliggende watersysteem
		Kansen <ul style="list-style-type: none"> • Toename waterrecreatie provincie • Extra influx bezoekers lokale economie en toerisme • Provinciale ambitie waterrecreatie promoten 	Bedreigingen <ul style="list-style-type: none"> • Oeverbeschadiging door toename vaart • Gelimiteerd budget overheidsinstanties • Andere kansrijke watergerelateerde projecten
Extern			

Het Nieuwe Water heeft een aantal dingen in haar voordeel; zo is er de afgelopen jaren door het Hoogheemraadschap geïnvesteerd in meer natuurvriendelijke oevers langs de vaart en worden in korte termijn een drietal bruggen hersteld door de gemeente Maassluis. Uit een locatie onderzoek van een voorgaand onderzoek is gebleken dat er geen conflicten van de duiker aan de Westlandseweg met aanliggende bestemmingsplannen zijn. Momenteel biedt het Nieuwe Water een kans voor het versterken van het huidige vaarroutenetwerk, het herstel ervan zou nieuwe mogelijkheden bieden voor een nieuwe influx van gebruikers en bezoekers voor lokale bezienswaardigheden. Tegelijkertijd sluit het aan op de provinciale ambitie om de waterrecreatie in Zuid-Holland te promoten en versterken.

Figuur 3-4: Vervanging van één van drie bruggen over het Nieuwe Water, Maassluis

Echter zijn er ook een aantal onderwerpen die het herstel van het Nieuwe Water kunnen bemoeilijken, zoals de bruggen en duikers met een (te) lage doorvaarthoogte. Tegelijkertijd zijn de duikers bijvoorbeeld pas een aantal jaar geleden aangelegd of zijn deze nog in technische goede staat. De verschillende overheidsinstanties hebben een gelimiteerd budget en verschillende ambities naast waterrecreatie die zij graag zouden willen realiseren. Het kan een belemmering zijn als er bij een toename van gebruikers op de vaarweg oeverbeschadiging zou plaatsvinden. Ten slotte zijn er andere bekende en onbekende water(recreatie)-gerelateerde projecten die een soortgelijk effect als het initiatief bieden elders in de regio. De verschillende onderwerpen uit de SWOT-analyse worden tegenover elkaar gezet in de confrontatiematrix in hoofdstuk 3.6.

3.6 Confrontatie-matrix

De confrontatie-matrix dient om de sterkten, zwakten, kansen en bedreigingen te verbinden, om zo de correlaties tussen de interne en externe krachten inzichtelijk te maken. De matrix maakt gebruik van een score-model van + en -, die uiteindelijk worden opgeteld. Zodoende wordt het zichtbaar welke interne of externe krachten invloed hebben op andere onderwerpen en kan de stichting op deze aandachtsvelden inspelen.

Figuur 3-5: Confrontatie-matrix

Confrontatie-matrix		Kansen			Bedreigingen			
		Toename waterrecreatie provincie	Influx bezoekers	Provinciale ambitie bezierswaardigheden	Oeverbeschadiging door toename vaart	Gelimiteerd budget	Ander e kansrijke overheidsinstanties	
Sterkten	Investerings natuurvriendelijke oevers	+	+	+	-	-	o	1
	Geen conflicten Westlandsweg duiker met bestemmingsplannen	++	++	++	o	-	+	5
	Gepland herstel drietal bruggen	+	o	+	o	-	o	1
	Toename vaarmogelijkheden vaarweg	++	+	++	--	-	-	1
	Herstel versterkte verbinding vaarrouthenetwerk regio	++	++	++	--	-	o	2
	totaal		5	4	6	-2	-8	-5
Zwakten	Duikers/lage bruggen obstakels vaarrouthenetwerk	--	-	-	+	-	-	-5
	Duikers hebben geen technische mankementen	-	-	-	+	-	--	-5
	Geen directe technische knelpunten in het omliggend watersysteem	o	o	o	+	-	--	-1
	totaal							

De voornaamste voordelen bij het herstel van het Nieuwe Water zou de nieuwe verbinding in het vaarrouthenetwerk zijn; het ondersteunt de provinciale ambitie om waterrecreatie te stimuleren en er zijn geen directe obstructies beleidsmatig in betrekking tot aanliggende bestemmingsplannen. Echter is er uit verschillende interviews ook gebleken dat de verschillende overheidsinstanties een gelimiteerd budget hebben voor projecten. De technische staat van de verschillende duikers belemmert het pleidooi voor het herstel. Andere water-gerelateerde projecten kunnen hierbij als een aantrekkelijker alternatief worden beschouwd. Zodoende moet er per ambitie gekeken worden hoe het initiatief Herstel Doorvaart Nieuwe Water het beste onderbouwd kan worden.

4 Maatschappelijke waarde van het Nieuwe Water

Hoofdstuk 4 zal ingaan op de maatschappelijke waarde die het Nieuwe Water zou kunnen bieden, door deze waarde in de huidige situatie bondig te beschrijven en vervolgens deze te koppelen aan maatschappelijke onderwerpen als gezondheid en klimaatverandering van verschillende organisaties zoals de provincie, omliggende gemeenten en het Hoogheemraadschap van Delfland (HHD). Door de ambitie van het Nieuwe Water te koppelen aan de maatschappelijke belangen en activiteiten kan het belang van het initiatief duidelijker worden gemaakt. Hierbij wordt een overzicht gegeven van de relevante programma's en documenten van organisaties waarbij het initiatief van het Nieuwe Water zouden kunnen bijdragen.

4.1 Huidige situatie

De provincie en omliggende gemeenten zijn op verschillende vlakken bezig met maatschappelijke kwesties, zoals de algehele gezondheid, voldoende beweging en cultuurbewustwording voor haar bewoners. De huidige bijdrage van het Nieuwe Water aan deze kwesties en doelen is gelimiteerd en betreft voornamelijk enkel de ruimtelijke omgeving ervan; een boezemwaterweg direct gelegen naast een dijk, met wegen en fietsroutes erop en ernaast. De infrastructuur naast de waterweg functioneert als verbinding tussen de gemeenten Maassluis, Maasland en Westland.

Op de maatschappelijke organisatie Maatwerk Autisme aan de Weverskade na zijn er geen maatschappelijke instanties direct aan het Nieuwe Water gelegen. Er zijn geen maatschappelijke programma's actief die specifiek gericht zijn op de dijkinfrastructuur, maar is er wel cultuureducatie gaande zoals excursies waarbij het onderwijs meer informatie over bepaalde gebouwen verteld krijgt.

Tabel 4-1: Gezondheidsmonitor 2016 (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2018)

Plaats	Ervaren gezondheid (goed/zr. goed)	Eén of meerdere aandoeningen	Bepert vanwege gezondheids problemen	Functie-beperkingen	Overgewicht
%					
Nederland	75,6	33,9	32,9	14,8	48,9
GGD Rotterdam-Rijnmond	71,6	36,0	34,3	17,0	51,7
Maassluis	76,4	36,9	33,7	12,6	48,6
Westland	79,2	32,6	31,2	10,1	46,8
Midden-Delfland	82,6	28,4	24,7	9,2	47,7

Op het gebied van wekelijkse beweging en gezondheid scoren de omliggende gemeenten gemiddeld; Maassluis 46%, Westland 50% en Midden-Delfland 56% tegenover het landelijk gemiddelde van 51,7% in relatie tot het voldoen aan de beweegrichtlijnen (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, 2016). Dit is ook terug te zien in de Gezondheidsmonitor afgenomen onder de bevolking van 19 jaar en ouder; de bewoners van de drie gemeenten ervaren hun eigen gezondheid boven het landelijke gemiddelde. Met name de bewoners van de gemeente Midden-Delfland ervaren hun gezondheid als zeer positief, met lage percentages van langdurige aandoeningen, functiebeperkingen en andere gezondheidsproblemen (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2018). De drie gemeenten scoren naast het landelijk gemiddelde ook positief in vergelijking met de rest van de GGD-regio Rotterdam-Rijnmond. Het gezondheidsprobleem van obesitas is echter consistent met de GGD-regio en het

landelijk gemiddelde. Zodoende zijn de omliggende gemeenten aan het Nieuwe Water in vergelijking met de rest van de GGD-regio relatief bewegend actief en sportief ingesteld.

4.2 Maatschappelijk beleid en doelen stakeholders

Om de maatschappelijke ambitie van het initiatief Herstel Doorvaart Nieuwe Water te realiseren, worden de verschillende belangen, programma's en beleid van de stakeholders bekeken. Er wordt beschreven hoe het initiatief verbonden zou kunnen worden aan deze relevante belangen, programma's en beleid, om zo de ambities van het initiatief sterker te onderbouwen.

Er is onderscheid gemaakt in de provinciale, regionale en lokale organisaties. Zodoende is er meer overzicht per niveau gecreëerd in de mogelijke koppelkansen voor het initiatief van de doorvaart Nieuwe Water. In Tabel 4-2 is het overzicht van de maatschappelijke documenten en programma's van de relevante stakeholders beschreven.

Tabel 4-2: Overzicht maatschappelijke documenten

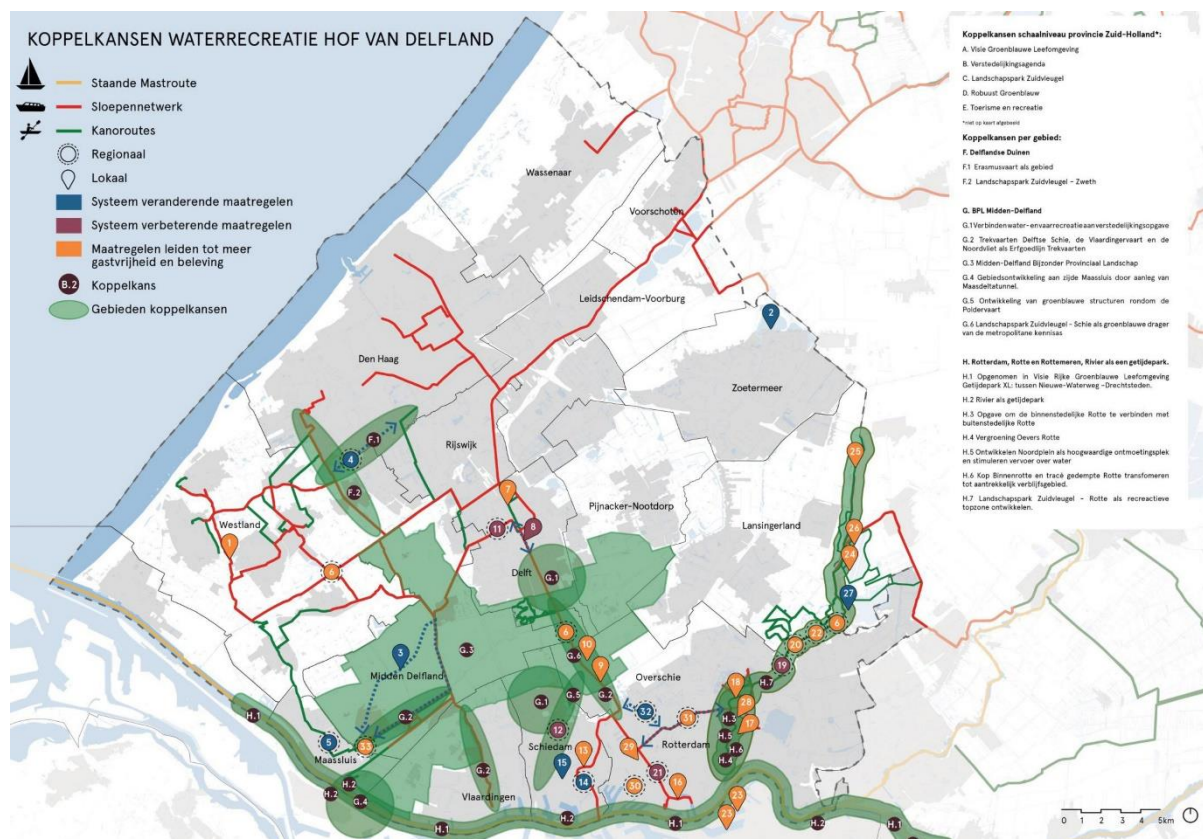
Organisatie	Maatschappelijke beleidstukken en programma's
Provincie Zuid-Holland	Startnotitie Sport en Recreatie Rapportage Verkenning Vaarrecreatie
Hoogheemraadschap van Delfland	Ambitie Blauwe Cirkels
Metropoolregio Rotterdam Den Haag	Fiets in de Metropoolregio Rotterdam Den Haag
Gebiedstafel BPL Midden-Delfland	Ambitie Blauwe Cirkels
Gemeente Maassluis	Cultuurvisie 2015-2020 Coalitieakkoord 2018-2022 Sportnota 2013 Citymarketingbeleid 2019-2024 Subsidieverdeling 2021 Mobiliteitsvisie 2020-2040 concept
Gemeente Westland	Westland Programma 2018-2022
Gemeente Midden-Delfland	Coalitieakkoord 2018-2022

4.2.1 Provinciaal maatschappelijk beleid

Provincie Zuid-Holland

De provincie Zuid-Holland is actief bezig met het adresseren van maatschappelijke kwesties zoals voldoende beweging en sport in haar regio's. In de Startnotitie Sport en Recreatie beschrijft de provincie hoe de beperkte provinciale middelen voor deze maatschappelijke opgaven gekoppeld moeten worden aan andere maatschappelijke opgaven en beleidsvelden. De provincie streeft ernaar om de groengebieden een zo hoog mogelijke maatschappelijke waarde te geven, om het zo niet alleen aantrekkelijk te maken voor recreatie, maar ook voor thema's als natuur, gezondheid en klimaat. Vergoedingen voor aanleg, beheer en onderhoud van de groengebieden en de initiatieven erin kunnen zodoende gekoppeld worden aan de maatschappelijke waarde die hierbij gecreëerd worden en mede gefinancierd worden uit de verschillende opgaven en waarden, dus niet vanuit enkele thema's als groen of waterrecreatie (Provincie Zuid-Holland, 2020, p. 13).

In het rapportage Verkenning Vaarrecreatie worden de gebiedsprogramma's van de gebiedstafels genoemd, die gericht zijn op het aansturen van verschillende activiteiten om met andere organisaties gezamenlijk strategische doelen te realiseren. Hierbij wordt het initiatief van het Nieuwe Water al reeds genoemd, maar wordt het termijn van het traject ervoor langer dan 8 jaar beschreven (APPM, 2020). De strategische doelen kunnen gekoppeld worden aan maatschappelijke opgaven, waarbij gebruik gemaakt wordt van de lokale kennis, middelen en invloed van betrokken organisaties en partijen. Het uitvoeringsprogramma van het Hof van Delfland zou hierbij het initiatief van het Nieuwe Water kunnen ondersteunen, om zo een lokaal gebiedsgericht initiatief te genereren dat aansluit op de invulling van gezamenlijke belangen.

Figuur 4-1: Koppelkansen Hof van Delfland (APPM, 2020, p. 17).

De betrokken stakeholders hebben ieder eigen belangen en ambities, maar zijn afhankelijk van elkaar om projecten succesvol te kunnen dragen. Door het gezamenlijk uit te voeren, ontstaat er een balans van belangen en kan het initiatief bijdragen aan doelen zoals het verbeteren van de leefomgeving, de vrijetijdseconomie, voldoende sport en beweging en de balans tussen economische en natuurlijke ambities. Om projecten succesvol te kunnen dragen onder verschillende stakeholders, zijn verschillende aspecten van het betreffende projectgebied belangrijk. Deze aspecten zijn Beschermen, Benutten, Beleven, Bekendheid en Bereikbaarheid. Projecten omtrent erfgoed maken voornamelijk gebruik van de drie eerst genoemde B's, maar Bekendheid en Bereikbaarheid vormen vereisten voor projecten in groengebieden (Provincie Zuid-Holland, 2020, p. 13).

4.2.2 Regionaal maatschappelijk beleid

Hoogheemraadschap van Delfland

Het vaarrouten netwerk en het Nieuwe Water bieden kansen voor verschillende partijen zoals de provincie, omliggende gemeenten en het Hoogheemraadschap van Delfland (HHD) om belangen en ambities zoals educatie over de lokale omgeving, natuur en watersystemen middels campagnes, evenementen en adverteren van de mogelijkheden in het gebied. De waterschappen van de provincie Zuid-Holland hebben hierbij een vijftal ambities omtrent waterrecreatie opgesteld (Landschapstafel Hof van Delfland, 2019); beter samenwerken, leren van andere waterschappen, gezamenlijk traject over het beheer van kleine wateren, gebruikers centraal stellen en een rol geven en de ecologische toestand van de wateren verbeteren.

De technologisering van beschikbare (vaar)informatie in de omgeving neemt toe, zo heeft het HHD steeds meer open data beschikbaar voor waterrecreanten, zoals een digitale vaarkaart met overzichten waar wel en niet gevaren kan worden met of zonder vergunning. Verder heeft het HHD actuele informatie over mogelijke stremmingen op de verschillende vaarwegen en kaarten over waterkwaliteit (Hoogheemraadschap van Delfland, 2021). Maatschappelijke onderwerpen zijn geen prioriteiten voor de kerntaken van het HHD, zodoende zijn de mogelijke koppelkansen voor het initiatief met het HHD gelimiteerd. Andere ambities van het initiatief zijn relevanter voor het HHD.

Metropoolregio Rotterdam Den Haag

De Metropoolregio Rotterdam Den Haag (MRDH) heeft de ambitie om een verbeterd, vernieuwd hoogwaardige (metropolitaan) fietsrouten netwerk aan te leggen, zoals te zien in Figuur 4-2. Het doel ervan is om woongebieden te verbinden met de locaties in de regio met veel werkgelegenheid, om zo alternatieve vervoersmogelijkheden naast het gemotoriseerd verkeer aan te bieden. Door de fietsroutes tussen belangrijke werklocaties te verbeteren, wordt de fiets een meer vanzelfsprekende optie onder vervoersmiddelen voor woon-werklocatie. De metropolitane fietsroutes worden door meer bewoners gebruikt en kan de leefomgeving langs deze fietsroutes ook aangepakt worden om gezamenlijke doelen van organisaties te behalen.

Het metropolitane fietsnetwerk bezit een geprioriteerde fietsroute vanuit de gemeente Rotterdam richting gemeente Westland. Deze fietsroute loopt tevens door de gemeenten Schiedam, Vlaardingen en Maassluis. Bij deze metropolitane fietsroutes kunnen de verschillende gemeenten tot maximaal 70% subsidie aanvragen bij de MRDH voor het verbeteren ervan.

Figuur 4-2: Metropolitan fietsroutes 2020 (Metropoolregio Rotterdam Den Haag, 2020)

De precieze ligging van deze fietsroute door de gemeenten heen is nog niet volledig vastgelegd; de originele metropolitan fietsroute zou langs de Westlandseweg gaan, maar de gemeente Maassluis is in overleg met de MRDH om een aantal alternatieven voor de metropolitan fietsroutes aan het verkennen. De metropolitan fietsroute door Maassluis is dus nog onbepaald, zo is de gemeente Maassluis ook nog bezig met het ontwikkelen van haar Mobiliteitsvisie (Interview Gemeente Maassluis). Resultaten hieruit kunnen invloed hebben op de definitieve metropolitan fietsroute. De mogelijkheid om het vervangen van de duiker aan de Westlandseweg in Maassluis te combineren met het aanleggen van de metropolitan fietsroute door de gemeente was destijds niet doorgeslagen. Het fietspad langs het Nieuwe Water zou niet voldoen aan de voorwaarden voor het metropolitan fietsroutenetwerk die door de MRDH zijn vastgesteld (Interview Gemeente Maassluis).

Gebiedstafel BPL Midden-Delfland

Het gebied van het Nieuwe Water valt onder de gebiedstafel Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) Midden-Delfland, wat voorheen bekend stond als de Landschapstafel Hof van Delfland. De Landschapstafel heeft een ambitie-document opgesteld; Blauwe Cirkels, waarin de mogelijkheden van het water in relatie tot ruimtelijk, economisch en sociaal gebied beschreven worden. Het functioneert tevens als de uitvoeringsagenda van de regio, zoals beschreven bij de gebiedsprogramma's van de provincie.

De gebiedstafel dient het thema van waterrecreatie in 2028 te verankeren in de strategische agenda's van de verschillende overheidsinstanties zoals de provincie, waterschappen, gemeenten en het rijk. Hierbij dient recreatie op en langs het water beschikbaar, betaalbaar en bereikbaar te zijn voor de gehele samenleving. De gebiedstafel heeft de taak om fysieke ingrepen gedaan te hebben die het aanbod van mogelijkheden hebben vergroot. Het water moet zowel fysiek als digitaal bereikbaar te zijn in 2028 (Landschapstafel Hof van Delfland, 2019).

Het gezamenlijk dragen van strategische doelen is wederom duidelijk geworden bij de inventarisatie van Blauwe Cirkels, voor het thema van water is een gedeelde visie noodzakelijk waarop keuzes gemaakt kunnen worden. Blauwe Cirkels onderstreept nogmaals de kansen voor maatschappelijk-bestuurlijk draagvlak door deze te koppelen aan onderwerpen als gezondheid en beweging. De gebiedstafel heeft een vijftal ambities die onder andere hieraan terugkoppelt (Landschapstafel Hof van Delfland, 2019); het ontwikkelen van bestaande waterverbindingen, het realiseren van het grootste Europese sloepennetwerk middels technische en innovatieve oplossingen, bereikbaarheid waterrecreatie verbeteren, aanbod recreatieve mogelijkheden in, op en langs het water vergroten en ten slotte de verduurzaming van de groenblauwrode leefomgeving.

4.2.3 Lokaal maatschappelijk beleid

Gemeente Maassluis

De gemeente Maassluis heeft in haar coalitieakkoord voor 2018-2022 voor sport en cultuur meerdere beleidsdoelstellingen opgesteld en hiervoor subsidie voor beschikbaar gesteld. De gemeente heeft tevens een programma voor het versterken van de aantrekkingskracht van de gemeente met behulp van de inbreng van kunst en cultuur. Tegelijkertijd is de gemeente actief bezig met de betrokkenheid van bewoners en cultuurparticipatie te vergroten. Het subsidieoverzicht 2021 van de gemeente Maassluis biedt inzicht in de verschillende mate van subsidies voor deze beleidsdoelstellingen en programma's (Gemeente Maassluis, 2021).

In het coalitieakkoord 2018-2022 en Sportnota 2013 wordt beschreven hoe de gemeente Maassluis het sporten en spelen in de openbare ruimte wil stimuleren. Ook wordt aangegeven dat duurzaamheid hoog op de agenda staat en de focus ligt op het opwaarderen van de openbare ruimte. Hierbij zijn een aantal projecten beschreven zoals het plaatsen van sporttoestellen langs Het Scheur, het plaatsen van nieuwe sportvelden en het ervan waar nodig opknappen (Gemeente Maassluis, 2013). Het programma De Betrokken Stad (gemeente Maassluis) en de Sportimpuls (Rijk) stellen subsidies beschikbaar om initiatieven van samenwerkingsverbanden te ontwikkelen die aansluiten bij het gemeentelijk (sport)beleid.

De gemeente Maassluis is bezig met het opstellen van een Mobiliteitsvisie 2020-2040. In het concept wordt beschreven dat een van de onderwerpen het vergroten van de leefbaarheid is; het prettiger en aantrekkelijker maken van de omgeving. Het gemeentelijk beleid in de mobiliteitsvisie stelt het efficiënt en optimaal gebruiken van de openbare ruimte en dat mobiliteit moet bijdragen aan de kwaliteit van leven (Gemeente Maassluis, 2021).

Gemeente Westland

De gemeente Westland heeft in het kader van maatschappelijke onderwerpen zoals sport en beweging geen relevante beleid- en regelgeving. De gemeente heeft in het Westland Programma 2018-2022 doelstellingen om haar sportparken integraal aan te pakken en per inventarisatie van knelpunten per sportpark en trends een visie te ontwikkelen (Gemeente Westland, 2018). Er zijn geen huidige maatschappelijke opgaves langs het Nieuwe Water, waarop de gemeente Westland zou kunnen inspelen door bijvoorbeeld cultuureducatie of sportvoorzieningen langs de watergang te realiseren.

Gemeente Midden-Delfland

Midden-Delfland ondersteunt de organisatie van verschillende activiteiten, initiatieven en evenementen om de sociale cohesie te stimuleren. De gemeente tracht nieuwe inwoners te stimuleren om deel te nemen aan het verenigingsleven om zowel bij te dragen aan de levendigheid van de dorpen en een gezonde levensstijl. Sporten moet voor iedereen toegankelijke zijn en helpt bij het leggen van sociale contacten (Gemeente Midden-Delfland, 2018).

4.3 Deelconclusie koppelkansen maatschappelijke ambitie

Om de deelvraag van de maatschappelijke onderbouwing van het initiatief ten opzichte van het gemeenschappelijke verhaal van de betrokken partijen te beantwoorden, is het maatschappelijke belang van het Nieuwe Water beschreven, het beleid en doelstellingen van stakeholders beschreven.

Het maatschappelijk beleid van de organisaties hebben ieder eigen doelstellingen, maar er zijn ook overlappende opvattingen hoe deze bereikt kunnen worden. De provincie Zuid-Holland houdt hierbij een regisserende rol, waarbij het de maatschappelijke doelstellingen koppelt aan andere thema's zoals recreatie, natuur en economie. Voor het succesvol dragen van projecten en initiatieven moet er worden voldaan aan de vijftal B's: Beschermen, Benutten, Beleven, Bekendheid en Bereikbaarheid. Deze onderwerpen moeten behandeld worden in het initiatief Herstel doorvaart Nieuwe Water; zoals onderzoeken of de ecologische waarde van de vaarweg en diens oevers niet beschadigd raken, multifunctionele toepassingen daar waar mogelijk, mogelijkheden voor nieuwe Toeristische Overstap Punten (TOP's) gelegen aan het Nieuwe Water die aansluiten op het huidige netwerk, gebruikmaken van regionale en lokale communicatiemiddelen voor bekendmaking en zorgen voor verschillende mogelijkheden voor bereikbaarheid.

Het verbinden van het initiatief aan de plannen voor de metropolitane fietsroute is onzeker geworden door de verkenning van alternatieve fietsroutes door de gemeente Maassluis. Bij de origineel geplande fietsroute zou onderzocht kunnen worden welke mogelijkheden het zou kunnen opleveren bij het opwaarderen van de fietsroute langs de Westlandseweg en in het verlengde ervan de Maasdijk met het Nieuwe Water erlangs. Het fietspad langs het Nieuwe Water biedt geen alternatief voor deze metropolitane fietsroute, doordat het fietspad niet voldoet aan de voorwaarden van de Metropoolregio Rotterdam Den Haag.

De drie omliggende gemeenten aan het Nieuwe Water hebben ieder een eigen aanpak in het kader van maatschappelijke onderwerpen, maar ze bieden elk kansen iets voor het initiatief te bieden. Op het gebied van sport en beweging hebben de gemeenten Maassluis en Midden-Delfland relevant beleid voor het initiatief, waarbij beide gemeenten de intentie hebben om de openbare ruimte en initiatieven gerelateerd aan het versterken ervan te stimuleren. De Mobiliteitsvisie van de gemeente

Maassluis wordt in de loop van 2021 definitief opgeleverd, maar ook het concept ervoor ondersteunt initiatieven ter verbetering van de openbare ruimte en leefomgeving.

Op langere termijn zou het initiatief ook het beleid- en regelgeving omtrent beweging, sport en andere maatschappelijke ambities van de organisaties benutten om retroactief het draagvlak voor het herstel van het Nieuwe Water te stimuleren; zo kan het initiatief gefaseerd mogelijk obstakels oplossen door aan te haken op de mogelijkheden voor maatschappelijke kansen met het Nieuwe Water zoals een versterkte openbare ruimte en meer mogelijkheden tot sport. De organisaties hebben ieder maatschappelijke doelen en het initiatief voor het herstel van het Nieuwe Water zou hieraan kunnen bijdragen. Zodoende zou het initiatief terug kunnen werken vanuit de maatschappelijke ambities om het bestuurlijke draagvlak en animo ervoor te baseren.

5 Cultuurhistorische waarde van het Nieuwe Water

Hoofdstuk 5 zal ingaan op de cultuurhistorische waarde die het Nieuwe Water zou kunnen bieden, door deze waarde in de geschiedenis van de waterweg en de huidige situatie bondig te beschrijven en vervolgens deze te koppelen aan het cultuurhistorische beleid van verschillende organisaties zoals de provincie, omliggende gemeenten en het Hoogheemraadschap van Delfland. Door de ambitie van het Nieuwe Water te koppelen aan de cultuurhistorische belangen van organisaties kan het belang van het initiatief duidelijker worden gemaakt. Hierbij wordt een overzicht gegeven van de relevante programma's en documenten van organisaties waarbij het initiatief van het Nieuwe Water zou kunnen bijdragen.

5.1 Geschiedenis van het Nieuwe Water

De gemeente Maassluis vormt al meerdere eeuwen een belangrijke vaarverbinding met andere vaarwegen in en buiten Nederland. De gemeente Maassluis had een gunstige ligging in relatie tot het vaarrouthenetwerk en was goed bereikbaar. Verder lag Maassluis nabij de riviermonding van de Maas, wat nog meer vaarverbindingen mogelijk maakte. De vaarweg van het Nieuwe Water functioneert al sinds het midden van de 17^e eeuw als het boezemwater langs de 'Hoge Zeedijk' om wateroverlast in het Westland te beperken en de afwatering van het Delfland te verbeteren. Het Hoogheemraadschap van Delfland had het ambacht van 's Gravenzande verplicht gesteld om een nieuwe boezem waterweg aan te leggen ter verbetering van de afwatering van het gebied (Canon van Nederland, 2021).

Figuur 5-1: Kaart historisch Maassluis, 1815 (Topotijdreis, 2021)

De bestaande loop van de Gantel (van Westland richting 's Gravenzande) werd gebruikt voor de waterlozing, die vervolgens gebruik moest maken van een bestaande sluis voor de afwatering. De dichtstbijzijnde sluis was destijds de Oranjesluis, maar deze was niet geschikt voor afwatering doordat deze sluis gebruikt werd voor de bewatering van de tuinen van kasteel Honselersdijk.

Toen de lozing van de destijds nieuwe Oranjesluis in 1676 niet toereikend bleek, is vanaf de Spartelvaart een 'nieuwe waterlozing' gemaakt, die verder langs de Dijk liep en zodoende doorgetrokken werd. Deze sloot uiteindelijk aan via de Fortegracht op de Noordvliet in Maassluis en verliep zo naar het lozingspunt van de Monstersche Sluis. Hierbij moest er (vanaf de Spartelvaart/Westgaag tot aan de Wedde) nog stukken land onteigend worden om de toekomstige (Wevers)kade erlangs aan te leggen. Het boezemwater van deze '*Nieuwe Waterlozing*' werd afgekort naar het Nieuwe Water en zo is het tot op heden gebleven (Historische Vereniging Maassluis, 2020).

Huidige situatie

In de loop van de jaren is het waterhuishoudkundige systeem van het Hoogheemraadschap veranderd en is de functie van het Nieuwe Water ter afwatering minder belangrijk geworden. Het betreft nog reeds een prettige waterloop, maar verkeert op een aantal plaatsen in een ietwat vervallen toestand. Er bevinden zich obstakels (duikers bij de Westlandseweg in Maassluis, Hotel Westland en bij het verkeersplein van Westerlee), die de bevaarbaarheid van de waterweg verhinderen en de verbindingen met de rest van het kleinschalig vaarroutenetwerk van de regio Delfland blokkeren. De gemeente Maassluis heeft acties ondernomen om een drietal bruggen over het Nieuwe Water te vervangen (Interview Gemeente Maassluis). De verwachting van de gemeente Maassluis is dat het herstel van de bruggen aan de Kwartellaan en de Doctor Jan Schoutenlaan in 2023 of 2024 worden uitgevoerd. Een onderzoek ter noodzaak van vervanging voor twee bruggen aan de Westgaag wordt eind 2021 verricht.

Figuur 5-2: Weverkade 10, Maassluis

Lokale cultuurhistorische locaties

Enkele voorbeelden van lokale cultuurhistorische locaties nabij het Nieuwe Water zijn (Rijksmonumenten, 2021);

- Sluishuis van de Oranjesluis, aan het Oranjekanaal
- Gemaal Oude en Nieuwe Broekpolder, Kwintsheul aan de Kromme Zweth
- De Groenveldsche molen, aan de Groenveldsepolder
- Krukhuisstijpe en gerestaureerde boerderijen en kleinveeschuren, aan de Gaag

Indien het Nieuwe Water verbonden kan worden met het vaarrouten netwerk, bieden deze locaties recreatieve opties en een verdere verspreiding van culturele bezoekers in de regio. Initiatieven voor het herstel van deze cultuur- en natuurhistorische elementen kunnen dan een groter (bestuurlijk) draagvlak ontwikkelen. Projecten zoals langs de Gaag kunnen dan wel mogelijk worden. Lokale bewoners en bedrijven moeten nog wel geënthousiasmeerd en meegenomen in het proces worden.

5.2 Cultuurhistorisch beleid en doelen stakeholders

Om de cultuurhistorische ambitie van het initiatief voor het herstel van de doorvaart Nieuwe Water te realiseren, worden de verschillende belangen, programma's en beleid van de stakeholders bekeken. Er wordt beschreven hoe het initiatief verbonden zou kunnen worden aan deze relevante belangen, programma's en beleid, om zo de ambities van het initiatief sterker te onderbouwen.

Er is onderscheid gemaakt in de provinciale, regionale en lokale organisaties. Zodoende is er meer overzicht per niveau gecreëerd in de mogelijke koppelkansen voor het initiatief van de doorvaart Nieuwe Water. In Tabel 5-1 is het overzicht van de cultuurhistorische documenten en programma's van de relevante stakeholders beschreven.

Tabel 5-1: Overzicht cultuurhistorische documenten

Organisatie	Cultuurhistorische beleidstukken en programma's
Provincie Zuid-Holland	Perspectief dijken Zuid-Holland Visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving Startnotitie Sport en Recreatie
Gebiedstafel BPL Midden-Delfland	Ambitie Blauwe Cirkels Uitvoeringsprogramma 2016-2020
Historische Vereniging Schipluiden	Cultuurhistorische inventarisatie van de trekvaartroute tussen Delft en Maassluis/Vlaardingen
Gemeente Maassluis	Cultuurvisie Maassluis 2015-2020 Structuurvisie 2021-2025
Gemeente Westland	Vaarrecreatie Westland Westland Programma 2018-2022
Gemeente Midden-Delfland	Gebiedsvisie Ontwikkelingsagenda 2015 Beheerplan Civiele Kunstwerken 2015-2024 Jaarverslagen 2018, 2019 en 2020

5.2.1 Provinciaal cultuurhistorisch beleid

De provincie Zuid-Holland heeft een aantal verschillende beleidsstukken en programma's omtrent het cultuurhistorisch herstel en behoud van haar eigendommen, waaronder ook de dijken in de provincie. De Visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving beschrijft hoe de kwaliteit van het landschap in Zuid-Holland voor een belangrijk deel wordt bepaald door de manier waarop grondgebonden landbouw wordt uitgeoefend. De visie richt zich onder andere op het behoud en de versterking van de unieke waarden en de kwaliteit van het cultuurhistorische landschap in het Groene Hart (Provincie Zuid-Holland, 2019, p. 14).

In het document *Perspectief Dijken Zuid-Holland* beschrijft de provincie in hoofdlijnen de twee types van raakvlakken tussen cultuurhistorie en dijken. De eerste betreft het cultuurhistorisch erfgoed van, op en langs de dijk dat bij ontwikkelingen beschermt of gerespecteerd wordt. Het betreft hierbij cultuurhistorie als een 'randvoorwaarde'. De dijken zijn cultuurhistorische elementen op zichzelf, maar ook de andere elementen en structuren op en langs de dijk, zoals monumentale dijkbebouwing en dijkwielen en diens karakteristieken. Het tweede type raakvlak betreft het erfgoed als 'kans', door cultuurhistorisch waardevolle objecten hersteld en beter beleefbaar worden, vaak in het kader van recreatie en toerisme. Met name de zeven erfgoedlijnen van de provincie, waaronder *Delflandse Trekvaarten* die tevens langs de Noordvliet bij Maassluis verloopt. Elke erfgoedlijn heeft eigen ambities en kansen benoemd. Onder andere de erfgoedlijn *Delflandse Trekvaarten* heeft raakvlakken met omliggende dijken (Provincie Zuid-Holland, 2021, p. 138).

In 4.2.1 wordt bij het maatschappelijk beleid van de provincie beschreven hoe aan groengebieden een zo hoog mogelijke maatschappelijke waarde moeten worden toegekend door koppelkansen met andere raakvlakken te benutten. Om in te zetten op een verbeterde, gebiedsgerichte verweving van 'klassieke' functies zoals natuur, landbouw, water, sport, recreatie en cultuurhistorie wil de provincie de gebruiks-, toekomst- en belevingswaarde van de provinciale landschappen behouden en versterken (Provincie Zuid-Holland, 2020, p. 38). Zo wordt er verder in de Startnotitie Sport en Recreatie verder beschreven hoe (cultuurhistorisch) erfgoed ervoor kan zorgen dat locaties aantrekkelijker worden gemaakt voor doeleinden zoals recreatie en sport. Erfgoedlijn *Delflandse Trekvaarten* wordt benoemd als mogelijke pilot voor deze combinaties aan doeleinden (Provincie Zuid-Holland, 2020, p. 16) en is weergegeven in Figuur 5-3.

Figuur 5-3: Trekschuitroute tussen Delft, Maassluis/Vlaardingen (rood). Fragment van kaart De Witt van Delfland, Schieland, Voorne, enz. Amsterdam 1680

5.2.2 Regionaal cultuurhistorisch beleid

Landschapstafel Hof van Delfland

De gebiedstafel dient het thema van waterrecreatie in 2028 te verankeren in de strategische agenda's van de verschillende overheidsinstanties zoals de provincie, waterschappen, gemeenten en het rijk middels het aansluiten ervan aan andere thema's en onderwerpen. Hierbij moeten de strategische doelen gezamenlijk gedragen worden, wat naar voren komt in de inventarisatie van *Blauwe Cirkels*. Het programma beschrijft de Vlieten tussen Maasland en Schipluiden als interessante recreatie vaarwegen, waarvan een gedeelte hiervan voorheen functioneerde als trekvaart. De provincie heeft zoals benoemd deze vaarwegen opgenomen in de Erfgoedlijn *Delflandse Trekvaarten* en actief met de versterking van cultuur- en natuurhistorisch erfgoed langs de vaarwegregio's (Landschapstafel Hof van Delfland, 2019, p. 24).

Historische Vereniging Schipluiden

De gemeenten Vlaardingen, Maassluis en Midden-Delfland hebben in 2015 een inventarisatie gemaakt van de mogelijkheden om cultuurhistorische elementen te herstellen en barrières weg te nemen. Deze inventarisatie betreft de erfgoedlijn *Delflandse Trekvaarten*, van de Noordvliet richting de Vlaardingenvaart en Delft. De vaarweg Gaag wordt hierin genoemd, maar primair de Oost- en Zuidgaag. De Westgaag wordt enkel genoemd in een historisch voorstel voor een vaarroute, waarbij bewoners aan de Westgaag dan ook met de trekschuit zouden konden reizen (Historische Vereniging Schipluiden, 2015). Verder worden trekvaartelementen op de erfgoedlijn geïnventariseerd.

5.2.3 Lokaal cultuurhistorisch beleid

Gemeente Maassluis

Cultuureducatie dient volgens het Rijk structureel inbedding in het basisonderwijs te krijgen, waarop de gemeente Maassluis sinds 2005 in samenwerking met de gemeente Midden-Delfland het Cultuurmenu heeft opgesteld. In het Cultuurmenu wordt op verschillende wijze binnen en buiten een assortiment aan culturele activiteiten aangeboden, zoals de Kindermonumentendag waarop cultuureducatie plaatsvindt. Maassluis zet het huidige beleid voor de Maassluisse cultuurwereld door in de Cultuurvisie van de gemeente en wil de drempel voor culturele activiteiten verder verlagen (Gemeente Maassluis, 2015).

De Cultuurvisie van Maassluis beschrijft hoe de gemeente het culturele leven en rijke cultuurhistorie van de stad voor bewoners en bezoekers zichtbaarder wilt maken. Hierbij heeft de gemeente thema's opgesteld voor het uitvoeringsprogramma; het aantrekkelijker maken van Maassluis als woon- en werk omgeving, de maatschappelijke rol van kunst en cultuur en de cultuurparticipatie van kinderen en jongeren (Gemeente Maassluis, 2015, p. 11). Culturele initiatieven en programma's worden aangepakt door verschillende combinaties van culturele organisaties, vrijwilligers (Monstersche Sluis), bedrijven, belangenorganisaties zoals Ervaar Maassluis en de gemeente zelf.

Figuur 5-4: Culturele thema's Maassluis (Gemeente Maassluis, 2015, p. 14)

Bij de culturele thema's van de Cultuurvisie zijn ook onderscheidende thema's en beeldbepalende iconen vastgesteld; sleepvaart, water, haven, historische binnenstad en maritieme bedrijvigheid. Sleepvaart wordt beschreven als het centrale thema vanwege de unieke plaats die dit inneemt in de gemeente en Nederland. De organisaties van Museum Maassluis en de Historische Vereniging Maassluis adviseren de gemeente over de wijze waarop de belangrijkste cultuurhistorische elementen een eigen, herkenbare plaats krijgen in de citymarketing van de gemeente Maassluis (Gemeente Maassluis, 2015, p. 12).

Tenslotte worden in de Structuurvisie 2021-2025 de thema's groen en cultuurhistorie als prioriteit op de regionale en gemeentelijke agenda genoemd. De gemeente benut transformatie en verdichtingsopgaven om cultuurhistorische en/of groenstructuren aan te vullen en indicatief aangegeven missende schakels te realiseren. Zo wordt de Weverskade beschreven als lange lijn die is een belangrijke recreatie en groene verbinding is door de stad Maassluis (Gemeente Maassluis, 2021, pp. 16-17). Ook in de Visie Openbare Ruimte noemt de gemeente een erfgoedroute die (gedeeltelijk) langs het Nieuwe Water loopt (Gemeente Maassluis, 2015, p. 51).

Figuur 5-5: Erfgoedroute Maassluis (Gemeente Maassluis, 2015, p. 51)

Gemeente Westland

De gemeente Westland bezit een extensief vaartenstelsel dat historisch gebruikt is voor transport van tuinbouwproducten over water richting grote steden en diverse veilingen. De overgang van tuinbouwproducten over het water naar over de weg, resulteerde in dat de gemeente weinig aandacht besteedde aan het vaartenstelsel, afgezien van het aan- en afvoer van water. Het vaartenstelsel is zeer geschikt voor vaarrecreatie, omdat de verschillende watergangen door heel Westland met elkaar in verbinding zijn en de verschillende gemeentelijke kernen met elkaar aansluiten (Gemeente Westland).

Om het toegankelijker te maken van watersport- en recreatie voor inwoners en bezoekers van Westland, wilt de gemeente Westland aandacht besteden aan behoud en verbetering van de huidige vaarwegen. Hierbij overweegt de gemeente tevens uitbreidingen zodat de mogelijkheden in de gemeente in belangrijke mate vergroot worden, er een toename in vaarroutes komt en meer draagvlak onder haar gebruikers krijgt (Gemeente Westland, p. 4).

Het coalitieakkoord Westland Progamma 2018-2022 beschrijft hoe de gemeente in 2019 een erfgoedvisie heeft laten ontwikkelen met een uitvoeringsprogramma om de leegstand en afbraak van cultureel erfgoed te voorkomen (Gemeente Westland, 2018).

De gemeente heeft tevens een netwerkorganisatie dat verder inspeelt op de kunst, cultuur en educatie van de lokale omgeving. Het Westland Cultuurweb-programma en bijbehorend Fonds voor Cultuurparticipatie betreft het stimuleren van deze lokale thema's ter educatie onder kinderen en jongeren (Fonds voor Cultuurparticipatie, 2019).

Gemeente Midden-Delfland

De gebiedsvisie van de gemeente Midden-Delfland beschrijft water als een schakel tussen het stedelijk gebied en Midden-Delfland. Andere cultuurhistorische waterwegen zoals de Keen en de Lee zijn hersteld naar de voormalige staat en nieuwe plassen zijn aangelegd. Het herstellen van cultuurhistorische watergangen bevorderen de veiligheid en meerwaarde voor recreatie en landschap (Gemeente Midden-Delfland, 2005, p. 30).

Het beheerplan Civiele Kunstwerken is verlengd van 2015 tot 2024, waarin de gemeente plannen en ambities voor haar verschillende bruggen, duikers en constructies heeft beschreven. Midden-Delfland is een aantal *poorten* van de gemeente aan het ontwikkelen, waaronder het project *Maaslandse Dam* aan de Gaag. Voor het project is in 2011 in opdracht van de gemeente een locatie ontwikkeling onderzoek verricht naar de draagkracht van het kunstwerk (Gemeente Midden-Delfland, 2015, p. 12). Destijds bleek dat deze nog in voldoende technische staat is, opvolgende inspecties en onderzoeken hebben geleid dat de gemeente de looptijd van het civiele kunstwerk nog tot 2021 hebben verlengd (Gemeente Midden-Delfland, 2020, p. 102). Renovatie of vervanging van het civiele kunstwerk is nog niet duidelijk.

De gemeente heeft al langere tijd het herstel van cultuurhistorische structuren en elementen aan de West- en Oostgaag op haar agenda. De Ontwikkelingsagenda 2015 benoemt deze ambitie en wordt in opvolgende jaarverslagen steeds beschreven. In Jaarverslag 2019 beschrijft Midden-Delfland een nauwe samenwerking met Maassluis op mogelijkheden van cultuur en erfgoed (o.a. Erfgoedlijn *Delflandse Trekvaarten*), waterrecreatie, de ontwikkeling van de *Maaslandse Poort* aan de A20 en de regionale uitwerking voor vrije tijdseconomie. De gemeente heeft met subsidies van Staatsbosbeheer onderzoek laten plegen naar de mogelijkheid van het herstellen van een cultuurhistorisch buiten

(*Koningsrust*) aan de Westgaag, maar is wegens het gebrek aan draagvlak onder directe bewoners en ondernemers niet doorgezet (Gemeente Midden-Delfland, 2018, p. 23).

Cultuureducatie wordt ondersteund door het gemeentelijk breed programma Cultuurmenu, waarbij bezoek aan plaatselijke musea een onderdeel ervan is. In samenwerking met het onderwijs en het culturele veld ontwikkelt de gemeente een actueel, uitdagend en samenhangend cultuureducatie programma. Het programma is gericht op het ontwikkelen van de gemeentelijke identiteit, trots en betrokkenheid, toegankelijkheid, beleving en herkenbaarheid (Gemeente Midden-Delfland, 2019, p. 61). Het Jaarverslag 2020 gaat verder in op het behouden van erfgoed wat bijdraagt aan de eigen identiteit en beleving van de dorpen, het buitengebied en welzijn van inwoners. Publicatie van de geschiedenis van gebouwen, locaties en structuren ondersteunt de bewustwording van de lokale historie onder bewoners. De Kindermonumentendag wordt erkent als goed voorbeeld hiervan vanuit het internationaal stadskeurmerk (Gemeente Midden-Delfland, 2020, p. 74).

5.3 Deelconclusie koppelkansen cultuurhistorische ambitie

Om de deelvraag van de cultuurhistorische onderbouwing van het initiatief ten opzichte van het gemeenschappelijke verhaal van de betrokken partijen te beantwoorden, is het cultuurhistorische belang van het Nieuwe Water beschreven, het beleid en doelstellingen van stakeholders beschreven.

De provincie Zuid-Holland en gebiedstafel Hof van Delfland richten op het cultuurhistorisch vlak primair op de erfgoedlijnen, waaronder de erfgoedlijn *Delflandse Trekvaarten* vanuit Maasluis/Vlaardingen richting Delft in de directe omgeving van het Nieuwe Water valt. Het Nieuwe Water valt buiten de dimensies van de erfgoedlijn, waardoor een directe verbinding ermee en hierop volgende ondersteuning vanuit de provincie bemoeilijkt wordt. Desondanks zijn de benoemde omliggende dijken bij de erfgoedlijn *Delflandse Trekvaarten* middels *Perspectief Dijken Zuid-Holland* en de *Startnotitie Sport en Recreatie* een mogelijk aansluitpunt en onderbouwing voor het initiatief.

Wel is de provincie verder actief met cultuurhistorie als randvoorwaarde bij erfgoed, cultuurhistorische elementen en structuren dienen beschermt of gerespecteerd te worden. Kansen bij het herstel/behoud van deze elementen kunnen thema's als (water)recreatie en toerisme verder dienen, zodat deze locaties aantrekkelijker worden.

De Historische Vereniging Schipluiden heeft een inventarisatie ondernomen van de verschillende cultuurhistorische elementen van de erfgoedlijn *Delflandse Trekvaarten* tussen Delft en Maasluis/Vlaardingen. Een dergelijke inventarisatie van het Nieuwe Water zou de cultuurhistorische waarde van de watergang verder ondersteunen en benodigde acties ter herstel van structuren en elementen belichten.

De gemeente Maasluis benoemt Musea Maasluis en de Historische Vereniging Maasluis als belangrijke organisaties bij de agendering van culturele vraagstukken. De stichting moet deze organisaties verder benaderen voor het lobbyen en noteren van het initiatief. In de Structuurvisie wordt de Weverskade beschreven als een belangrijke lange lijn voor zowel recreatie als groenverbinding. Tegelijkertijd worden de thema's groen en cultuurhistorie als prioriteiten benoemd op de regionale en gemeentelijke agenda's. Het Nieuwe Water wordt al reeds door de gemeente zelf benoemd als belangrijk en sluit aan op meerdere agenda's.

Westland benoemt het verbeteren van haar huidige vaarnetwerk, maar overweegt tegelijkertijd mogelijke uitbreidingen ervan, indien deze het met een belangrijke mate de toename van het vaarroutenetwerk vergroot. In de huidige situatie biedt het Nieuwe Water een nog ontbrekende directe verbinding met Maassluis en Vlaardingen voor de gemeente. Aanvullend zou de gemeente Westland mogelijke afbraak van cultuurhistorisch erfgoed voorkomen en toerisme stimuleren.

De gemeente Midden-Delfland heeft al eerdere cultuurhistorische watergangen hersteld, waarbij de veiligheid ervan en meerwaarde voor zowel recreatie als landschap bevorderd geraakt zijn. Het uitgestelde herstel/renovatie van de Maaslandse Dam aan de Gaag biedt mogelijke koppelkansen, maar voormalige herstel-projecten aan de Gaag zijn door gebrek aan draagvlak onder lokale bewoners en bedrijven belemmerd. Het was onduidelijk welke aspecten ervan als obstructies voor lokale partijen werden geacht.

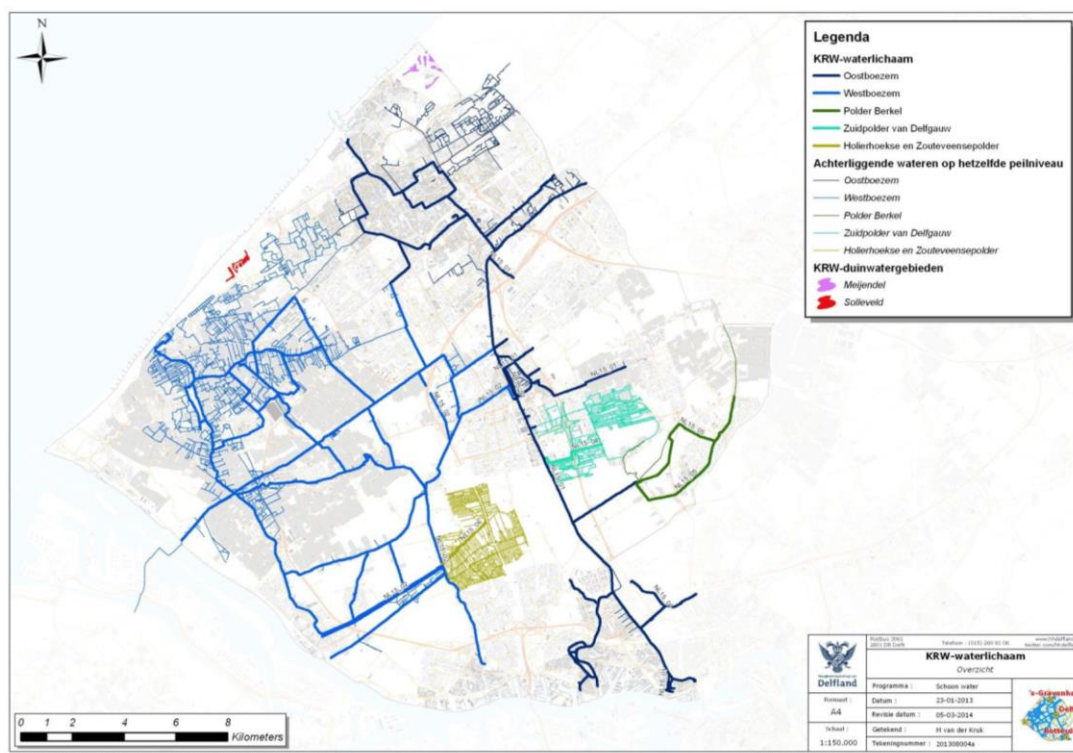
De drie gemeenten Maassluis, Westland en Midden-Delfland hebben ieder beleid en programma's voor cultuureducatie. Maassluis en Midden-Delfland maken beide gebruik van het Cultuurmenu en Westland heeft haar eigen programma van Cultuurweb ter cultuureducatie voor kinderen en jongeren. De stichting zou bij deze programma's van de gemeenten gebruik kunnen maken om met terugwerkende kracht verder draagvlak te creëren voor het initiatief, vergelijkbaar met de maatschappelijke ambitie. De stakeholders benoemen ieder de voorwaarde van de koppelkansen vanuit verschillende thema's, waarop ingespeeld moet worden.

6 Ecologische waarde van het Nieuwe Water

Hoofdstuk 6 zal ingaan op de ecologische waarde die het Nieuwe Water zou kunnen bieden, door deze waarde in de huidige situatie bondig te beschrijven en vervolgens deze koppelen aan ecologische onderwerpen als oeverbescherming, waterkwaliteit en biodiversiteit van verschillende organisaties zoals de provincie, omliggende gemeenten en met name het Hoogheemraadschap van Delfland (HHD). Door de ambitie van het Nieuwe Water te koppelen aan de ecologische ambities en activiteiten kan het belang van het initiatief duidelijker worden gemaakt. Hierbij wordt een overzicht gegeven van de relevante programma's en documenten van organisaties waarbij het initiatief van het Nieuwe Water zou kunnen bijdragen.

6.1 Huidige situatie

Het Nieuwe Water is een watergang dat onder Westboezem van het boezemnetwerk van het HHD valt, wat verder te zien is in **Fout! Verwijzingsbron niet gevonden.** Binnen de gemeente Maassluis scheidt het de Dijkpolder van de rest van de stad. Het betreft een open watergang, met een aantal obstakels voor sloepen in de vorm van duikers bij de Westlandseweg in Maassluis, Hotel Westland en het verkeersplein bij Westerlee. De twee oevers van het Nieuwe Water in dit gedeelte vallen respectievelijk één oeverkant onder het beheer van de gemeente Maassluis en één oeverkant onder het HHD. De watergang verloopt vanuit Maassluis richting de Oranjesluis en het Oranjekanaal bij Westerlee.

Figuur 6-1: KRW-oppervlaktewaterlichamen en achterliggende gebieden op hetzelfde peilniveau (Hoogheemraadschap van Delfland, 2015, p. 6)

Het waterlichaam van de Westboezem betreft boezemwater. De Westboezem bestaat uit smalle en ondiepe kanalen ingericht op aan- en afvoer van oppervlaktewater en bestaat uit brede en ondiepe kanalen waarover recreatievaart plaatsvindt. De Westboezem ligt in het Westlandse kassengebied en het Midden-Delflandse veenweidegebied. Voor de regio zorgt de Westboezem zowel voor aanvoer van voldoende water om de kassen van schoon water te voorzien, als om het peilniveau van de Midden-Delflandse veenweidepolders op de norm te houden.

Een aantal wateren in de regio zijn aangewezen als vaarroutes voor de recreatievaart. In de wateren van de vaarroute treedt het omhoog wervelen van slib en golfslag van vaartuigen op, waardoor minder licht tot de waterbodem doordringt. Het water is relatief humusrijk waardoor licht ook hierdoor minder eenvoudig kan doordringen tot de waterbodem. Waterplanten komen lastig tot ontwikkeling als gevolg (Hoogheemraadschap van Delfland, 2015, p. 10).

Waterkwaliteit van het oppervlaktewater is in de afgelopen drie decennia verbeterd, maar bevindt zich nog niet op het gewenste niveau. De Europese Unie heeft het Kader Richtlijn Water-programma (KRW) opgericht voor de waterkwaliteit, zoetwaterbeschikbaarheid en waterkwantiteit. De chemische en ecologische kwaliteit van het oppervlaktewater valt onder het beheer van de HDD. Het Nieuwe Water behoort tot het oppervlaktewater in de achterliggende gebieden die in verbinding staat met de Westboezem en tot hetzelfde peilniveau behoort, waardoor het Nieuwe Water ook moet voldoen aan de standaarden voor waterkwaliteit van de KRW.

Het Nieuwe Water ligt aan de Noordvliet vanuit Maassluis, wat geclassificeerd staat als bestaande en nieuwe natuur, liggend aan een waternatuurgebied. Dit waternatuurgebied kent restricties voor doorvaart van vaartuigen (Stichting Herstel doorvaart Nieuwe Water, 2020). Het HDD heeft in de laatste jaren beplanting geplaatst ten behoeve van oevervriendelijke oevers en het KRW-programma (Interview Hoogheemraadschap van Delfland).

Lokale natuurreservaten

Een tweetal natuurreservaten liggen nabij het Nieuwe Water;

- Waterberging de Wollebrand
- De Zeven Gaten

Het Nieuwe Water valt niet onder een natuurreservaat en ligt ook niet in een Natura 2000-gebied. Desondanks zijn er een aantal lokale natuurreservaten in de omgeving van het Nieuwe Water. Deze gebieden kunnen middels de vaarwegen bereikt worden.

6.2 Ecologisch beleid en doelen stakeholders

Om de ecologische ambitie van het initiatief voor het herstel van de doorvaart Nieuwe Water te realiseren, worden de verschillende belangen, programma's en beleid van de stakeholders bekeken. Er wordt beschreven hoe het initiatief verbonden zou kunnen worden aan deze relevante belangen, programma's en beleid, om zo de ambities van het initiatief sterker te onderbouwen.

Er is onderscheid gemaakt in de provinciale, regionale en lokale organisaties. Zodoende is er meer overzicht per niveau gecreëerd in de mogelijke koppelkansen voor het initiatief van de doorvaart Nieuwe Water. In Tabel 6-1 is het overzicht van de ecologische documenten en programma's van de relevante stakeholders beschreven.

Tabel 6-1: Overzicht ecologische documenten

Organisatie	Ecologische beleidstukken en programma's
Provincie Zuid-Holland	Visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving Rapportage Verkenning Vaarrecreatie Deltaplan Biodiversiteit Startnotitie Sport en Recreatie LIFE: Deelprogramma Milieu
Hoogheemraadschap van Delfland	Bestuursakkoord Schoon en Gezond Water Delfland 2015-2021 Water Klimaatplan Westland KRW programma
Gebiedstafel BPL Midden-Delfland	Bidbook Bijzonder Provinciaal Landschap Landschapontwikkelingsperspectief Dijkpolder LOP Uitvoeringsprogramma 2016-2020 Ambitie Blauwe Cirkels
Gemeente Maassluis	TKBN Rapport Kanovaarwegen Structuurvisie 2012-2025 Wilgenrijk Dijkpolder Masterplan Visie Openbare Ruimte
Gemeente Westland	WestlandProgramma 2018-2022 Water Klimaatplan Westland
Gemeente Midden-Delfland	Gebiedsvisie Landschapontwikkelingsperspectief samenvatting + Uitwerking Dijkpolder Ontwikkelingsagenda 2015 Jaarverslag 2019 Jaarverslag 2020

6.2.1 Provinciaal ecologisch beleid

Provincie Zuid-Holland

De provincie Zuid-Holland heeft meerdere programma's die ecologische vraagstukken in haar groenblauwe structuur behandelt, zoals de Visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving, de Rapportage Verkenning Vaarrecreatie door APPM Adviesbureau, het Deltaplan Biodiversiteit en de Startnotitie Sport en Recreatie. Het Europese Kader Richtlijn Water-programma over water-gerelateerde ecologische kwaliteitsdoelen wordt in samenwerking met de regionale waterschappen uitgevoerd, waaronder het HHD. De provincie stelt in de Visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving het streven om meer beleving van natuur in haar groengebieden te stimuleren, zoals in het Bijzonder Provinciaal Landschap Midden-Delfland. Tegelijkertijd blijkt uit onderzoek van het Deltaplan Biodiversiteit dat de

biodiversiteit van vlanders, wilde bijen, hommels en zweefvliegen achteruit gaat. Het Deltaplan stelt voor om de biodiversiteit bij het beheer van wateren en watergangen te verbeteren, waarbij het waterbeheer op economische, ecologische en maatschappelijke doelen bijdraagt en dit actieve participatie van waterbeheerder, boeren en natuurbeheerder vereist om de effectiviteit ervan te vergroten (Provincie Zuid-Holland, 2019, pp. 14, 19, 20, 21).

Figuur 6-2: Ambities van thema Beheren, ontwikkelen en beschermen (Provincie Zuid-Holland, 2019, p. 19)

De Rapportage Verkenning Vaarrecreatie beschrijft de waterwegen als ecologische structuren die bijdragen aan een gezonde en leefbare natuur en wilt de potentie van dijken, waterlopen en erfgoedlijnen benutten voor energie, infrastructuur, recreatieve en ecologische doeleinden. Actuele opgaven zoals klimaatadaptatie, biodiversiteit en de Kader Water Richtlijn hebben impact op de ruimtelijke indeling, waarop de provincie zich richt op koppelkansen zoals het aanleggen van natuurvriendelijke oevers (NVO's) in combinatie met initiatieven. In eerste instantie ligt de focus van de provincie echter op verstedelijkingslocaties, waar het Nieuwe Water als verbindingslijn niet direct onder valt. De provincie focust haar ontwikkelingen hierin voornamelijk in de Erfgoedlijnen, zoals de *Delflandse Trekvaarten*. Daarop aanvullend heeft vaarrecreatie een (nog) gelimiteerd aandeel van de vrije tijdseconomie binnen de provincie. De rapportage geeft als aanbeveling om gebiedsgericht te werken, met leidende actuele bestaande opgaven en ambities. Projecten moeten zielvolle verhalen ontwikkelen en gebiedsstrategieën die aansluiten op de gebiedsidentiteit en deze versterken (APPM, 2020, pp. 13, 14, 40).

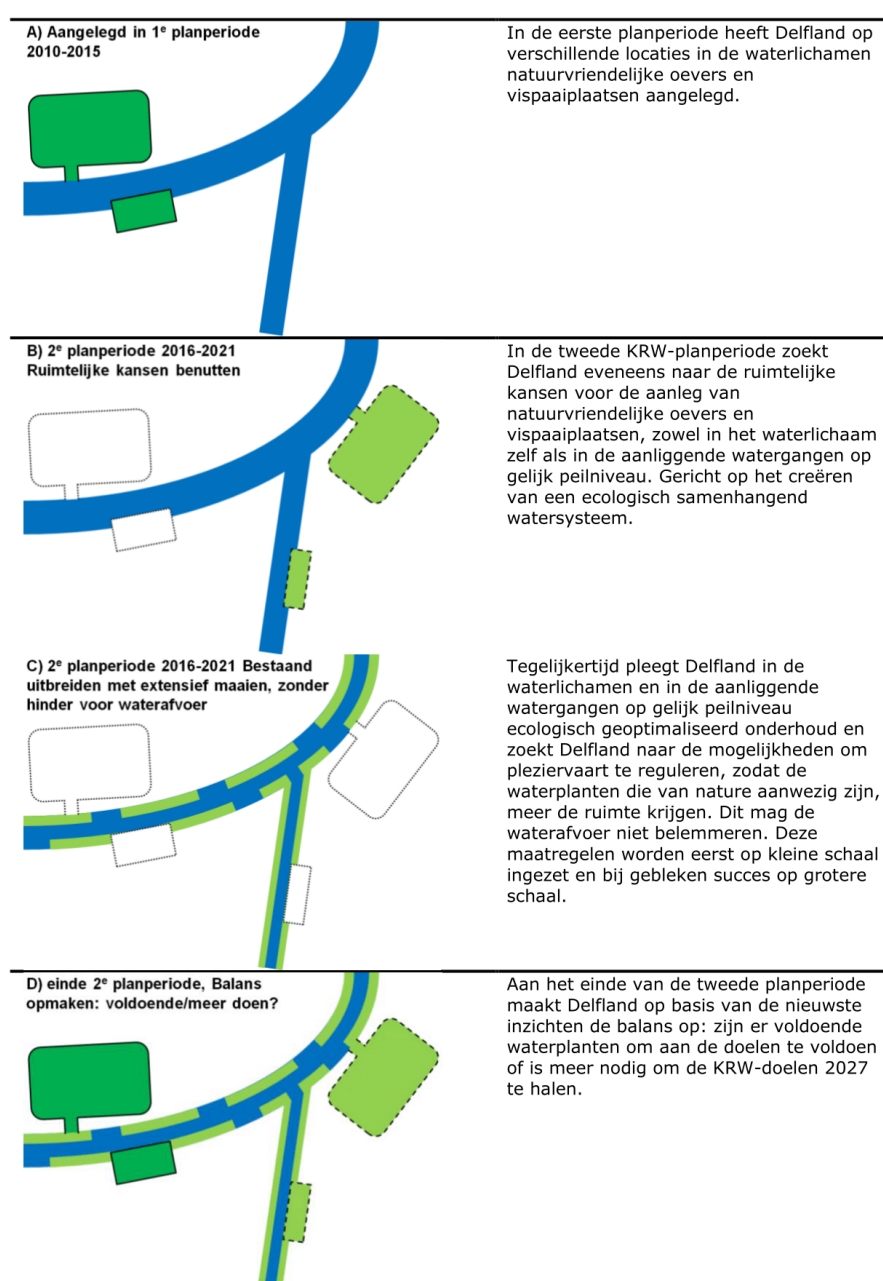
Verschillende 'klassieke' functies, zoals landbouw, natuur, sport en recreatie, water en cultuurhistorie moeten verweven worden in de groene buitenruimte. De gebruikswaarde, toekomstwaarde en belevingswaarde van de Zuid-Hollandse landschappen moeten behoudt en versterkt worden. De provinciale middelen voor sport en recreatie zijn beperkt en verbindingen met andere maatschappelijke opgaven en beleidsvelden moet gezocht worden. De groenblauwe netwerken in en om steden moeten verbonden raken (Provincie Zuid-Holland, 2020, pp. 13, 35).

De Europese subsidieregeling LIFE voor Europese natuur-, milieu en klimaatprojecten is onderverdeeld in twee deelprogramma's, milieu en klimaat. De onderdelen van *natuur en biodiversiteit* en *informatie en bestuur* bieden subsidiemogelijkheden voor het initiatief. De subsidieregeling kan gebruikt worden voor traditionele en integrale projecten. Financiële ondersteuning voor de operationele en administratieve kosten voor NGO's zoals de stichting Herstel doorvaart Nieuwe Water kan eens in de twee jaar worden aangevraagd (Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2021).

6.2.2 Regionaal ecologisch beleid

Hoogheemraadschap van Delfland

Het HDD heeft een viertal wettelijke zorgplichten, zoals deze gedefinieerd zijn in de Waterwet. De wettelijke zorgplichten zijn het integraal benaderen van waterveiligheid, peilbeheer, de waterkwaliteit en afvalwaterzuivering. Ter verbetering van de waterkwaliteit heeft het HDD de afgelopen jaren onder andere geïnvesteerd in NVO's langs de watergang van het Nieuwe Water (Interview Hoogheemraadschap van Delfland). Het HDD werkt intensief samen met gemeenten om voldoende waterkwaliteit- en kwantiteit te kunnen waarborgen. Waterkwaliteit is in de afgelopen jaren sterk verbeterd, maar voldoet nog niet aan de gestelde KRW-normen. Het Bestuursakkoord Schoon en Gezond Water Delfland 2015-2021 is met deze partijen opgericht om gezamenlijk de ecologische en chemische KRW-doelen voor 2027 te behalen (Gemeente Westland, 2019, pp. 12, 13, 24).

Figuur 6-3: Strategie realisatie natte ecologische zones (Hoogheemraadschap van Delfland, p. 17)

Het HHD heeft voldoende kwaliteit voor planten en dieren en een aantrekkelijke leefomgeving te realiseren centraal staan en volgt hierbij het behalen van gestelde normen. Het HHD is als gevolg hiervan meer gericht op het effect van maatregelen in plaats van het exact realiseren van afgesproken aangelegde oppervlaktes aan NVO's en vispaaiplaatsen. Het HHD heeft dit opgebroken in planperiodes, zoals te zien is in Figuur 6-3. Het HHD heeft tevens vispaaiplaatsen geplaatst aan de Westgaag, ter kadeverbetering en ecologische waterkwaliteit (Hoogheemraadschap van Delfland, 2014). Het HHD heeft in de eerste planperiode NVO's aangelegd op verschillende locaties, zoals het Nieuwe Water. Tegelijkertijd zijn ze bezig met het optimaliseren van het ecologisch onderhoud, wat resulteert in het uitbreiden van het natuurlijk aanwezige gebied. De tweede planperiode dient om deze maatregelen binnen de randvoorwaarde van het behoud van voldoende waterafvoer eerst op kleinere schaal uit te voeren. Bij succes plant het HHD dit verder op te schalen (Hoogheemraadschap van Delfland, 2015, p. 18). De effectiviteit van de NVO's waren voorheen nog onvoldoende duidelijk, waarop het HHD een onderzoek ervan heeft laten verrichten. Er werd geconcludeerd dat het aanleggen van NVO's in het beheergebied van Delfland bijdraagt aan de verbetering van de waterkwaliteit en het behalen van de KRW-normen gesteld voor 2027. Naarmate de omstandigheden van overige ecologische sleutelfactoren zal de effectiviteit van NVO's toenemen (Hoogheemraadschap van Delfland, 2019, p. 7).

Om de KRW-doelen in 2027 te behalen heeft het HHD kansrijke locaties in beeld gebracht, om benodigde waterplanten te plaatsen zodat deze in 2021 tijdig aanwezig zijn. Het is niet duidelijk of de NVO's aan het Nieuwe Water onder deze kansrijke locaties vallen. Het HHD bepaalt per situatie de meeste effectieve manier om haar natte ecologische zones verder te ontwikkelen; middels aangepast onderhoud of inrichtingsmaatregelen (Hoogheemraadschap van Delfland, 2015, p. 18). Het is niet bekend wanneer de bestaande NVO's aan het Nieuwe Water nog verder ontwikkeld worden.

Gebiedstafel/Landschapsfonds Hof van Delfland

De gebiedstafel en Landschapsfonds Hof van Delfland beschrijven in het *Bidbook BPL Hof van Delfland* hoe het versterken van de lange lijnen van land, water en lintbebouwing belangrijk is voor de identiteit van het Delflandse landschap. De opgave van het bevaarbaar maken van de Westgaag vanuit de Steendijkpolder in Maassluis wordt benoemd in het *Bidbook*, waarvoor 2,5 miljoen euro vrij is gemaakt. Dit sluit aan de ambitie voor het *Rondje Maasland*, een Toeristische Overstappunt. Het wordt beschreven in een concept onderzoeksrapport en stond in de planning voor 2018-2020 (Gemeente Midden-Delfland, 2017, pp. 23, 34) (Landschapstafel Hof van Delfland, 2019, p. 69). In samenhang met de gemeenten Delft, Vlaardingen, Schiedam, Maassluis, Rotterdam-Overschie, Midden-Delfland en het HHD is het Landschapontwikkelingsperspectief ontwikkeld, met uitwerkingen per polder. De Dijkpolder, waar het Nieuwe Water o.a. aan ligt, zal de weidevogel-populatie verder bevorderen, een nieuw gemaal in de hoek van het Nieuwe Water en de Westgaag en vismigratiemogelijkheden ontwikkelen (Gemeente Midden-Delfland, 2021).

Blauwe Cirkels beschrijft de aanpak hoe de organisaties de gezamenlijke uitvoeringagenda van de RGBL willen uitvoeren. Hierbij is de aanpak gericht op een tweetal benaderingen. Het eerste punt is het beter benutten van het bestaand waternetwerk op de korte termijn, om zo vervolgens te werken en het door ontwikkelen van het recreatieve waternetwerk op de midden en lange termijn. Hierbij zijn een aantal sub thema's vastgesteld, waaronder *Groene Waterrecreatie*; het netwerk waarbij waterrecreatie een onderdeel ervan is, moet een duurzame leefomgeving zijn met een balans tussen ecologie, schoner varen en recreatie. Daaropvolgend hebben de waterschappen een *Gezamenlijke*

Ambitie Waterschappen opgesteld waarbij zij streven om de ecologische toestand van de wateren te verbeteren (Landschapstafel Hof van Delfland, 2019, pp. 16, 18). In de Prioritering van *Blauwe Cirkels* wordt geconcludeerd dat het Nieuwe Water voldoet aan de speerpunten en subthema's van het programma.

6.2.3 Lokaal ecologisch beleid

Gemeente Maassluis

De Visie Openbare Ruimte van de gemeente Maassluis maakt onderscheid in verschillende vormen van lood en glas in de structuur van de openbare ruimte. Het groen en blauw binnen de gemeente vormt een samenbindend 'raamwerk', oftewel het *lood*. Het *glas* representeert de meer dynamische woon- en werkgebieden van Maassluis. Grotere buitengebieden vormen het robuuste lood, waaronder de toegangswegen en watergangen van de gemeente. De openbare ruimte in deze buitengebieden zijn sober en eenvoudig ingericht, wat de robuustheid van de delen ten goede komt. Grotere omvangen en stabiliteit resulteren in ontwikkelde natuurwaarde en een meer natuurlijke uitstraling. In deze *robuuste lood*-gebieden wil Maassluis ruimte voor sportfaciliteiten en recreatie faciliteren. De twee *poorten* aan het Nieuwe Water en de Westgaag, soortgelijk aan die van Midden-Delfland, bieden extra koppelkansen bij het opwaarderen van deze watergangen (Gemeente Maassluis, 2015).

Figuur 6-4: Overzichtkaart Maassluis met poorten (stadsentrees) (Gemeente Maassluis, 2015, p. 66)

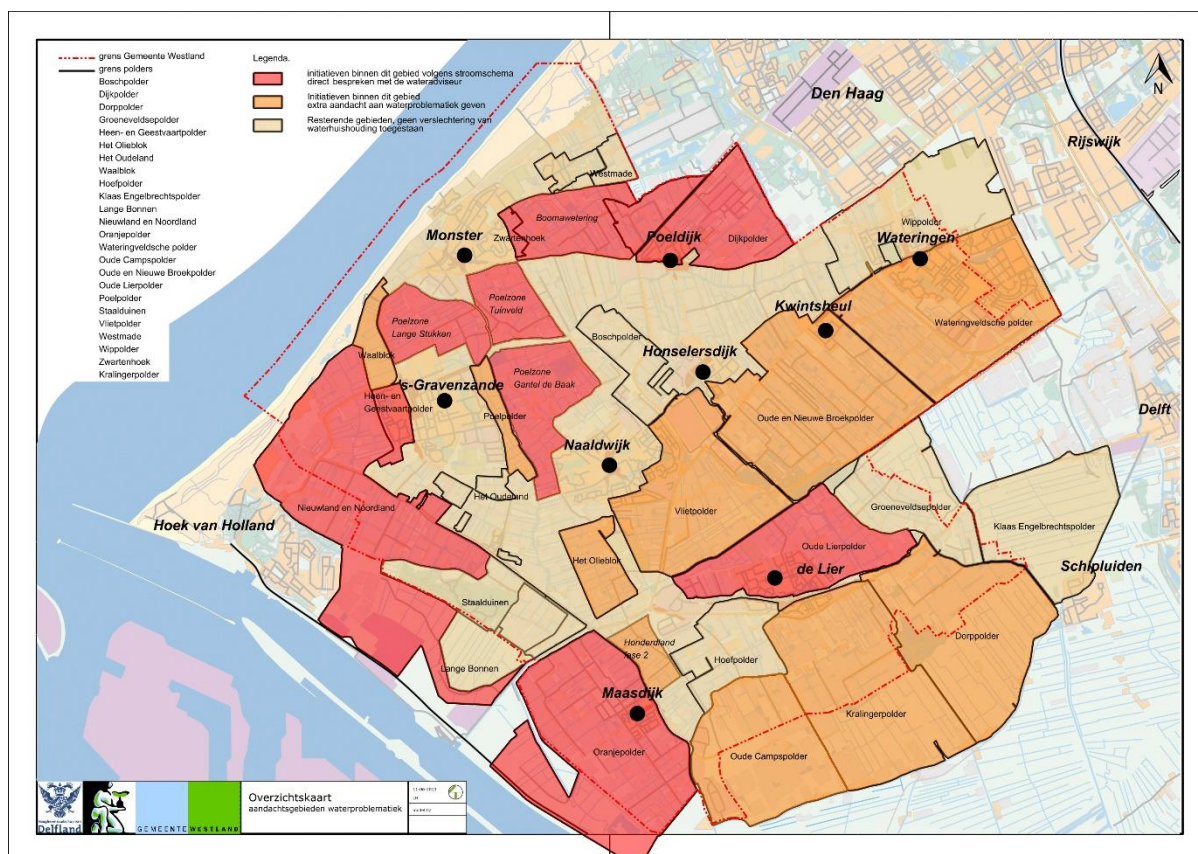
In de Visie Openbare Ruimte wordt het opwaarderen van de openbare ruimte genoemd, met verdere plannen van de gemeente Maassluis in het Beheerplan Groen. In Figuur 6-5 is een impressie gecreëerd van mogelijke opwaarderingen van de openbare ruimte, met rechtsonder het Nieuwe Water weergegeven.

Figuur 6-5: Impressie opwaardering openbare ruimte Maassluis (o.a. langs het Nieuwe Water rechts) (Gemeente Maassluis, 2015, p. 44)

Gemeente Westland

De gemeente Westland heeft te maken een volle leefomgeving en bezit weinig ongebruikte ruimte. De dorpen, kassen en bedrijventerreinen wisselen elkaar af binnen de gemeente en natuurlijk groen tussen deze gebieden is schaars. In het coalitieakkoord WestlandProgramma 2018-2022 wordt het streven benoemd naar het behouden van de buitenruimte op een adequaat niveau en hoe de gemeente in de opvolgende jaren voor meer kwalitatief groen wil zorgen. Het gebrek aan beschikbare en bruikbare fysieke ruimte van Westland wordt behandeld middels een open participatietraject met betrokken partijen. Zo wil de gemeente voor onderwerpen als wonen, groen en voorzieningen op basis van integrale afwegingen deelvisies opstellen (Gemeente Westland, 2018, pp. 11, 12).

Figuur 6-6: Aandachtsgebieden waterproblematiek Westland, het Nieuwe Water in gebied met directe verwijzing wateradviseur (Gemeente Westland, 2021)

De gemeente Westland heeft een overzicht gecreëerd over de aandachtsgebieden voor waterproblematiek binnen haar gebied, zoals te zien in Figuur 6-6. Het Nieuwe Water valt hierbij onder het gebied bij Maasdijk, waarbij volgens het stroomschema van de gemeente lokale initiatieven direct worden doorgestuurd naar de gemeentelijke wateradviseur.

Het Waterklimaat Plan van Westland gaat verder in op de gemeentelijke ambities omtrent water. De gemeente heeft hiervoor een Ambitiekeuzekaart, met onder andere de ambitie *Waardevol Water* dat verder ingaat op de thema's van waterkwaliteit en -recreatie. De Ambitiekeuzekaart heeft per ambitie verschillende niveaus; GOED, BETER en BEST, die de gemeentelijke wensen ervan weergeeft. Het ambitieniveau voor het subthema *Schoon en gezond water en toegenomen biodiversiteit* wordt geclassificeerd als BEST, waarbij de gemeente inzet op de meerwaarde van schoon en gezond water op onderwerpen zoals leefbaarheid en natuur in het Westland. De gemeente wil hierbij de aanwezige kansen voor NVO's verder benutten en waterbewustzijn onder bewoners vergroten. Hierbij volgt Westland het NSOB-model; Presterend is de gemeente bezig met de KRW-doelstellingen en aanleg van NVO's. De rechtmatige overheid richt zich op het subsidiëren van lokaal water en gebiedsgerichte aanpak (deelvisies). De responsieve overheid in de actieve samenleving springt in lokale initiatieven en NGO's die naar de gemeente en/of het HHD komen (Gemeente Westland, 2019, p. 6). Het initiatief van het Nieuwe Water zou voldoen aan deze voorwaarden van de gemeente Westland en biedt kansen voor Westland en omliggende gemeenten om ecologische doelstelling te vorderen.

Gemeente Midden-Delfland

Het Bidboek BPL Midden-Delfland en de ambities voor de landschapsinrichting is leidend voor de gemeente Midden-Delfland en probeert het cultuurhistorische veenweidelandschap te herstellen. De gemeente Midden-Delfland heeft voor alle deelgebieden in de gemeente streefbeelden, met basiskwaliteiten zoals de groene en blauwe verbindingen tussen Midden-Delfland en omliggende steden en de gemeentelijke strook langs het Westland, wat functioneert als het overgangsgebied richting de kassen. Het betreft een gebied met zowel groene als blauwe activiteiten. Zodoende is water een belangrijke schakel tussen het stedelijk gebied en Midden-Delfland. De gemeente benut haar watergangen voor recreatie als vaar- en schaatsroutes. Oude cultuurhistorische watergangen zoals de Keen en de Lee zijn hersteld en nieuwe plassen zijn aangelegd. Deze waterlichamen bevorderen veiligheid en resulteren in een meerwaarde voor zowel de recreatie als het landschap. Dieren zoals weidevogels hebben een dominante plaats in Midden-Delfland, net zoals koeien alom aanwezig in de wei. De poldernatuur is een kenmerkende waarde in Midden-Delfland, waarop de gemeente de zichtbaarheid en toegankelijkheid ervan wil stimuleren. Cultuurhistorie en natuur vormen samen de waarde(n)volle polder voor Midden-Delfland (Commeren, 2021) (Gemeente Midden-Delfland, 2005, pp. 27, 30, 42).

Voor het verder ontwikkelen van het veenweidelandschap, heeft Midden-Delfland haar groene middengebied open gehouden, landbouw gestimuleerd en glasgebieden gesaneerd. Het Jaarverslag 2020 benoemt het uitwerken van een plan voor de regionale water- en recreatieopgave in koppeling met klimaatadaptatie, in samenwerking met omliggende gemeenten (Gemeente Midden-Delfland, 2020, p. 20).

Het Landschapsontwikkelingsperspectief beschrijft het streefbeeld van Midden-Delfland met uitwerkingen per poldergebied. Zes kernkwaliteiten worden hierbij in acht genomen; de agrarische identiteit, openheid, robuust watersysteem en natuur, cultuurhistorische waarden en de verbinding tussen de stad en het land. De Westlandseweg duiker wordt aangekaart als een waterverbinding die hersteld moet worden en een *poort* bij de Westgaag ter plaatse van de A20 wordt ontwikkeld (Gemeente Midden-Delfland, 2009, pp. 18, 19).

6.3 Deelconclusie koppelkansen ecologische ambitie

Om de deelvraag van de ecologische onderbouwing van het initiatief ten opzichte van het gemeenschappelijke verhaal van de betrokken partijen te beantwoorden, is het ecologische belang van het Nieuwe Water beschreven, het beleid en doelstellingen van stakeholders beschreven.

Het aansluiten op koppelkansen zoals NVO's en initiatieven zijn ecologische onderwerpen waarop de provincie zich op richt. Het *LIFE: Deelprogramma Milieu* biedt zowel mogelijkheden voor procesmatige en gedeeltelijke project financiering. De primaire focus van provinciale water-gerelateerde programma's ligt op de eerder genoemde Erfgoedlijnen en andere gebieden met verstedelijking-opgaves. Het Nieuwe Water wordt (nog) niet meegerekend met de erfgoedlijn *Delflandse Trekvaarten*, maar de stichting kan het initiatief procesmatig ontwikkelen in dezelfde lijn als de erfgoedlijn, waarbij het aansluit met de cultuurhistorische waarden ervan, kansen voor waterrecreatie en landschappelijke kwaliteiten van de watergang. De watergang van de Gaag moet hierbij wel in mee worden genomen.

Het *Landschapsontwikkelingsperspectief* (LOP) van Midden-Delfland zal bepalend zijn voor de ecologische afwegingen voor het Nieuwe Water en aanliggende watergangen zoals de Gaag. Voor deze watergangen zijn verschillende budgetten en plannings aan toegekend, maar verdere ontwikkelingen erin hebben nog niet plaatsgevonden. Het initiatief moet aan de hand van het LOP en de aangenomen ambities uit *Blauwe Cirkels* bij deze organisaties de belangen van het herstel benadrukken.

Het initiatief moet haar ecologische voordelen ten opzichte van de provinciale beleidsdoelen verder benadrukken door het verder ontwikkelen van NVO's daar waar mogelijk en toepasbaar. Het is door onderzoek aangetoond dat de NVO's de biodiversiteit stimuleert en het behalen van de KRW-doelstellingen ondersteunt. Het initiatief moet aansluiten op regionale gebiedsstrategieën zoals het Landschapsontwikkelingsperspectief van Midden-Delfland en aantonen dat het initiatief deze versterkt. Het HHD heeft kansrijke locaties voor NVO's in kaart gebracht, met opvolgend dialoog met het HHD kunnen mogelijke locaties ervoor aan het Nieuwe Water geplaatst worden. Belangrijk hierbij is het in kaart brengen van de gevolgen en randvoorwaarden van aanvullende NVO's, ook in relatie met de mogelijkheden voor waterrecreatie van kano- en andere kleine vaart. Kanovaart hoeft geen obstructie te zijn voor ecologische doelstellingen, wat verder beschreven staan in het *TKBN rapport kanovaarwegen*.

De drie gemeenten zijn ieder actief bezig met haar openbare ruimte en de ecologische waarden ervan. Maassluis heeft voorgenomen om haar openbare ruimte op te waarderen, waar de plannen ervoor opgeleverd zullen worden in het Beheerplan Groen. Westland heeft het Waterklimaatplan opgesteld, waarop het Nieuwe Water kan aansluiten op de ambities, met name het benutten van kansrijke NVO-locaties. De watergang valt in een Westlands deelgebied waarin initiatieven voor waterproblematiek direct naar de gemeentelijke wateradviseur wordt doorverwezen. Het LOP vormt een leidende visie voor Midden-Delfland, om het cultuurhistorische veenweidelandschap te herstellen. De uitwerking van het LOP voor de Dijkpolder toont de duiker aan de Westlandseweg als een waterverbinding die herstelt dient te worden. De gemeenten zijn de verschillende entrees van haar steden aan het ontwikkelen, waaronder de twee *poorten* bij de overgang van de Gaag aan de A20 en de Maasdijk. Het initiatief kan haar ecologische ambities verder onderbouwen door deze te verbinden aan toekomstige ontwikkelingsplannen voor deze *poorten*.

7 Recreatieve waarde van het Nieuwe Water

Hoofdstuk 7 zal ingaan op de (water)recreatieve waarde die het Nieuwe Water zou kunnen bieden, door deze waarde in de huidige situatie bondig te beschrijven en vervolgens deze koppelen aan recreatieve thema's zoals kano- en ander kleine vaart en de ambities van verschillende organisaties van de provincie, omliggende gemeenten en het Hoogheemraadschap van Delfland. Door de ambitie van het Nieuwe Water te koppelen aan de recreatieve belangen en activiteiten kan het belang van het initiatief duidelijker worden gemaakt. Hierbij wordt een overzicht gegeven van de relevante programma's en documenten van organisaties waarbij het initiatief van het Nieuwe Water zouden kunnen bijdragen.

7.1 Huidige situatie

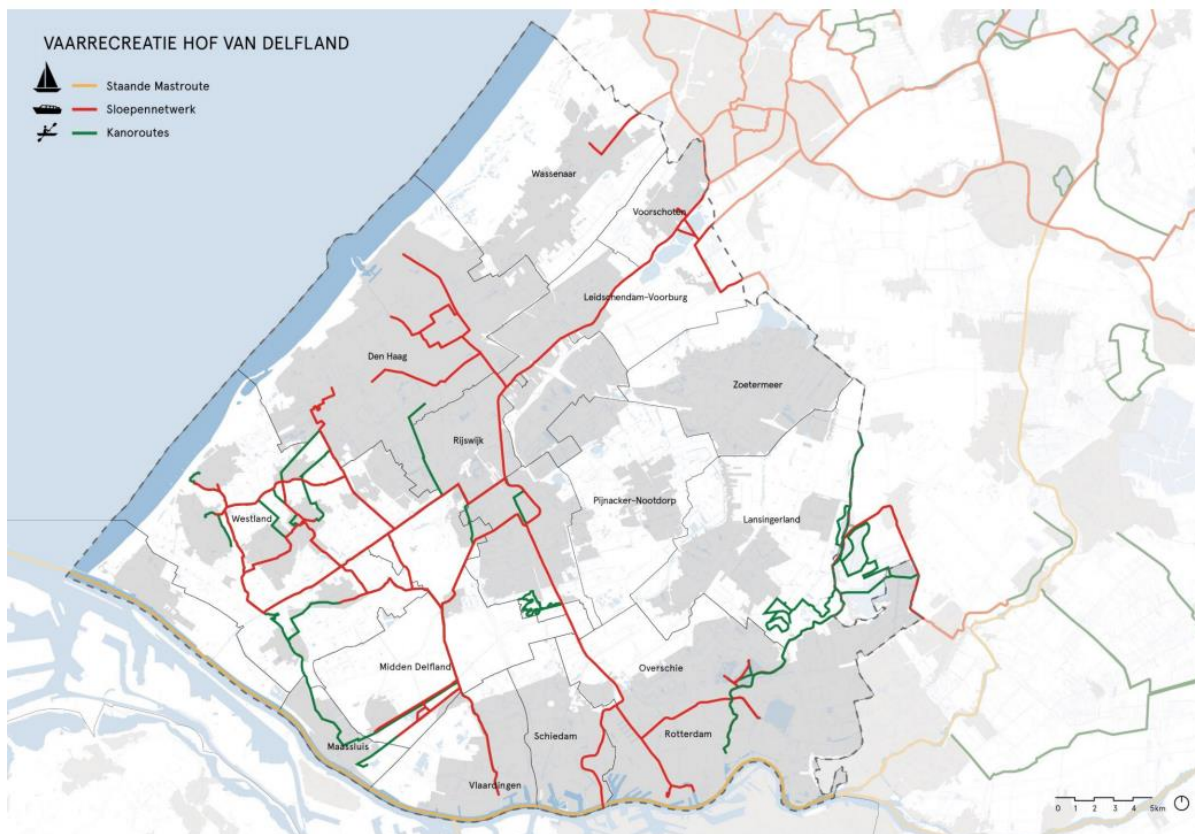
Het Nieuwe Water is een watergang die vanuit de Noordvliet in Maassluis richting het Westland loopt. De vaart behoort tot de Westboezem van het boezemwaternetwerk van het HDD, zoals eerder te zien in Figuur 6-1. Dit netwerk hebben ieder hetzelfde waterpeil en staan in verbinding met elkaar. Over alle boezemwatergang mag gevaren worden, maar er gelden enkele uitzonderingen voor bepaalde watergangen. Hiervoor kan ontheffing voor worden aangevraagd bij het HDD. De watergang van het Nieuwe Water behoort tot dezelfde categorie als de Gaag; de BRTN-type DM, een ontsluitingswatergang met beperkingen in de doorvaarthoogte.

Tabel 7-1: Overzicht dimensies type watergang van het Nieuwe Water (Recreatieschap Midden-Delfland, 2009, p. 7)

Categorie vaarwater	Minimale diepte (m)	Minimale doorvaarthoogte (m)	Minimale bevaarbare breedte (m)	Minimale breedte kunstwerken (m)	Bediening van kunstwerken (bruggen en sluisen)
D	1,25	2,40	-	7,00	Vaarseizoen dagelijks, continue bediening 9:00-19:00

Een gedeelte van het boezemnetwerk functioneerde vroeger als trekvaart en is opgenomen in de erfgoedlijn *Trekvaarten*. De provincie Zuid-Holland probeert de potentie van haar blauwe netwerk te benutten door haar ambitie van provinciale waterrecreatie verder te ondersteunen. Het draagt bij aan een aantrekkelijk vestigingsklimaat en een klimaatbestendige woonomgeving voor bewegen en verblijven. De water-gerelateerde ambities bleken echter nog onvoldoende tot concrete planvorming en realisatie te komen, ondanks de potentie ervan en de vele koppelkansen voor het water met andere onderwerpen.

Het uitgebreide waternetwerk van Hof van Delfland is al enige tijd onderbenut gebleven voor de recreatievaart. De laatste jaren zijn de gemeenten kansen en mogelijkheden te verkennen voor het vergroten van waterwegen voor sloepen, kano's, suppen, fluisterbootjes en rondvaartboten. Hierbij hebben de gemeenten Maassluis, Midden-Delfland en Vlaardingen een inventarisatie gemaakt van de mogelijkheden om cultuurhistorische elementen zoals sluisen te herstellen en andere barrières op te lossen (Landschapstafel Hof van Delfland, 2018).

Figuur 7-1: Overzichtskartaar vaarroutenetwerk Hof van Delfland (APPM, 2020, p. 9)

De infrastructuur naast de waterweg functioneert als verbinding tussen de gemeenten Maassluis, Maasland en Westland. Het biedt mogelijkheden voor bewoners van Maassluis, Midden-Delfland en Westland om op eenvoudige wijze te recreëren en ontspannen door bijvoorbeeld te fietsen of wandelen. Het Nieuwe Water in de huidige situatie zou gebruikt kunnen worden voor kano- en kleine vaart, echter zijn civiele kunstwerken zoals de duikers obstakels voor een complete rondvaart van de watergang en het omliggende gebied, wat zichtbaar is in Figuur 7-1.

Lokale ondernemers

Enkele voorbeelden van lokale (recreatieve) locaties nabij het Nieuwe Water zijn:

- De Zwethzone en de Brug bij Sjors Janszen
- De Tuinderij evenementenlocatie
- Jachthaven Schipluiden met passantenplaatsen
- Camping Het Zonneveld
- Boerderij Landlust zuivelboerderij
- Bij de Buurvrouw
- Brasserie Oostgaag
- Van Winden kaas- en zuivelboerderij
- De Tol Bed & Breakfast
- Hotel Westland
- Wijnhuis Wees

Indien het Nieuwe Water verbonden kan worden met het vaarroutenetwerk, bieden deze locaties recreatieve opties en een verdere verspreiding van recreatieve bezoekers in de regio. Ondernemers kunnen op de nieuwe vaarroute inspelen; meer bezoekers aantrekken en nieuwe bedrijven opzetten

daar waar economische mogelijkheden kunnen ontstaan, zoals een restaurant/bar bij een nieuwe vaarweg met een tolverbinding. Gemeenten kunnen hiermee de karakteristieke kenmerken van haar stad verder versterken en inspelen op de provinciale ambitie om waterrecreatie te stimuleren. Hierbij moeten wel voorzieningen en faciliteiten langs de watergang geplaatst worden.

7.2 Recreatief beleid en doelen stakeholders

Om de recreatieve ambitie van het initiatief voor het herstel van de doorvaart Nieuwe Water te realiseren, worden de verschillende belangen, programma's en beleid van de stakeholders bekeken. Er wordt beschreven hoe het initiatief verbonden zou kunnen worden aan deze relevante belangen, programma's en beleid, om zo de ambities van het initiatief sterker te onderbouwen.

Er is onderscheid gemaakt in de provinciale, regionale en lokale organisaties. Zodoende is er meer overzicht per niveau gecreëerd in de mogelijke koppelkansen voor het initiatief van de doorvaart Nieuwe Water. In Tabel 7-2 is het overzicht van de recreatieve documenten en programma's van de relevante stakeholders beschreven.

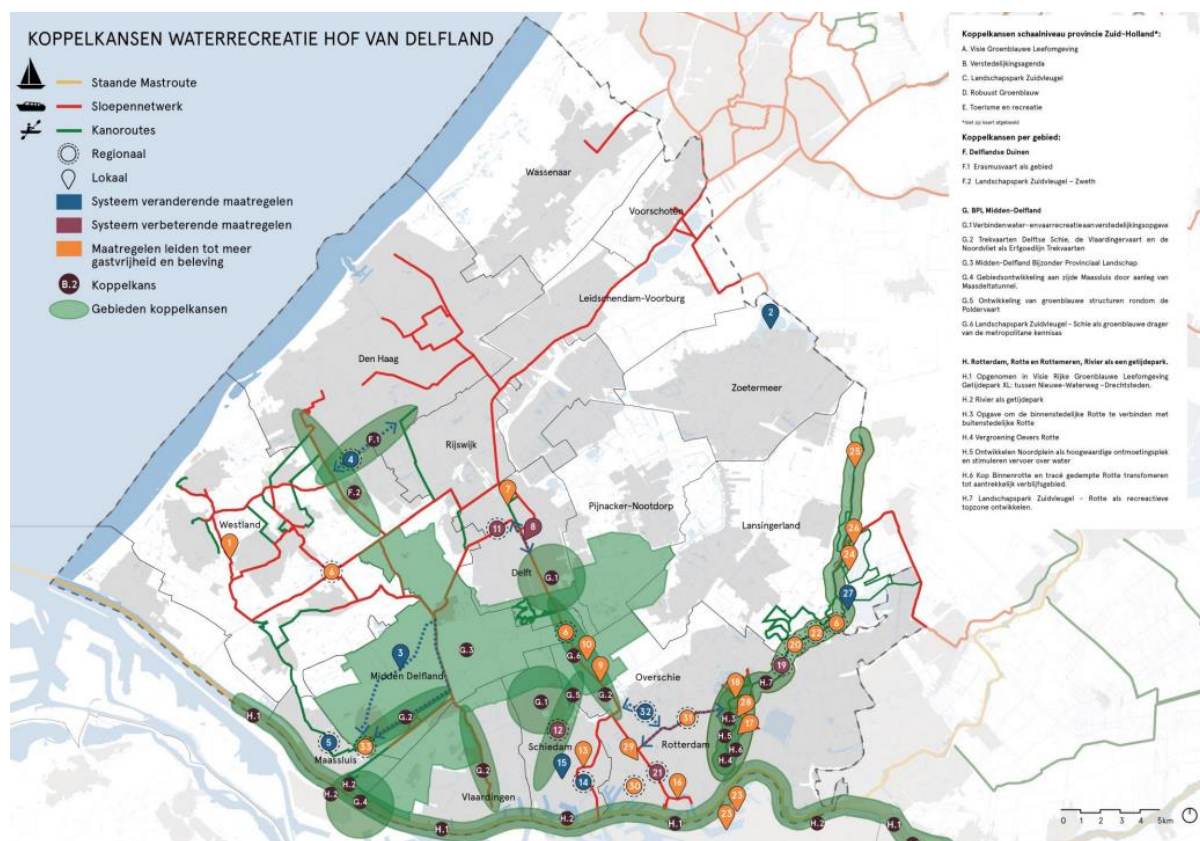
Tabel 7-2: Overzicht recreatieve documenten

Organisatie(s)	Recreatieve beleidstukken en programma's
Provincie Zuid-Holland	Visie Rijk Groenblauwe Leefomgeving Rapportage Verkenning Vaarrecreatie Perspectief Toerisme 2030 Startnotitie Sport en Recreatie Subsidieregeling Groen Subsidieregeling Toerisme
Gebiedstafel BPL Midden-Delfland	Uitvoeringsprogramma 2016-2020 Blauwe Cirkels
Vereniging Regio Water	Jaarverslag 2019 Regionaal actieplan SWARE NL Blauwe Cirkels
Watersportorganisaties	Basisvisie Recreatietoervaart Nederland 2015-2020
Hoogheemraadschap van Delfland	Blauwe Cirkels
Gemeente Maassluis	Coalitieakkoord 2018-2022 Citymarketingbeleid Wilgenrijk Dijkpolder Masterplan
Gemeente Westland	Vaarrecreatie Westland Waterklimaatplan Westland
Gemeente Midden-Delfland	Gebiedsvisie Jaarverslag 2019 Jaarverslag 2020

7.2.1 Provinciaal recreatief beleid

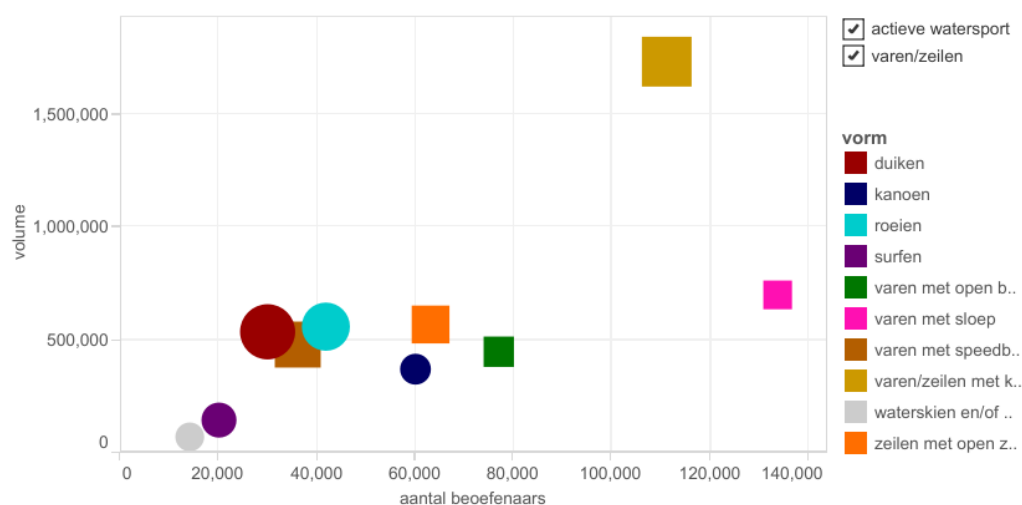
Provincie Zuid-Holland

Vrije tijdseconomie is een relatief nieuw begrip, wat zich ontfermt over recreatie en toerisme. Het is een belangrijk thema voor de provincie, die hier een sturende rol en regie over de regio heeft genomen. Waterrecreatie is een opkomend onderwerp ervan, waarbij de *Visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving (Visie RGBL)* en diens uitvoeringsagenda een tweetal benaderingen voor de aanpak heeft geformuleerd; het beter benutten van het bestaande netwerk op korte termijn en werken en het door ontwikkelen van het waterrecreatie-netwerk voor de midden- en langere termijn. De regio's en vaarnetwerken in en om de stad worden verbonden om zo aan te sluiten aan het (grootste) sloepen-netwerk van Europa. De provincie werkt voor de erfgoedlijnen en waterrecreatie op regionale schaal samen met de gemeenten en waterschappen, die de behoefte voor een regionaal platform omtrent planvorming hebben geuit. Zodoende heeft de provincie de taak ondernomen om een dergelijk platform te faciliteren en een regierol bij het ontwikkelen van recreatie en toerisme. Verder organiseert de provincie de samenwerking tussen verschillende organisaties en de afstemming rondom thematische verhaallijnen en themajaren (Erfgoedlijnen) (Provincie Zuid-Holland, 2019, pp. 14, 25-27).

Figuur 7-2: Koppelkansen waterrecreatie van het Nieuwe Water (APPM, 2020, p. 17)

De *Visie RGLB* koppelt het beheren onderhoud van dijken en andere watersystemen aan de thema's cultuurhistorie, biodiversiteit, klimaatadaptatie, recreatief gebruik. Zodoende wordt waterveiligheid sterker gewaarborgd en worden kansrijke verbindingen beter onderbouwd. De koppelkansen voor het herstel van het Nieuwe Water, te zien in Figuur 7-2 als projectnummer G.5, hebben geen directe verbinding met andere projecten in de omgeving. Het initiatief van het herstel van het Nieuwe Water is gericht op het uitbreiden van de mogelijkheden voor het vaarroutenetwerk en meerdere routes voor kano- en sloepvaart. Ook biedt vaarrecreatie kansen voor een vitalere en meer dynamische economie, om bezoekers voor langere tijd in de regio te behouden en te verspreiden. Gemeentelijke focus lag voornamelijk op cultuur en toerisme binnen de stad, maar een uitgebreid vaarroutenetwerk stelt gebruikers in staat om op verschillende locaties activiteiten te doen en tussen deze locaties te genieten van het Delflandse landschap (APPM, 2020, pp. 10, 13, 16).

bron: NBTC-NIPO Research 2015. Het watersportonderzoek

Figuur 7-3: Aantal watersportactiviteiten door Zuid-Hollander in Zuid-Holland (NBTC-NIPO Research, 2015)

Het *Gebruikerstevredenheidsonderzoek Vaarwegen* uit 2016 concludeerde dat vaarweggebruikers zeer ontevreden waren over de beschikbaarheid van overnachtingslocaties en voorzieningen aan de Zuid-Hollandse vaarwegen. Er zijn beperkte mogelijkheden voor dergelijke overnachtingslocaties langs het Nieuwe Water, doordat er langs de watergang voornamelijk woningen en bedrijventerreinen liggen. Desondanks biedt het Nieuwe Water bij het Transport Centrum Westland ten noorden van Maassluis een potentiële locatie voor vaartuigen om hier aan te leggen. Het Dijkpolder Masterplan voor het nieuwbouwproject Wilgenrijk in Maassluis benoemt ook een ambitie om een kleine haven/steiger te bieden voor haar inwoners, waarbij mogelijke passantenplaatsen voor een overnachtinglocatie gerealiseerd kunnen worden (Provincie Zuid-Holland, 2016).

Toerisme draagt verder bij aan de identiteit, kwaliteit en levenskracht van de provincie Zuid-Holland, waaronder steden, de natuurgebieden, dijken en andere cultuurhistorische iconen. Dit draagt verder bij aan de onderhoud en investeringen in natuur, landschap en erfgoed. Deze toeristische troeven moeten beter benut worden en verbonden raken met het aanbod van de regio. De provincie werkt hiervoor samen met gemeenten en waterschappen om inspirerende concepten en verhaallijnen te vormen, om recreatieve hotspots zoals de Erfgoedlijnen verder te ontwikkelen. Met verhaallijnen, themajaren en regio's internationaal te profileren, wat (internationale) toerisme verder ten goede komt (Provincie Zuid-Holland, 2018, pp. 3, 5, 7).

Het coalitieakkoord van de Provinciale Staten benoemt de wens om voldoende recreatiemogelijkheden 'om de hoek' te bieden. De wandelnetwerken, verbindingen en recreatievaart moeten gestimuleerd worden, zodat gebruikers in hun omgeving naar groene gebieden kunnen gaan om daar te rusten, sporten, bewegen en recreëren. De verbindingen van het waternetwerk moet voor recreatief waterverkeer verbeterd raken, met name in het plassengebied. Fysieke knelpunten in de openbare ruimte op routes voor wandelen, hardlopen, fietsen en varen dienen te verholpen worden. De *Startnotitie Sport en Recreatie* beschrijft hoe erfgoed locaties voor recreatie en sport aantrekkelijker maakt. Dit werkt tevens tegenovergesteld, de bekendheid, beleving, benutting en bescherming van cultuurhistorisch erfgoed kan door sport en recreatie worden vergroot (Provincie Zuid-Holland, 2020, pp. 3, 13).

Recreatievoorzieningen dienen goed bereikbaar en veilig te gebruiken zijn om het gebruik ervan te stimuleren. Knelpunten in bereikbaarheid moeten geïdentificeerd en weggenomen worden. Bij versterking van waterrecreatie en groengebieden kunnen bestemmingen en voorzieningen worden toegevoegd, wat tot een robuuste lokale economie leidt. Gemeenten kunnen hier met de karakteristieke kenmerken van steden op inspelen.

Om de ambitie van een sterk en veilig vaarroutenetwerk te ontwikkelen, ondersteunt de provincie middels verschillende financiële middelen, zoals de knelpuntenpot benoemd in de *Startnotitie Sport en Recreatie*, de *subsidieregeling Groen* en de *subsidieregeling Toerisme*. De knelpuntenpot dient gebruikt te worden om de gewenste verbindingen binnen tussen de verschillende plassen en regio's te realiseren. Het uitbreiden en versterken van kanoroutes is een voorbeeld hiervan. Het initiatief is hierbij als project binnen BPL Midden-Delfland genoemd in de provinciale *rapportage Verkenning Vaarrecreatie*. De *subsidieregeling Groen* is ter ondersteuning van de speerpunten van *Blauwe Cirkels* en biedt de mogelijkheid voor het initiatief om financiering voor onroerend goed aan te vragen, zoals verdere rapportages, onderzoeken en investeringen in bijvoorbeeld NVO's en aanlegsteigers aan het Nieuwe Water. Ten slotte is de *subsidieregeling Toerisme* vanaf 16 juni geopend, bedoeld voor initiatieven die aan de provinciale beleidsopgaven bijdragen, zoals het beleven en benutten van cultuurhistorisch erfgoed (Provincie Zuid-Holland, 2020, p. 19) (Provincie Zuid-Holland, 2021) (Provincie Zuid-Holland, 2021).

Deze subsidieregelingen vragen beide naar mogelijke koppelkansen voor andere provinciale beleidsopgaven. De subsidieregeling Groen benoemt het verbeteren van de ecologische verbindingen, waarbij het initiatief kan inspelen op thema's ervan zoals een beweegvriendelijk leefomgeving, waterrecreatie en een kwaliteitsimpuls voor bestaande groengebieden en recreatie in gebieden. De subsidieregeling Toerisme vraagt ook naar aansluiting op andere beleidsopgaves zoals de sportrecreatie en waterbeleving, het beleven, benutten en behouden van erfgoed en wederom biodiversiteit. De subsidieregeling Toerisme vraagt ook naar een eigen bijdrage bij de medefinanciering, waardoor de stichting middels de gemeente(n) deze aanvraag moeten regelen om deze succesvol aan te vragen (Provincie Zuid-Holland, 2016) (Provincie Zuid-Holland, 2020).

7.2.2 Regionaal recreatief beleid

Gebiedstafel BPL Midden-Delfland

De gebiedstafel BPL Midden-Delfland heeft in *Blauwe Cirkels* gesteld dat waterrecreatie in 2028 verankerd hoort te zijn in de strategische (uitvoerings)agenda's van de gemeenten, provincie, waterschappen en het Rijk. Waterrecreatie dient voor iedere burger beschikbaar, betaalbaar en bereikbaar te zijn; op, in en langs het water. De drie speerpunten uit *Blauwe Cirkels* zijn gastvrij en beleefbaar water, smart waternetwerk en groene waterrecreatie. Het water bezit beleefbare routes, mogelijke (vaar) rondes en vaartochten langs interessante locaties. Het moet een onderdeel zijn van het netwerk waarin een duurzame leefomgeving is gecreëerd met een balans tussen ecologie, schoner varen en recreatie (Landschapstafel Hof van Delfland, 2019, pp. 12, 16).

Vijf ambities van het Hof van Delfland worden genoemd in *Blauwe Cirkels*, het ontwikkelen van doorgaande waterverbindingen, bereikbaarheid van recreatief blauw vergroten, het ontwikkelen van 'slow lanes' (metropolitane fietsroutes), het vergroten van het waterrecreatief aanbod en het verduurzamen van de groenblauwrode leefomgeving. De Vlieten tussen Maasland en Schipluiden worden benoemd als interessant recreatieve vaarwegen, waarvan een gedeelte vroeger functioneerde als trekvaart. Deze vaarwegen sluiten bijvoorbeeld aan op de ambities van doorgaande waterverbindingen en het recreatief aanbod. De provincie heeft deze vaarwegen opgenomen in de Erfgoedlijn *Trekvaarten* en is actief bezig met het versterken van cultuur- en natuurhistorisch erfgoed langs deze vaarwegregio's (Landschapstafel Hof van Delfland, 2019, p. 24).

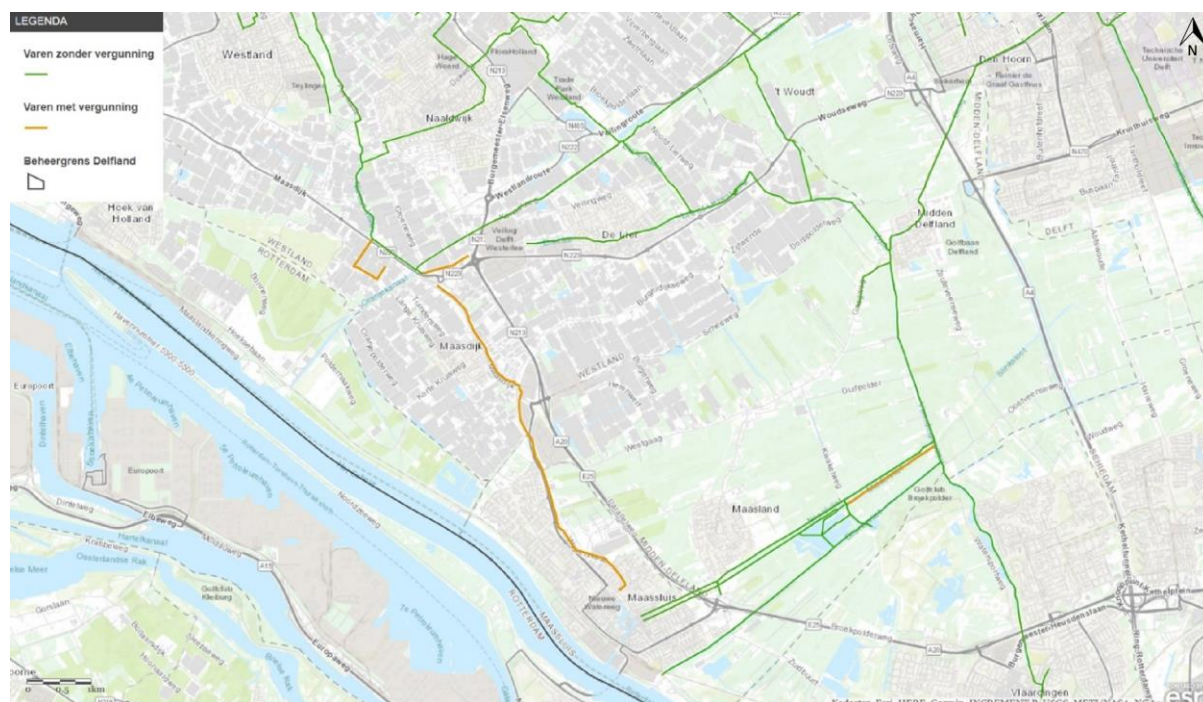
Figuur 7-4: Deelgebied Central Park (Hof van Delfland), Nieuwe Water als substructuur benoemd (Gemeente Midden-Delfland, 2017)

In de *Prioritering Blauwe Cirkels* zijn er voor het door ontwikkelen van het kanovaren een aantal zoekgebieden voor kanoroutes en een -netwerk. Het document beschrijft verschillende waterrecreatie gerelateerde projecten; waarvan een aan de Weverskade en drie aan de Gaag verbonden zijn (samenwerkingscodes 441, 281, 732, 777).

Het project voor het weer beter bevaarbaar maken van het water langs de Weverskade was om een verbinding te maken richting Steendijkpolder en was onderdeel van het grotere project *Rondje Maasland*. De drie projecten aan de Gaag betreffen het stimuleren van de aantrekkelijk van het gebied om zo een (economische) impuls te geven aan het landschap. Hierbij staat het ontwikkelen van een recreatieve vaarroute centraal. Echter wordt in het document ook het beperkte bestuurlijk draagvlak genoemd, vanwege de hoge kosten van het project. Verder wordt aan de Gaag de cultuurhistorische agrarische lintbebouwing hersteld; door storende instrumenten te slopen, vrijkomende terreinen te herinrichten, inclusief het middendeel van de Maaslandse Dam. In het cultuurhistorisch beleid van Midden-Delfland is dit project eerder genoemd, waarin beschreven wordt hoe de besluitvorming voor renovatie of vervanging uitgesteld is. Het voornaamste obstakel bij deze projecten is de besluitvorming dat ze geen onderdeel van het groter geheel (BRTN-netwerk) zijn. Desondanks wordt er wel concludeert dat deze tot de speerpunten en subthema's van *Blauwe Cirkels* behoren (Landschapstafel Hof van Delfland, 2019, pp. 10, 59, 61).

Hoogheemraadschap van Delfland

Het HHD is verantwoordelijk voor vier wettelijke zorgplichten; het integraal benaderen van waterveiligheid, peilbeheer, de waterkwaliteit en afvalwaterzuivering. Waterschappen en andere overheden hebben gedeelde belangen die soms ogenschijnlijk tegenstrijdig lijken te zijn. Een gezamenlijke visie en uitvoering helpt de gedeelde belangen te versterken en tegenstrijdige problemen op te lossen. Binnen Delfland is het varen met een (zeil)boot met motor toegestaan, op de groene lijnen van Figuur 7-5. Vaartuigen zonder motor zijn overal op het water toegestaan. Het Nieuwe Water valt onder vergunningsgebied, waarvoor ontheffing bij het HHD aangevraagd moet worden. Het HHD is eigenaar/beheerder van de Delflandse vaarwegen en bepaalt mede of er boothellingen, steigers en dergelijke aangelegd mogen worden en waar er dus gevaren mag worden.

Figuur 7-5: Vaarkaart Delfland (Hoogheemraadschap van Delfland, 2021)

Waterrecreatie is een relatief nieuw thema voor het waterschap, maar kan worden toegepast om het bewustzijn en kennis van water onder bewoners te versterken. Dit behoort ook tot de doelen van het HDD. Hoogheemraad Manita Koop maakt zich naast haar ambtelijke taken voor waterkwantiteit en waterkwaliteit ook actief rondom waterrecreatie. Zij streeft om iedere bewoner van Delfland voldoende groen en water in de directe omgeving te realiseren, wat het woon- en werkklimaat ten goede komt. De Erasmusvaart (tussen het Westland en Den Haag) was begonnen als een project dat bijdraagt aan gebiedsopgaven, water-, ecologische en klimaatopgaven en toerisme. Het biedt een soortgelijk voorbeeld voor het initiatief van het Nieuwe Water. Het thema van waterrecreatie sloot later aan bij het project door toenmalige wethouders met de ambitie om het varend corso door de watergang te laten varen. Andere kansen zoals het opwaarderen van de natte en droge ecologie en het stimuleren van biodiversiteit werden later ook toegevoegd. Vanwege de integraliteit en het verhogen van de kansrijkheid van de aanleg van de vaart, is gekozen voor aansluiting bij ruimtelijke ontwikkelingen in het gebied (o.a. de reconstructie van de N211) (Hoogheemraadschap van Delfland, 2021).

Vereniging Regio Water

De Vereniging Regio Water (VRW) ondersteunt de provincie Zuid-Holland bij het beleid van waterrecreatie, wat beschreven staat in *Blauwe Cirkels*. Het begeleidt organisaties zoals gemeenten, gebiedstafels, waterschappen en burgerlijke initiatieven hierbij. De VRW probeert via waterrecreatie het toerisme en als gevolg de lokale economie te stimuleren door het cultuurhistorisch waternetwerk van de regio te bevorderen. Het dient hierbij een samenhangend netwerk van gemeenten, provincies, waterschappen, ministeries, maatschappelijke en belangenorganisaties, ondernemers en bedrijven. De VRW is in samenhang met de provincie Zuid-Holland het Europese project SWARE aangegaan, waarbij het agenderen en verbinden van belangen steeds succesvoller is gaan verlopen. Het SWARE programma is onderdeel van INTERREG Europe, wat regionale en lokale overheden ondersteunt in het ontwikkelen van beter en uitvoerbaar beleid voor mens en omgeving. SWARE adviseert om waterrecreatie en toerisme te beschouwen als een graadmeter van duurzaam en integraal beleid, zoals energie, duurzaamheid, wonen, ruimtelijke ordening, waterbeheer, groen, Europese samenwerking, sport, cultuurhistorie, etc.) (Landschapstafel Hof van Delfland, 2018, p. 21).

De VRW heeft meerdere keren deelgenomen aan de economische-recreatieve programma's van het Hollandia Netwerk, wat bijeenkomsten met ondernemers, reis- en triporganisatoren, cultuur aanbieders, horeca en andere (water)recreatie en toerisme gerelateerde partijen organiseert in de provincie Zuid-Holland. Deze bijeenkomsten worden benut om te netwerken en worden gehost op cultuurhistorisch interessante locaties. De VRW heeft ook de waterconferentie 'Kracht van Water' georganiseerd op de Nieuwe Waterweg bij Maassluis in 2019, waarbij beleidsmakers, watervertegenwoordigers, bestuurders en ondernemers met elkaar netwerkten over gezamenlijke thema's. Het initiatief voor het herstel van het Nieuwe Water wordt hierin benoemd als concreet project wat aangedragen is (Vereniging Regio Water, 2019, p. 3).

Figuur 7-6: Waterconferentie 'Kracht van Water' (VRW, 2019)

Watersportorganisaties

De verschillende watersportorganisaties zoals de Watersportverbond, Waterrecreatie Nederland, Toeristische Kano Bond Nederland hebben belangen bij een herstel van het Nieuwe Water, waarbij nieuwe mogelijkheden voor vaarroutes in het vaarnetwerken gecreëerd worden. Lokale clubs zoals Natsec uit Vlaardingen krijgen erdoor allerlei nieuwe opties. Bestaande vaarroutes zoals Rondje De Gaag bestaan uit lengtes variërend van 3 tot 19 kilometer. Het openen van het Nieuwe Water opent een nieuwe verbinding tussen het Westland, Maassluis en Vlaardingen.

Kleine watersport vereist haar eigen aanlegvoorzieningen, doordat voorzieningen voor andere vaarrecreatie veelal te hoog zijn. De belangrijkste voorwaarden hierbij zijn de uitstaphoogte van 0,20-0,30 m en voorzieningen op het wateroppervlak om te voorkomen dat boten onder de steiger terecht kunnen komen. Basisbehoefte zoals een rustplaatsen zullen circa om de paar kilometers moeten worden aangebracht (Gemeente Westland, pp. 12, 17-18). Kanovaart biedt een wederzijdse meerwaarde tussen cultuurhistorie en waterrecreatie, door de toegankelijkheid ervan laagdrempelig te maken, een nieuwe vorm van duurzame (water)recreatie aan te bieden voor de middenstand, waarbij gebruikers het landschap op een andere manier kunnen ervaren.

Nieuwe stedelijke ontwikkelingen, zoals Wilgenrijk, hebben een waterparagraaf opgenomen met daarin plannen voor waterberging, waterkwaliteit en ambities voor waterrecreatie opgenomen in het bestemmingsplannen. Belemmeringen voor kanovaart kunnen bestaan uit beperkte doorvaarthoogte van bruggen, laaghangende kabels of leidingen, beperkte doorvaartbreedte van watergangen en bruggen, toename aan ontoegankelijke duikers en dammen, beperkt overzicht bij kruisingen, aangemeerde vaartuigen en obstructies in het water. Om deze belemmeringen te voorkomen en verhelpen dienen partijen bijeen gebracht te worden, wat voor de regio Hof van Delfland samenkomt in *Blauwe Cirkels*. Vaarroutes moeten bepaald worden, om benodigde voorzieningen erbij aan te leggen. Zodoende wordt de veiligheid voor waterrecreatie verhoogd, er zijn minder mogelijkheden tot ongelukken. Informatie dient zowel fysiek (TOP's) als digitaal (website) beschikbaar en verspreid te worden. Beheers- en onderhoudsafspraken dienen in samenhang met de gemeenten en HDD worden opgesteld (Toeristische Kano Bond Nederland, 2014, pp. 12-14).

7.2.3 Lokaal recreatief beleid

De drie gemeenten hebben ieder een eigen website met een aanbod aan recreatieve activiteiten. Deze websites worden benut ten behoeve van de citymarketing voor de gemeenten. De gemeente Maassluis bezit het merk *Ervaar Maassluis*, Westland heeft *Bezoek Westland* en Midden-Delfland *Puur Midden-Delfland*. Waterrecreatie heeft op elke website een eigen pagina met activiteiten op het water en huurmogelijkheden voor kano's, toerfahrten en sloepen.

Gemeente Maassluis

Het coalitieakkoord 2018-2022 benoemt het versterken van het toerisme en lokale recreatie, om de gemeente Maassluis verder te ontwikkelen als centraal punt voor recreatieve en commerciële activiteiten in het Midden-Delflandse landschap. Dit sluit verder aan op de culturele thema's die zijn vastgesteld in de Cultuurvisie, waarbij sleepvaart, water en maritieme bedrijvigheid worden beschreven als beeldbepalende iconen van de gemeente. Hierbij speelt de gemeente verder in op het karakter van Maassluis en wordt vaarrecreatie gegrond in de openbare ruimte (Gemeente Maassluis, 2018).

De citymarketing voor Maassluis is in samenwerking met de gemeente en de Stichting Promotie Maassluis afgelopen jaren ontwikkeld onder het merk *Ervaar Maassluis*. Lokale ondernemers, bedrijven, instellingen, vrijwilligers en betrokken organisaties werken in samenhang om het aanbod in de gemeente te versterken en deze zo goed mogelijk te marketen. Hierbij adviseert de Stichting Promotie Maassluis aan de gemeente in het citymarketingbeleid en het product Maassluis. Betrokken partijen worden met elkaar verbonden op het gebied van marketing en aanbod. Met veel water in de directe omgeving van Maassluis, zoals de Nieuwe Waterweg, de haven en Vlieten biedt dit vele recreatieve mogelijkheden voor de gemeente. Een aantal recreatieve voorzieningen zoals de passantensteiger en de jachthaven worden zo optimaal mogelijk ingericht om de wensen van de waterrecreant tegemoet te komen. Zodoende wordt het bestaande aanbod verder versterkt (Gemeente Maassluis, 2019, p. 4).

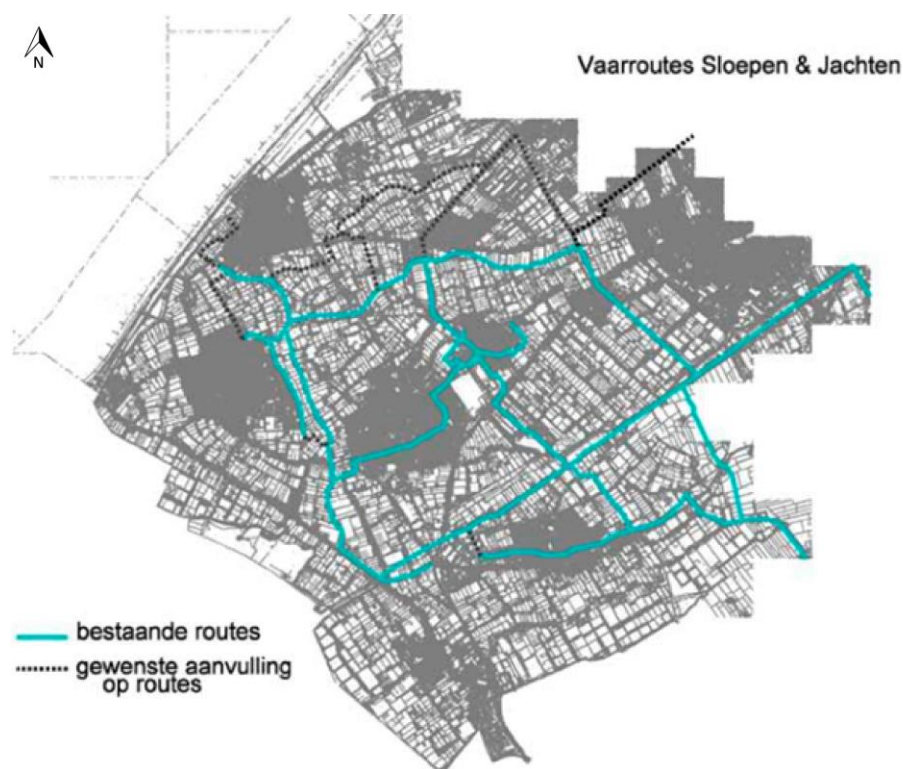
Het masterplan Dijkpolder heeft de mogelijkheden voor waterrecreatie in het nieuwbouwgebied van Wilgenrijk opgenomen. Het watersysteem wordt niet enkel als een technische noodzaak beschreven, maar als een belangrijk onderdeel van het groene en landelijke woonmilieu en wordt ingezet als ruimtelijke kwaliteit van het gebied. Een gedeelte van het water moet beleefbaar, benaderbaar en bevaarbaar worden voor kleine boots, sloepjes en kano's. Als voorwaarde hiervoor wordt het aanpassen van de breedte en hoogte van de bruggen in de Westgaag benoemd; de hoogte van de brug onder de snelweg is maatgevend voor de maatvoering van de bootjes, die daarmee het formaat van visserbootjes tot kleine sloepen hebben (Lely Vastgoed B.V., 2012, p. 38).

Gemeente Westland

Vaarwegen in de gemeente Westland zijn al enige tijd onderbelicht gebleven voor andere (potentiële) gebruikers, waardoor er obstakels zijn ontstaan voor de trend van waterrecreatie. Vaarrecreatie binnen Westland heeft echter veel potentie en daarom heeft de gemeente een toekomstvisie ervoor ontwikkeld. Er worden wel per locatie maatregelen genomen om de bruikbaarheid van het vaar netwerk in stand te houden of te verbeteren, zowel bij nieuwbouwwontwikkelingen als bij onderhoud en vervanging van civiele kunstwerken. Hierbij wordt overwogen om het vaarwegenstelsel uit te breiden zodat mogelijkheden in Westland in belangrijke mate vergroot worden, zodat er meer afwisseling in mogelijke vaarroutes komt en het meer draagkracht ontwikkeld.

Het rapport Verkenning Vaarrecreatie van gemeente Westland benoemt een gebrek aan ligplaatsen, waardoor er langs de watergangen vaartuigen komen te liggen, in al dan niet bruikbare staat. Als gevolg was er een gebrek aan belangstelling vanuit de gemeente om verblijfsrecreatie op het water aantrekkelijker te maken. Het vaargebied van de gemeente Westland is daarom nog wel interessant voor dagjesmensen, hoewel het met de toegestane vaarsnelheid niet mogelijk is om recreatief in een enkele dag grotere afstanden te varen (Gemeente Westland, pp. 7, 8).

De gemeente Westland heeft in het rapport de bestaande routes en gewenste aanvullingen erop benoemd, die te zien zijn in Figuur 7-7. Het Nieuwe Water behoort niet tot deze lijst van aanvullingen, maar desondanks benoemt de gemeente de ambitie wel om enkele doodlopende stukken vaart met elkaar te verbinden om zo de mogelijkheden voor verschillende vaarroutes te vergroten en het heen en weer varen op bepaalde routes te voorkomen. Verbreden en het doorverbinden van een aantal (smalle) vaarwegen is namens Westland gewenst. De lage hoogte van jachtjes en sloepen maken diverse vaarroutes mogelijk en goed gebruikt, maar door de toename van het aantal belemmeringen en gebruik van grotere vaartuigen van recreanten binnen en buiten het Westland voldoen er steeds minder vaarroutes aan de behoeften van de waterrecreanten. Er wordt gestreefd om een doorvaarthoogte van 1,80 m te realiseren om zo vaarrecreatie in Westland mogelijk te maken (Gemeente Westland, pp. 9, 10).

Figuur 7-7: Gewenste aanvullingen op sloep- en jachtennetwerk in Westland (Gemeente Westland, p. 10)

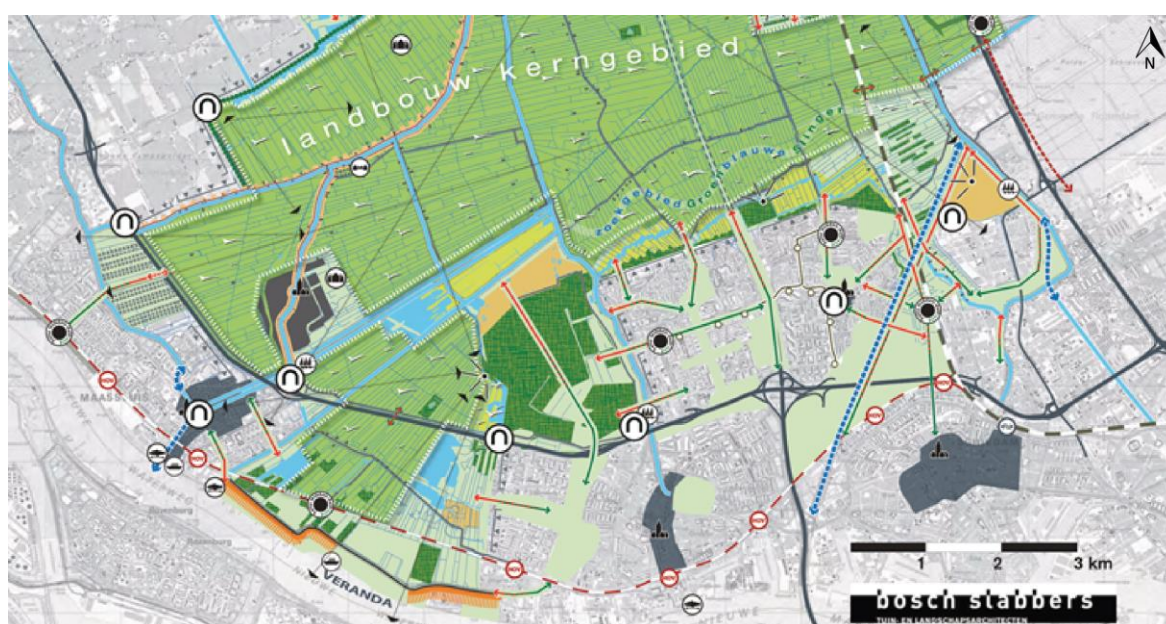
Kleinere boezemwatergangen worden gebruikt om vaarroutes verder in te korten, om zo kleinere vaarroutes aan te bieden of het mogelijk maken van verschillende routes aan elkaar te knopen. Zulke vaarroutes zijn juridisch nooit vastgelegd, waardoor in de loop van jaren niet alleen watergangen zijn gedempt. In andere watergangen zijn ook o.a. te lage en te smalle duikers de oorzaak van belemmeringen voor doorvaart, waardoor de aanlegplaatsen voor kanovaart in deze watergangen beperkt zijn (Gemeente Westland, p. 12).

In het rapport wordt beschreven hoe het grootste probleem is dat de verschillende vaarroutes en de criteria waaraan deze moeten voldoen nergens beleidsmatig zijn vastgesteld en (monumentaal) beschermd zijn. Zodoende ontstaan er belemmeringen in toenemende mate zoals te lage bruggen, duikers, dammen en kabels en leidingen die worden aangelegd. Als gevolg raken de vaarroutes steeds minder goed bevaarbaar of belemmerd, waardoor de waterrecreatie afneemt. Het is niet vastgelegd wat de benodigde voorzieningen zijn om het vaarroutenetwerk te behouden en verbeteren. Hiervoor is een inventarisatie gedaan van de vaarroutes voor de verschillende doelgroepen en bestaande civiele kunstwerken en obstructies in het vaarnetwerk, waarin het Nieuwe Water en de duikers benoemd in worden. De gemeente benadrukt de noodzaak om deze vaarroutes en de overstekende kunstwerken voor herstructureren beleidsmatig vast te leggen. Het is middels nieuwe technieken mogelijk om meestal zonder problemen bij vervangen van bruggen deze zonder ophoging van het wegdek een grotere doorvaarthoogte te realiseren en zodoende belemmeringen op te lossen (Gemeente Westland, pp. 19, 21, 23, 25).

Ten slotte wordt er nogmaals in het *Waterklimaatplan Westland* uit 2019 de ambitie voor het aangenaam recreëren in, op en aan het water benoemd. De gemeente wenst in te zetten op besluitvorming GOED om zo vaarrecreatie te faciliteren zonder nadelige gevolgen voor de natuurlijke waarden en waterkwaliteit (Gemeente Westland, 2019, pp. 6, 37)

Gemeente Midden-Delfland

De gemeente Midden-Delfland wordt o.a. gebruikt door de circa 1,5 miljoen bewoners van omliggende steden als een aantrekkelijk en dichtbijgelegen ruimte om te recreëren, te verblijven en sporten. De gemeente krijgt meer dan 6 miljoen bezoekers op jaarbasis. Het Delfland gebied wordt geaccentueerd door de *poorten* die de in- en uitgangen van het gebied markeren, die als concentratiepunten voor verkeer, horeca, recreatie en ondernemerschap werken. Deze *poorten* zijn geplaatst op locaties daar waar openbaar vervoer-, weg- en waterinfrastructuur het gebied binnen komt of langs gaat. Deze poorten bieden parkeergelegenheden, waarna bezoekers via andere vervoersmogelijkheden het gebied kunnen bezoeken en bieden informatiepunten over de omgeving met horecavoorzieningen (Gemeente Midden-Delfland, 2005, pp. 7, 18). Aan de Gaag ligt een van deze *poorten* richting het Nieuwe Water.

Figuur 7-8: Gedeeltelijk overzicht ontwikkeling poorten Midden-Delfland (Gemeente Midden-Delfland, z.d.)

In het Landschapontwikkelingsperspectief van de gemeente Midden-Delfland worden de *poorten* en de groenblauwe verbindingen in de omgeving in samenwerking tussen Midden-Delfland en elk van de betrokken gemeenten verder ontwikkeld en ingevuld. Hier worden bestuursconvenanten voor het partnerschap tussen deze partijen ondertekend. De gemeenten wensen samen te werken met private partijen die in deze ontwikkelingen en exploitatie van de *poorten* willen participeren. Zodoende is de ontwikkeling van de *poorten* een mogelijke koppelkans voor het onderbouwen van het initiatief, waarbij geïnteresseerde partijen (economische) kansen zien in de exploitatie. Voor het *Rondje Maasland* zou een watersportactieplan opgesteld worden, waarop projecten zoals het aanleggen van kanovaartroutes en onderzoek over de gevolgen voor het milieu zouden zijn uitgevoerd. Er is geen watersportactieplan van de gemeente Midden-Delfland gevonden (Gemeente Midden-Delfland, 2005, pp. 47, 62)

In het meest recente jaarverslag van 2020 beschrijft de gemeente Midden-Delfland wederom haar plannen om in samenspraak met omliggende gemeenten een plan voor de regionale water- en recreatieopgave in combinatie met klimaatadaptatie uit te werken. Verdichting en variatie in recreatie (water)verbindingen kunnen gerealiseerd worden zolang dit niet in conflict is met de kwaliteiten van het agrarisch landschap en biodiversiteit. De gemeente prioriteert o.a. het oplossen van ontbrekende schakels van bijvoorbeeld landelijke fietspaden. Een blauwe stuurgroep is opgericht en heeft gedurende twee jaar budget beschikbaar gesteld ter ondersteuning van het Landschapsfond, deze ondersteuning wordt gedetacheerd vanuit de Vereniging Regio Water (Gemeente Midden-Delfland, 2020, pp. 20, 24, 26).

Ten slotte wordt in het jaarverslag het belang om sturing op de recreatieve doelstellingen vanuit de Vrijtijdeconomie van de MRDH en binnen het BPL Midden-Delfland te bereiken. Kansrijke deelprojecten die een impuls geven aan de recreatieve en toeristische beleving van gebieden, wil de gemeente bestuurlijk vastleggen. Deze projecten moeten gericht zijn op het optimaliseren van bestaande verbindingen voor langzaam verkeer over water, fiets- en wandelpaden. De gemeente heeft hiervoor een ontwikkelbudget vanuit de liquidatie van het recreatieschap beschikbaar gesteld (Gemeente Midden-Delfland, 2020, p. 80).

7.3 Deelconclusie koppelkansen recreatieve ambitie

Om de deelvraag van de recreatieve onderbouwing van het initiatief ten opzichte van het gemeenschappelijke verhaal van de betrokken partijen te beantwoorden, is het recreatieve belang van het Nieuwe Water beschreven, het beleid en doelstellingen van stakeholders beschreven.

De vrije tijdseconomie en andere recreatieve doelstellingen van de provincie Zuid-Holland richten zich op het versterken van de provinciale groenblauwe infrastructuur en regionale projecten zoals de Erfgoedlijnen, waaronder de *Delflandse Trekvaarten*. Watergangen zoals gedeeltes van de Vlieten tussen Maasland en Schipluiden zijn opgenomen in de erfgoedlijn. De Gaag en in het verlengde ervan het Nieuwe Water bieden koppelkansen voor de provincie om het regionale vaarrotewerk te verdichten en nieuwe vaarmogelijkheden in verschillende richtingen openen. Provinciaal beleid benadrukt het verhelpen van fysieke obstructies in de openbare ruimte voor varen, zodat recreatievaart gestimuleerd kan worden en gebruikers groene gebieden in de regio optimaal kunnen benutten. Het initiatief wordt in een verkenning benoemd met een langere termijn voor realisatie, maar er bestaat wel bestuurskracht voor. Met het koppelen van het initiatief aan andere projecten wordt het belang ervan verder benadrukt. De subsidieregelingen van Toerisme en Groen spelen hierop

in, waardoor recreanten meer in de omgeving worden verspreid en hier langer worden behouden, wat het toerisme en activiteiten in de omgeving ten goede komt.

De gebiedstafel BPL Midden-Delfland is bezig met het ontwikkelen van de erfgoedlijn *Delflandse Trekvaarten* en de ambities beschreven in *Blauwe Cirkels* uit te voeren. In samenwerking met de VRW wordt dit ontwikkeld aan de hand van het Uitvoeringsprogramma. Een aantal projecten van de *Prioritering Blauwe Cirkels* hebben koppelkansen met de gestelde speerpunten en subthema's van *Blauwe Cirkels*. Hoge kosten, beperkt bestuurlijk draagvlak voor projecten langs de Gaag en geen onderdeel van het BRTN-netwerk vormen de voornaamste obstakels hierbij. Terughoudende lokale bewoners en ondernemers moeten benaderd worden om de probleemstellingen van deze projecten in kaart te brengen. Opvolgend daarop is de Gaag niet opgenomen in het huidige vaarroutenetwerk van de HDD, er moet duidelijkheid komen wat de reden hierachter is; of de Gaag tot een ecologische zone behoort of dat obstructie dit verder belemmert. Soortgelijke kansen van de *poorten* van de gemeente Maassluis en Midden-Delfland, de ontwikkelingen van de Dijkpolder en de Gaag bieden argumenten voor het verder onderzoeken van deze problemen. Waterconferenties zoals het 'Kracht van Water' bieden hierbij mogelijkheden om betrokken partijen ermee te betrekken en bespreken.

De citymarketing van de omliggende gemeenten kunnen benut worden om de nieuwe vaarroutemogelijkheden van het Nieuwe Water te promoten, wanneer deze gerealiseerd is voor bijvoorbeeld kanovaart. Zodoende kan er meer draagvlak voor vervolgstappen in het proces van het initiatief gecreëerd worden. Waterrecreatie is een belangrijke opkomend onderwerp voor Maassluis, Westland en Midden-Delfland waarmee de gemeenten zich mee willen karakteriseren. Probleemstellingen zoals het gebrek aan overnachtingslocaties en passantenplaatsen, kan het Nieuwe Water met een aantal potentiële locaties op inspringen. Het Nieuwe Water wordt niet direct genoemd op gemeentelijk inventarisatielijsten met aanvullingen op het vaarroutenetwerk, maar speelt wel in op ambities om doodlopende watergangen met elkaar te verbinden en zo het netwerk te vergroten. Belemmeringen zoals te lage duikers, doorvaarthoogte en -breedte dienen aangepakt te worden om zo regionale waterrecreatie te stimuleren. Kleinere maatregelen zoals het aanleggen van steigers voor kanovaart bieden hierin een start.

8 Conclusie

De onderzoeksvraag van het onderzoek is *“Hoe kan de ambitie van het initiatief Herstel Nieuwe Water het beste maatschappelijk, cultuurhistorisch, ecologisch en recreatief onderbouwd en het gemeenschappelijke verhaal van stakeholders versterkt worden, zodat het rapport geschikt is om ingebracht te kunnen worden naar partijen voor de financiering van de realisatie van het initiatief?”* Om deze onderzoeksvraag te beantwoorden, zijn de maatschappelijke, cultuurhistorische, ecologische en recreatieve ambities van het initiatief onderzocht en tegen het beleid en doelstellingen van betrokken partijen gehouden.

Maatschappelijk vastleggen

De maatschappelijke ambitie moet verankerd worden in de andere ambities van het initiatief; provinciale en gemeentelijke middelen hiervoor zijn beperkt. Voor het succesvol dragen van initiatieven benoemt de provincie een vijftal B's (beschermen, benutten, beleven, bekendheid, bereikbaarheid). De gemeenten Maassluis, Westland en Midden-Delfland stimuleren maatschappelijke onderwerpen zoals beweging en sport en hebben de intentie geuit om initiatieven ter verbetering van de openbare ruimte en het gebruik ervan te ondersteunen.

Cultuurhistorisch herstellen

De provincie en regionale organisaties richten zich primair op de cultuurhistorische Erfgoedlijnen, waaronder de *Delflandse Trekvaarten* die vanuit Maassluis en Vlaardingen richting Delft loopt. Het Nieuwe Water valt buiten de dimensies van de *Delflandse Trekvaarten*, waardoor er geen directe verbinding is en in de huidige situatie ondersteuning vanuit deze provinciale programma niet bereikbaar is. Omliggende dijken worden wel benoemd als raakvlakken met de erfgoedlijnen. Regionale en gemeentelijke agenda's prioriteren thema's zoals groen en cultuurhistorie.

De Weverskade wordt door de gemeente Maassluis als een belangrijke lange lijn voor recreatie en groen beschreven, maar eerdere cultuurhistorische projecten aan de aanliggende watergang de Gaag zijn wegens gebrek aan draagvlak onder lokale bewoners en bedrijven onderbroken. De organisaties van Musea Maassluis en de Historische Vereniging Maassluis dienen de gemeente bij de agendering van culturele vraagstukken.

Ecologisch ontwikkelen

De ecologische waarde van het Nieuwe Water kan procesmatig in dezelfde lijn als de erfgoedlijn ontwikkelen, waarbij het op de cultuurhistorische waarde, waterrecreatie mogelijkheden en landschappelijke kwaliteiten van de watergang inspeelt op de doelstellingen van provinciale, regionale en gemeentelijke overheden. Het Landschapontwikkelingsperspectief van Midden-Delfland en omgeving wordt hierbij als leidraad voor de regio gebruikt, waar de ecologische afwegingen voor het Nieuwe Water en aanliggende watergangen zoals de Gaag van afhangen. De duiker aan de Westlandseweg wordt in het Landschapontwikkelingsperspectief benoemd als een waterverbinding die herstelt dient te worden.

Het Hoogheemraadschap van Delfland heeft kansrijke locaties voor natuurvriendelijke oevers in kaart gebracht, waarbij er in de afgelopen jaren ook natuurvriendelijke oevers langs het Nieuwe Water zijn geplaatst. Het interview met het HHD raadde hierbij aan om het initiatief op de HHD kerntaak van waterkwaliteit te richten. De drie gemeenten hebben ieder plannen voor het opwaarderen van de openbare ruimte en het oplossen van waterproblematiek, om ecologische doelstellingen zoals de Kader Richtlijn Water van de Europese Unie te behalen.

Recreatief verbinden

Waterrecreatie is een nieuwe trend binnen Zuid-Holland, waar de overheidsinstanties onder andere op inspringen middels het programma van *Blauwe Cirkels*, waarin het initiatief ook in wordt benoemd. De watergangen van het Nieuwe Water en de Gaag hebben in de huidige situatie een aantal obstructies zoals te lage bruggen en duikers waar vaartuigen niet doorheen kunnen. Provinciaal beleid om waterrecreatie en groen te stimuleren benoemt specifiek het verhelpen van fysieke obstructies in de openbare ruimte voor varen.

Hoge kosten, beperkt bestuurlijk draagvlak en dat de watergangen geen onderdeel uitmaken van het netwerk in de Basisvisie Recreatietoervaartnet, limiteert dusver de noodzaak van initiatieven langs het Nieuwe Water en de Gaag. De Gaag is in de huidige situatie geen onderdeel van het vaarrouthenetwerk van het Hoogheemraadschap van Delfland. Het is onduidelijk of dit vanwege ecologische doelstellingen van de gebiedstafel BPL Midden-Delfland is.

De drie gemeenten willen zich met mogelijkheden voor waterrecreatie verder karakteriseren, maar waterrecreanten geven een gebrek aan overnachtingslocaties en passanten aan. Het Nieuwe Water heeft op een aantal locaties mogelijkheden om zulke waterrecreatievoorzieningen te plaatsen. Het Nieuwe Water en de Weverskade worden niet direct genoemd op gemeentelijke inventarisatielijsten voor uitbreidingen van het vaarrouthenetwerk, maar is wel relevant op gemeentelijke ambities om doodlopende watergangen met elkaar te verbinden.

Poorten van het Landschapontwikkelingsperspectief

Maassluis, Westland en Midden-Delfland zijn de zogenoemde *poorten* (stadsentrees) aan het ontwikkelen, waaronder de twee *poorten* bij de overgang van de Gaag aan de A20 en aan de Maasdijk. Het initiatief kan haar ecologische ambities verder onderbouwen door deze te verbinden aan toekomstige ontwikkelingsplannen voor deze *poorten*. De gemeenten wensen samen te werken met private partijen die in deze ontwikkelingen en exploitatie van de *poorten* willen participeren, waarbij geïnteresseerde partijen (economische) kansen kunnen benutten in de exploitatie ervan.

Ambities ontplooiën

Om de ambitie van de stichting van het herstel van het Nieuwe Water en de doorgang langs de Weverskade te kunnen realiseren, dient de stichting de overheidsinstanties en regionale organisaties op allerlei verschillende vlakken te benaderen om het initiatief te agenderen en lobbyen. Subsidiereregelingen zoals het Europees *LIFE: Deelprogramma Natuur* en *Sportimpuls* van het Rijk, provinciale regelingen van *Groen*, *Toerisme* en lokale subsidiereregelingen *De Betrokken Stad* en *Klimaatadaptatie* van Maassluis en Delfland bieden mogelijkheden om het initiatief bij deze instanties op de kaart te krijgen. Het initiatief werd geclassificeerd als een project voor de middellange termijn, waardoor gelobbyd moet worden om het initiatief vast te stellen voor in de openbare ruimte bij allerlei instanties.

8.1 Aanbevelingen

De stichting kan na dit onderzoek van maatschappelijke, cultuurhistorische, ecologische en recreatieve kansen voor het initiatief van het herstel van het Nieuwe Water een aantal opvolgende stappen ondernemen om het potentieel van de watergang verder toe te lichten aan betrokken partijen. Onderstaand zijn een aantal aanbevelingen beschreven, opgedeeld in hoge en lage prioriteit voor de stichting. Zo zal het onderzoeken van de ecologische kansen, opties en maatregelen dienen om de mogelijke zorgen van de waterbeheerder te verhelpen en de dialoog met deze partij te bevorderen.

Hoge prioriteit – korte termijn

- De problemen van weinig draagvlak bij cultuur- en natuurhistorische elementen onder lokale bewoners en bedrijven aan de Gaag onderzoeken en oplossen zodat een sterker verbonden vaarnetwerk ontstaat.
- Een Milieu effecten Rapportage (MER) laten uitvoeren voor het Nieuwe Water, met mogelijke maatregelen voor klimaatadaptie en duurzaamheid.
- Een cultuurhistorische inventarisatie van de cultuurhistorische elementen van het Nieuwe Water zou de cultuurhistorische waarde van de watergang verder ondersteunen en benodigde acties ter herstel van structuren en elementen belichten.

Lage prioriteit – langere termijn

- Mogelijkheden voor nieuwe Toeristische Overstap Punten (TOP's) gelegen aan het Nieuwe Water die aansluiten op het huidige netwerk
- De stichting moet de organisaties Musea Maassluis en de Historische Vereniging Maassluis benaderen voor het lobbyen en noteren van het initiatief.
- De stichting zou het maatschappelijke en cultuurhistorische beleid- en regelgeving van de organisaties moeten benutten om retroactief het draagvlak voor het herstel van het Nieuwe Water te stimuleren; gefaseerd obstakels oplossen door aan te haken op de mogelijkheden voor maatschappelijke en cultuurhistorische kansen met het Nieuwe Water zoals een versterkte openbare ruimte en meer mogelijkheden tot sport (aanleg lage steigers).

8.2 Discussie

Er is getracht om validiteit in het onderzoek te behouden, zoals eerder beschreven in Hoofdstuk 2.2: Omschrijving begrippen onderzoeksvraag en Hoofdstuk 2.3: Methodologie. Voor de discussie van het onderzoek is dit opgebroken in drie vormen van validiteit inhoudsvaliditeit, begripsvaliditeit en interne validiteit. Deze vormen worden onderstaand per stuk beschreven. Ten slotte worden mogelijke beperkingen van het onderzoek beschreven en hoe ik deze heb geprobeerd te voorkomen.

Interne validiteit

Relevante informatie in relatie tot het initiatief zijn onderbouwd middels vastgelegde beleidsdocumenten en andere officiële programma's van betrokken partijen. Informatie uit interviews is middels deze wijze ook verder beargumenteerd.

Inhoudsvaliditeit

Voor dit onderzoek is gebruik gemaakt van gestructureerde interviewschema's zoals terug is te zien in Bijlage 3: Interviewschema's en de verschillende beleidsstukken, programma's en andere documenten van overheidsinstanties en andere organisaties per ambitie van het Nieuwe Water om raakvlakken ervan aan het initiatief te koppelen. De interviews dienden hierbij een aanvullende rol om specifieke informatie van de geïnterviewde organisatie te achterhalen. Om validiteit hierin te behouden zijn deze afgenomen interviews digitaal opgenomen en een aantal ervan getranscribeerd.

Begripsvaliditeit

Voor het afnemen van de interviews zijn de interviewschema's van tevoren gedeeld met de geïnterviewden en is daar waar nodig documenten en informatie van het initiatief aangeleverd om zo voldoende achtergrondinformatie aan de partijen te leveren. Binnen het onderzoek zijn de vier begrippen van de ambities beschreven om kaders en een afbakening van het onderwerp te vormen.

Beperkingen

Het onderzoeken van een viertal ambities voor de stichting resulteerde in een uitgebreid scala van relevante beleidsdocumenten van allerlei organisaties. Dit leidde tot een breed assortiment aan documenten die voor de ambities van het onderzoek doorgenomen moest worden. Uit deze documenten komen weer referenties naar andere stukken die mogelijk relevant en belangrijk voor het vraagstuk kunnen zijn. Zodoende kan het mogelijk zijn geweest dat bepaalde stukken niet naar voren zijn gekomen. Om dit te voorkomen heb ik bij het coderen van informatie per ambitie gekeken naar missende stukken in informatie per stakeholders, om zo alsnog tot de relevante informatie te komen.

Bibliografie

- Allecijfers. (2021). *Informatie gemeente Midden-Delfland*. Opgeroepen op mei 15, 2021, van <https://allecijfers.nl/>: <https://allecijfers.nl/gemeente/midden-delfland/>
- APPM. (2017). *Kansenonderzoek Drechtdoorsteek*. Opgeroepen op april 2021
- APPM. (2020). *Verkenning vaarrecreatie provincie Zuid-Holland*. Opgeroepen op april 2021
- ATLAS.ti Scientific Software Development GmbH. (2021). ATLAS.ti 9 Windows.
- Canon van Nederland. (2021). *Het ontstaan van Maassluis*. Opgeroepen op juni 11, 2021, van <https://www.canonvannederland.nl/>:
<https://www.canonvannederland.nl/nl/page/31682/het-ontstaan-van-maassluis>
- Centraal Bureau voor de Statistiek. (2018, november 22). *Gezondheidsmonitor; bevolking 19 jaar of ouder, regio, 2016*. Opgeroepen op mei 31, 2021, van <https://opendata.cbs.nl/>:
<https://opendata.cbs.nl/statline/#/CBS/nl/dataset/83674NED/table?ts=1519903356516>
- COLab Adviesbureau. (2019). *Watergang Weverskade Locatie Onderzoek Recreatievaart*.
- Commeren, S. (2021, juni 17). Interview koppelkansen initiatief Herstel doorvaart Nieuwe Water. (S. Bakker, Interviewer)
- Eggen, J. (2021, mei 4). Interview koppelkansen initiatief Herstel doorvaart Nieuwe Water. (S. Bakker, Interviewer)
- Fonds voor Cultuurparticipatie. (2019). *Erfgoededucatie Westland*. Opgeroepen op juni 14, 2021, van <https://cultuurparticipatie.nl/>:
<https://cultuurparticipatie.nl/projecten/435/erfgoededucatie-westland>
- Gemeente Maassluis. (2013, oktober 29). *Sportnota 2013*. Opgeroepen op mei 31, 2021, van <https://www.maassluis.nl/>:
https://www.maassluis.nl/_flysystem/media/sportnota_2013.pdf
- Gemeente Maassluis. (2015). *Cultuurvisie Maassluis 2015-2020*. Opgeroepen op juni 14, 2021, van <https://www.maassluis.nl/>: https://www.maassluis.nl/_flysystem/media/cultuurvisie.pdf
- Gemeente Maassluis. (2015, april). *Visie Openbare Ruimte*. Opgeroepen op juni 15, 2021, van <https://www.maassluis.nl/>: https://www.maassluis.nl/_flysystem/media/visie-openbare-ruimte-2030.pdf
- Gemeente Maassluis. (2018). *Coalitieakkoord 2018-2022*. Opgeroepen op juni 2, 2021, van <https://www.maassluis.nl/>:
https://www.maassluis.nl/_flysystem/media/sportnota_2013.pdf
- Gemeente Maassluis. (2019). *Citymarketingbeleid*. Opgeroepen op juni 2, 2021, van <https://maassluis.notubiz.nl/>:
https://maassluis.notubiz.nl/document/8026959/1/Concept_Citymarketingbeleid_3-10
- Gemeente Maassluis. (2021). *Mobiliteitsvisie concept*. Opgeroepen op juni 2, 2021, van <https://www.maassluis.nl/>: https://www.maassluis.nl/_flysystem/media/concept-mobiliteitsvisie.pdf
- Gemeente Maassluis. (2021). *Op het water*. Opgeroepen op juni 21, 2021, van <https://ervaarmaassluis.nl/>: <https://ervaarmaassluis.nl/branche/watersport/>
- Gemeente Maassluis. (2021, april 17). *Structuurvisie 2012-2025*. Opgeroepen op april 2021, van <https://www.maassluis.nl/>: https://www.maassluis.nl/_flysystem/media/structuurvisie.pdf
- Gemeente Maassluis. (2021). *Subsidieverdeling 2021*. Opgeroepen op mei 27, 2021, van <https://www.maassluis.nl/>: https://www.maassluis.nl/_flysystem/media/overzicht-subsidieverdeling-2021.pdf
- Gemeente Midden-Delfland. (2005). *Gebiedsvisie Midden-Delfland 2025*. Opgeroepen op april 2021

- Gemeente Midden-Delfland. (2009). *Landschapontwikkelingsperspectief samenvatting*. Opgeroepen op juni 18, 2021, van <https://www.middendelfland.nl/>: https://www.middendelfland.nl/_flysystem/media/voorwoord_en_samenvatting.pdf
- Gemeente Midden-Delfland. (2015). *Beheerplan Civiele Kunstwerken 2015*. Opgeroepen op juni 14, 2021, van <https://docplayer.nl/>: <https://docplayer.nl/46379477-Beheerplan-civiele-kunstwerken.html>
- Gemeente Midden-Delfland. (2017, oktober). *Bidbook Bijzonder Provinciaal Landschap Midden-Delfland*. Opgeroepen op juni 17, 2021, van <https://www.middendelfland.nl/>: https://www.middendelfland.nl/_flysystem/media/definitief_bidbook_bijzonder_provinciaal_landschap_midden-delfland_website.pdf
- Gemeente Midden-Delfland. (2018). *Coalitieakkoord 2018-2022*. Opgeroepen op juni 3, 2021, van <https://www.middendelfland.nl/>: https://www.middendelfland.nl/_flysystem/media/coalitieakkoord_md_2018-2022.pdf
- Gemeente Midden-Delfland. (2018). *Jaarverslag 2018*. Opgeroepen op juni 14, 2021, van <https://www.middendelfland.nl/>: https://www.middendelfland.nl/_flysystem/media/jaarverslag_en_jaarrekening_2018.pdf
- Gemeente Midden-Delfland. (2019). *Jaarverslag 2019*. Opgeroepen op juni 14, 2021, van <https://www.middendelfland.nl/>: https://www.middendelfland.nl/_flysystem/media/jaarverslag_en_jaarrekening_2019.pdf
- Gemeente Midden-Delfland. (2020). *Jaarverslag 2020*. Opgeroepen op juni 14, 2021, van <https://www.middendelfland.nl/>: https://www.middendelfland.nl/_flysystem/media/jaarstukken-2020.pdf
- Gemeente Midden-Delfland. (2021). *Uitwerking LOP Dijkpolder*. Opgeroepen op juni 18, 2021, van <https://www.middendelfland.nl/>: https://www.middendelfland.nl/_flysystem/media/deel_5_uitwerking_per_polder_-_dijkpolder.pdf
- Gemeente Midden-Delfland. (2021). *Varen*. Opgeroepen op juni 21, 2021, van <https://puuurmiddendelfland.nl/>: <https://puuurmiddendelfland.nl/zien-en-doen/varen/>
- Gemeente Midden-Delfland. (z.d.). *Landschapontwikkelingsperspectief Midden-Delfland 2025 deel 1*. Opgeroepen op juni 22, 2021, van <https://www.middendelfland.nl/>: https://www.middendelfland.nl/_flysystem/media/deel_3_lop_midden-delfland_deel_1.pdf
- Gemeente Westland. (2018). *WestlandProgramma 2018-2022*. Opgeroepen op mei 31, 2021, van <https://www.gemeentewestland.nl/>: <https://www.gemeentewestland.nl/gemeenteraad-en-college/westlandprogramma-2018-2022.html>
- Gemeente Westland. (2019, januari). *Waterklimaatplan Westland*. Opgeroepen op juni 16, 2021, van <https://www.gemeentewestland.nl/>: https://www.gemeentewestland.nl/fileadmin/documenten/wonen_bouwen_en_verhuizen/Vanuit_de_gemeente/Water-Klimaatplan-Westland-juli-2019_01.pdf
- Gemeente Westland. (2021). *Kaart aandachtsgebieden waterproblematiek*. Opgeroepen op juni 15, 2021, van <https://www.gemeentewestland.nl/>: https://www.gemeentewestland.nl/fileadmin/documenten/ondernemen/Kaartje_aandachtsgebieden_waterproblematiek.pdf
- Gemeente Westland. (2021). *Varen in het Westland*. Opgeroepen op juni 21, 2021, van <https://www.bezoek-westland.nl/>: <https://www.bezoek-westland.nl/doen/varen/>
- Gemeente Westland. (2021). *Westland in Cijfers*. Opgeroepen op mei 15, 2021, van <https://westland.incijfers.nl/>: <https://westland.incijfers.nl/dashboard/>
- Gemeente Westland. (sd). *Vaarrecreatie in Westland*. Opgeroepen op april 2021, van <https://www.gemeentewestland.nl/>:

- https://www.gemeentewestland.nl/fileadmin/documenten/over_westland/Vaarrecreatie_Westland.pdf
- Historische Vereniging Maassluis. (2020). *Geschiedenis het Nieuwe Water. Geschiedenis van het Nieuwe Water*. Maassluis, Zuid-Holland.
- Historische Vereniging Schipluiden. (2015). *Cultuurhistorische inventarisatie van de trekvaartroute tussen Delft en Maassluis/Vlaardingen*. Opgeroepen op juni 14, 2021, van <http://historischeverenigingoud-schipluiden.nl/>: http://historischeverenigingoud-schipluiden.nl/wp-content/uploads/2015/01/trekvaart_web.pdf
- Hoogheemraadschap van Delfland. (2014, februari). *Vaststellen Investeringsplan en aanvraag uitvoeringskrediet kade 18 van de Dijkpolder en vispaaiplaats KRW Westgaag*. Opgeroepen op juni 17, 2021, van <https://openarchivaris.nl/>: <https://openarchivaris.nl/blob/b8/0f/40f9c6ff0cdcce229af4c7b818ff.pdf>
- Hoogheemraadschap van Delfland. (2015). *KRW-programma Delfland 2016-2021 WBP5*. Opgeroepen op juni 15, 2021, van <https://www.hhdelfland.nl/>: <https://www.hhdelfland.nl/overheid/KRWprogramma20162021WBP5.pdf>
- Hoogheemraadschap van Delfland. (2015, november 19). *Waterbeheerplan 2016-2021*. Opgeroepen op april 14, 2021, van <https://www.hhdelfland.nl/>: https://www.hhdelfland.nl/over-ons/doelen-en-resultaten-1/Waterbeheerplan20162021Delfland_pdf.pdf
- Hoogheemraadschap van Delfland. (2016). *Visie toekomstbestendig beheer boezemsysteem*. Opgeroepen op april 2021, van <https://www.hhdelfland.nl/>: <https://www.hhdelfland.nl/overheid/beleid-en-regelgeving/bijbehorende-documenten/documenten-beleid/visie-toekomstbestendig-beheer-boezemsysteem>
- Hoogheemraadschap van Delfland. (2019, oktober). *Evaluatie Effectiviteit Natuurvriendelijke Oevers*. Opgeroepen op juni 16, 2021, van <https://www.hhdelfland.nl/>: <https://www.hhdelfland.nl/overheid/RapportEvaluatieeffectiviteitnvosDelflanddefv3.pdf>
- Hoogheemraadschap van Delfland. (2019). *Waterkwaliteitsrapportage 2019*. Opgeroepen op april 2021, van <https://www.hhdelfland.nl/>: <https://www.hhdelfland.nl/waterkwaliteitsrapportage-2019-2>
- Hoogheemraadschap van Delfland. (2021). *Afronding Verkenningfase Erasmusvaart*. Opgeroepen op juni 21, 2021, van <https://online.ibabs.eu/>: <https://online.ibabs.eu/ibabsapi/publicdownload.aspx?site=Delfland&id=5a9cbac0-b156-4dba-a304-013d0093e685>
- Hoogheemraadschap van Delfland. (2021). *Hoogheemraad Manita Koop*. Opgeroepen op juni 8, 2021, van <https://www.hhdelfland.nl/>: <https://www.hhdelfland.nl/over-ons/hogheemraad-manita-koop>
- Hoogheemraadschap van Delfland. (2021). *Inwoner van Delfland*. Opgeroepen op mei 23, 2021, van <https://www.hhdelfland.nl/>: <https://www.hhdelfland.nl/inwoner>
- Hoogheemraadschap van Delfland. (2021). *Vaarkaart*. Zuid-Holland, Nederland. Opgeroepen op juni 21, 2021, van <https://hhdelfland.maps.arcgis.com/apps/StorytellingTextLegend/index.html?appid=032b1cf4357f4efc9c71442a2e920fdb>
- Hoogheemraadschap van Delfland. (2021). *Varen*. Opgeroepen op mei 23, 2021, van <https://www.hhdelfland.nl/>: <https://www.hhdelfland.nl/inwoner/plezier-met-water/varen-1>
- Hoogheemraadschap van Delfland. (sd). *KRW-programma Delfland 2016-2021*. Opgeroepen op april 2021, van <https://www.hhdelfland.nl/>: <https://www.hhdelfland.nl/overheid/KRWprogramma20162021.pdf>
- Kenniscentrum MVS. (2021). *Maassluis - Vlaardingen - Schiedam in cijfers*. Opgeroepen op mei 15, 2021, van <https://mvs.incijfers.nl/>: <https://mvs.incijfers.nl/>

- Landschapstafel Hof van Delfland. (2018, januari). *Uitvoeringsprogramma 2016-2020*. Opgeroepen op juni 20, 2021, van <https://www.landschapsfondshofvandelfland.nl/>: https://www.landschapsfondshofvandelfland.nl/sites/www.landschapstafelhofvandelfland.nl/files/2020-07/Uitvoeringprogramma_Online_7%2C3MB_goedeversie.pdf
- Landschapstafel Hof van Delfland. (2019). *Blauwe Cirkels*. Opgeroepen op april 2021, van <https://randstadwaterbaan.nl/>: <https://randstadwaterbaan.nl/wp-content/uploads/2019/07/Ambitie-Blauwe-Cirkels.pdf>
- Landschapstafel Hof van Delfland. (2019). *Blauwe Cirkels: Prioritering recreatief waternetwerk*. Opgeroepen op april 2021
- Lely Vastgoed B.V. (2012). *Masterplan Dijkpolder Wilgenrijk*. Opgeroepen op juni 21, 2021, van <https://docplayer.nl/>: <https://docplayer.nl/28604835-Dijkpolder-masterplan.html>
- Maassluis Courant. (2018, april 29). *Cultuuronderwijs is belangrijk voor kinderen*. Opgeroepen op mei 31, 2021, van <https://maassluisecourant.nl/>: <https://maassluisecourant.nl/nl/artikel/15617/cultuuronderwijs-is-belangrijk-voor-kinderen>
- Metropoolregio Rotterdam Den Haag. (2018, januari 10). *Fiets in de Metropoolregio Rotterdam Den Haag*. Opgeroepen op juni 2, 2021, van <https://mrdh.nl/>: <https://mrdh.nl/file-download/download/public/287>
- Metropoolregio Rotterdam Den Haag. (2020). *Kaart Metropolitane Fietsroutes 2020*. Opgeroepen op juni 24, 2021, van <https://mrdh.nl/>: <https://mrdh.nl/file-download/download/public/1664>
- Metropoolregio Rotterdam Den Haag. (2021). *Metropolitane Fietsroutes*. Opgeroepen op juni 2, 2021, van <https://mrdh.nl/file-download/download/public/1664>
- Projectmanagement. (2021). *Stakeholdersanalyse*. Opgeroepen op april 14, 2021, van <https://projectmanagementsite.nl/>: <https://projectmanagementsite.nl/stakeholdersanalyse/>
- Provincie Zuid-Holland. (2016, oktober 11). *Subsidieregeling Groen*. Opgehaald van <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/>: <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR422145/16?&show-wti=false>
- Provincie Zuid-Holland. (2016). *Watersport en recreatief varen*. Opgeroepen op juni 20, 2021, van <https://staatvan.zuid-holland.nl/>: https://staatvan.zuid-holland.nl/portfolio_page/watersport-en-recreatief-varen/
- Provincie Zuid-Holland. (2018, oktober). *Perspectief Toerisme Zuid-Holland 2030*. Opgeroepen op juni 20, 2021, van <https://www.zuid-holland.nl/>: https://www.zuid-holland.nl/publish/pages/22234/perspectief_toerisme_pzh_2030.pdf
- Provincie Zuid-Holland. (2018, november). *Programma Zuid-Hollandse Infrastructuur 2019-2048*. Opgeroepen op april 2021, van <https://staten.zuid-holland.nl/>: https://staten.zuid-holland.nl/DMS_Import/Provinciale_Staten/2018/Provinciale_Staten_14_november_2018/Besprekingsstukken/Begroting_2019_Programma_Zuid_Hollandse_Infrastructuur_2019_2048_Programma_Zuid_Hollands_Groen_en_Programma_Zuid_Hollandse_economie_2019_
- Provincie Zuid-Holland. (2019). *Visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving*. Opgeroepen op april 2021
- Provincie Zuid-Holland. (2020). *Startnotitie Sport en Recreatie*. Opgeroepen op mei 31, 2021, van <https://www.zuid-holland.nl/>: <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/landschap/recreatie-vrije-tijd/@26559/startnotitie-sport-recreatie-2020/>
- Provincie Zuid-Holland. (2020, september 15). *Subsidieregeling Toerisme*. Opgehaald van <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/>: <https://lokaleregelgeving.overheid.nl/CVDR644964/2?&show-wti=false>
- Provincie Zuid-Holland. (2021). *Openstellingsbesluit waterrecreatie Zuid-Holland 2021*. Opgeroepen op juni 20, 2021, van <https://www.zuid-holland.nl/>: <https://www.zuid-holland.nl/onderwerpen/landschap/recreatie-vrije-tijd/@26559/startnotitie-sport-recreatie-2020/>

- holland.nl/overons/bestuur-zh/gedeputeerde-staten/besluiten/2020/december/8-december/besluiten-subsidieregeling-groen-srg-subsidies/
- Provincie Zuid-Holland. (2021). *Ruimtelijke perspectief dijken Zuid-Holland*. Opgeroepen op juni 12, 2021, van <http://www.hnsland.nl/>: <http://www.hnsland.nl/nl/projects/dijkervisie-zuid-holland>
- Provincie Zuid-Holland. (2021). *Startnotitie Toerisme Zuid-Holland*. Opgeroepen op juni 20, 2021, van <https://www.zuid-holland.nl/>: https://www.zuid-holland.nl/publish/library/20/startnotitie_toerisme_zuid-holland.pdf
- Provincie Zuid-Holland. (2021, juni 16). *Subsidieregeling Toerisme 2021 opengesteld*. Opgeroepen op juni 20, 2021, van <https://www.zuid-holland.nl/>: <https://www.zuid-holland.nl/actueel/nieuws/juni-2021/subsidieregeling-toerisme-2021-opengesteld/>
- Recreatieschap Midden-Delfland. (2009, november 11). *Quick Scan Vaarroutes Midden-Delfland*. Opgeroepen op juni 20, 2021, van <https://gebiedsmanagersbv.sharepoint.com/>: https://gebiedsmanagersbv.sharepoint.com/sites/InitiatiefgroepHersteldoorvaarthetNieuweWater/Shared%20Documents/Brondocumenten/definitieve_rapportage_bevaarbaarheid_fase_1%20Midden%20Delfland.pdf
- Rijksdienst voor Ondernemend Nederland. (2021, april 7). *LIFE: Deelprogramma Milieu*. Opgeroepen op juni 18, 2021, van <https://www.rvo.nl/>: <https://www.rvo.nl/subsidie-en-financieringswijzer/life/milieu>
- Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu. (2016). Opgeroepen op mei 27, 2021, van <https://www.volksgezondheidenzorg.info/>: <https://www.volksgezondheidenzorg.info/onderwerp/bewegen/regionaal-internationaal/regionaal#node-voldoen-aan-beweegrichtlijnen-gemeente>
- Rijksmonumenten. (2021). *Kaart monumenten*. Opgeroepen op juni 15, 2021, van <https://rijksmonumenten.nl/>: <https://rijksmonumenten.nl/plaatsen/maassluis/>
- Savage, G. T., Nix, T. W., & Blair, W. a. (1991). *Strategies for assessing and managing organizational stakeholders*. Academy of Management Executive.
- Schijndel, B. v., Wal, H. v., & Kok, J. (2016). *Basisboek Ruimtelijke Ordening en Planologie* (2e ed.). Groningen: Noordhoff Uitgevers bv.
- Staatsbosbeheer Recreatieschap Midden-Delfland. (2009). *Quick Scan vaarroutes Midden-Delfland*. Opgeroepen op april 2021
- Stichting Herstel doorvaart Nieuwe Water. (2020). *Adviesrapport Herstel doorvaart Nieuwe Water*. Opgeroepen op juni 2021
- Stichting Herstel doorvaart Nieuwe Water. (2021). *Plan van Aanpak Herstel doorvaart Nieuwe Water*. Opgeroepen op april 2021
- Stichting Herstel doorvaart Nieuwe Water. (2021). *Projectvoorstel aanvraag provincie Zuid-Holland*. Maassluis. Opgeroepen op april 2021
- SWARE Interreg Europe. (2017, mei). *Summary report Interregional Knowledge Exchange Session SWARE*. Opgeroepen op april 2021, van <https://www.interregeurope.eu/>: https://www.interregeurope.eu/fileadmin/user_upload/tx_tevprojects/library/file_1513602027.pdf
- Toeristische Kano Bond Nederland. (2014). *Kanowegen in Nederland*. Opgeroepen op juni 21, 2021, van <https://www.tkbn.nl/>: https://www.tkbn.nl/downloads/Rapport_Kanovaarwegen.pdf
- Topotijdreis. (2021). *Tijdreis*. Opgeroepen op juni 11, 2021, van <https://www.topotijdreis.nl/>: <https://www.topotijdreis.nl/>
- van den Broek, H. (2021, mei 7). Interview koppelkansen initiatief Herstel doorvaart Nieuwe Water. (S. Bakker, Interviewer)

- van Rooijen, A. (2021, mei 18). Interview koppelkansen initiatief Herstel doorvaart Nieuwe Water. (S. Bakker, Interviewer)
- van Toledo, B. (2021, mei 12). Interview koppelkansen initiatief Herstel doorvaart Nieuwe Water. (S. Bakker, Interviewer)
- Vereniging Regio Water. (2019). *Verslag Kracht van Water 5 april conferentie*. Opgeroepen op juni 21, 2021, van <https://randstadwaterbaan.nl/>: https://randstadwaterbaan.nl/wp-content/uploads/2019/05/Verslag_Kracht_van_Water_5_april_conferentie.pdf?x65510
- Verhoeven, N. (2018). *Wat is onderzoek?* (6e ed.). Amsterdam: Boom uitgevers.
- Vissers, M., & van Dijk, S. (2021, april 28). Interview koppelkansen initiatief Herstel doorvaart Nieuwe Water. (S. Bakker, Interviewer)
- VRW. (2019). *Kracht van Water*. Maassluis. Opgeroepen op juni 21, 2021, van https://randstadwaterbaan.nl/wp-content/uploads/2019/05/0504-19pzh_44_opt.jpg?x65510
- Waarstaatjegemeente. (2021). *Waar staat je gemeente*. Opgeroepen op mei 15, 2021, van <https://www.waarstaatjegemeente.nl/>: <https://www.waarstaatjegemeente.nl/dashboard/dashboard/>
- Waterrecreatie Nederland. (2021). *Samenwerkingkaart Zuid-Holland - Themakaart*. Opgeroepen op april 2021, van <https://waterrecreatienederland.nl/>: <https://waterrecreatienederland.nl/themaviewer-zuid-holland/>
- Westland Cultuurweb. (2021). *Homepage*. Opgeroepen op juni 2, 2021, van <http://www.westlandcultuurweb.nl/>: <http://www.westlandcultuurweb.nl/>

Bijlagen

Bijlage 1: Contactlijst stakeholders

Onderstaand is een contactlijst van betrokken stakeholders en diens contactpersonen voor dit onderzoek.

Tabel 0-1: Contactlijst stakeholders onderzoek

Organisatie	Naam contactpersoon	Functie	Contactgegevens
Provincie Zuid-Holland			
	Bas van Toledo	Projectleider recreatie/leefinfrastructuur	wb.van.tolido@pzh.nl
	Annemarie van Brecht	Project trekvaart route	amj.van.brecht@pzh.nl
Europese Unie			
Vereniging Regio Water	Stephan van Dijk	Europese vergunningen/subsidies verkennen	s.vandijk@randstadwaterbaan.nl
Hoogheemraadschap van Delfland			
Bestuur	Manita Koop	Hoogheemraad	mkoop@hhdelfland.nl
Historisch Archief	Carla de Wilt	Medewerker Historisch Archief	cdewilt@hhdelfland.nl
Beleid	Harry van den Broek	Beleidsadviseur	hvandenBroek@hhdelfland.nl
	Rob van der Most	Accountmanager Delft, Maassluis, Midden-Delfland, Schiedam, Vlaardingen	rvandermost@hhdelfland.nl
Gemeente Maassluis			
Beheer	Ad van Rooijen	Programmacoördinator Beheer	a.j.van.rooijen@maassluis.nl
	Piet van den Burg	Beheerder wegen en kunstwerken	p.van.der.burg@maassluis.nl
Cluster Stad	Sonja Commeren	Beleidsadviseur Klimaatadaptatie	w.a.m.commeren@maassluis.nl
Gemeente Westland			
Cluster Beleid	Els van Oosten	Cluster Beleid: Recreatie en Toerisme	EHvOosten@gemeentewestland.nl
Cluster Ruimte	Jacqueline Rogier	Senioradviseur openbare ruimte Gemeente Westland	JRogier@gemeentewestland.nl
Gemeente Midden-Delfland			
Gebiedstafel Central Park Midden-Delfland	Ingrid Ter Woorst	Secretaris van de Gebiedstafel Central Park / Zuid Hollands Landschap	iterwoorst@hhdelfland.nl
Projectontwikkelaars			
Wilgenrijk	Karel Ossewaarde	Gedelegeerde	karel.ossewaarde@gebiedsmanagers.nl

Particuliere partijen			
Westland Rondvaarten B.V.	Johan van de Bos	Eigenaar rondvaartbedrijf	rondwest@kabelfoon.nl
Warbout Rondvaart B.V.	Wim jr. Warbout	Eigenaar rondvaartbedrijf	info@warboutrondvaarten.nl
Inwoners & omliggende partijen	Frank Vermeulen	Bewoner Wilgenrijk, Maassluis	-
Initiatiefgroep/Stichting Herstel Doorvaart Nieuwe Water			
	Jan Stuip	Voorzitter bestuur	janstui@gmail.com
	Bert de Reuver	Bestuurslid	a.m.de.reuver@maassluis.nl
	Joop Luijendijk	Bestuurslid	joop@luijendijk.eu

Bijlage 2: Stakeholdersanalyse

Een stakeholdersanalyse biedt inzichten in welke actoren een rol spelen ten opzichte van het initiatief. De analyse is met behulp van het model van (Schijndel, Wal, & Kok, 2016) opgesteld. Verschillende partijen hebben elk eigen belangen bij het initiatief.

Een stakeholdersanalyse maakt onderscheid in betrokken partijen. Deze partijen kunnen initieel verdeeld worden in particulieren en publieke partijen. In de stakeholdersanalyse zal dus eerst een onderscheid worden gemaakt tussen de verschillende partijen, waarop deze worden geanalyseerd op belangen en invloed op het initiatief van de stichting in een stakeholdersmatrix.

Type belanghebbenden

Particulieren kunnen uit de volgende drie groepen bestaan;

Marktpartijen met een grond/vastgoedpositie

Deze zal altijd bij de planvorming worden betrokken om verder te kunnen komen (agrariërs, projectontwikkelaars of natuurorganisaties). Een relevante marktpartij voor het herstel van het Nieuwe Water is het nieuwbouwproject Wilgenrijk, doordat zij baat hebben bij een versterkt vaarnetwerk.

Marktpartijen zonder grond/vastgoedpositie

Dit zijn organisaties die altijd nodig zijn, maar waarbij men wel uit verschillende partijen kan kiezen (bouwbedrijven, beleggers en andere financiers).

Overige belanghebbende partijen

Partijen die in wezen geen financiële of wettelijke macht hebben, maar die wel de publieke opinie kunnen bespelen en waar dus ook rekening mee gehouden moet worden (omwonenden en bewoners, bedrijven en belangengroeperingen). De Toeristische Kano Bond Nederland en lokale rondvaartbedrijven spelen een dergelijke rol. Beide types van organisaties hebben baat bij een sterk verbonden vaarnetwerk.

Publieke partijen kunnen uit de volgende vijf groepen bestaan;

Gemeenten

Een belangrijke actor in de ruimtelijke ontwikkeling, maar met geen eenduidige structuur (verschillende partijen, B&W, gemeenteraad en ambtenaren). Het Nieuwe Water ligt in een aantal gemeenten, zoals Maassluis, Westland en Midden-Delfland. Deze gemeenten hebben elk een eigen structuur.

Waterschap

Deze heeft in bijna alle (ruimtelijke) ontwikkelingen een belang, omdat zij voor een goede waterhuishouding moeten zorgen. Waterschappen kunnen met hun verordeningen regels opleggen aan andere actoren. Het Nieuwe Water valt onder het beheer van het Hoogheemraadschap van Delfland.

Het Rijk

Deze wordt vertegenwoordigd door de provincies en ministeries. Rijkswaterstaat is onder andere samen met het Hoogheemraadschap van Delfland verantwoordelijk voor het waterbeheer, waar het Nieuwe Water ook onder valt. Desondanks zal Rijkswaterstaat niet direct betrokken zijn, omdat er andere veranderingen, zoals het vervangen van kunstwerken moeten plaatsvinden voordat grotere aanpassingen zullen gebeuren.

Provincie

Met betrekking tot de ruimtelijke ontwikkeling speelt de provincie een belangrijke rol met name in het buitengebied, zoals bij het Nieuwe Water. De provincie Zuid-Holland heeft een omgevingsvisie opgesteld, stelt regels in verordeningen en haar omgevingsbeleid en kan optreden als een financieringsbron. De DCMR Milieudienst Rijnmond functioneert als de Omgevingsdienst voor de regio. De MRDH werkt ook mee aan ruimtelijke ontwikkelingen in de openbare ruimte, zoals de metropolitane fietsroutes.

Europese Unie

De Europese Unie kan tevens als een financieringsbron functioneren, maar stuurt ook veel ruimtelijk relevante wetgeving. De Europese Unie beheert enkele relevante programma's voor het initiatief, zoals het SWARE-programma (Sustainable heritage management of Waterway Region) en LIFE programma.

Categorisatie stakeholders

Na deze eerste inventarisatie van belanghebbende organisaties en andere partijen kunnen de stakeholders in een tabel in interne/externe en primaire/secundaire categorieën worden gedeeld (Projectmanagement, 2021).

Tabel 0-2: Gecategoriseerde stakeholders

Stakeholders	Primair <i>Heeft direct invloed op het initiatief</i>	Secundair <i>Heeft indirect invloed op het initiatief</i>
Interne stakeholder <i>Bij het initiatief betrokken vanuit eigen organisatie</i>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Stichting Herstel doorvaart Nieuwe Water 	<ul style="list-style-type: none"> ○
Externe stakeholder <i>Bij het initiatief betrokken externe partij</i>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Gemeente Maassluis ○ Gemeente Westland ○ Gemeente Midden-Delfland ○ Hoogheemraadschap van Delfland ○ Provincie Zuid-Holland 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Lokale bewoners (o.a. Wilgenrijk) ○ Toeristische Kano Bond Nederland ○ Westland Rondvaarten B.V. ○ Warbout Rondvaarten B.V.
Interface stakeholder <i>Niet bij het initiatief betrokken partij, die wel een legitiem belang heeft</i>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Universiteiten ○ Overheid 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Europese Unie herstelprogramma's ○ Nationale herstelprogramma's

Stakeholdersanalyse

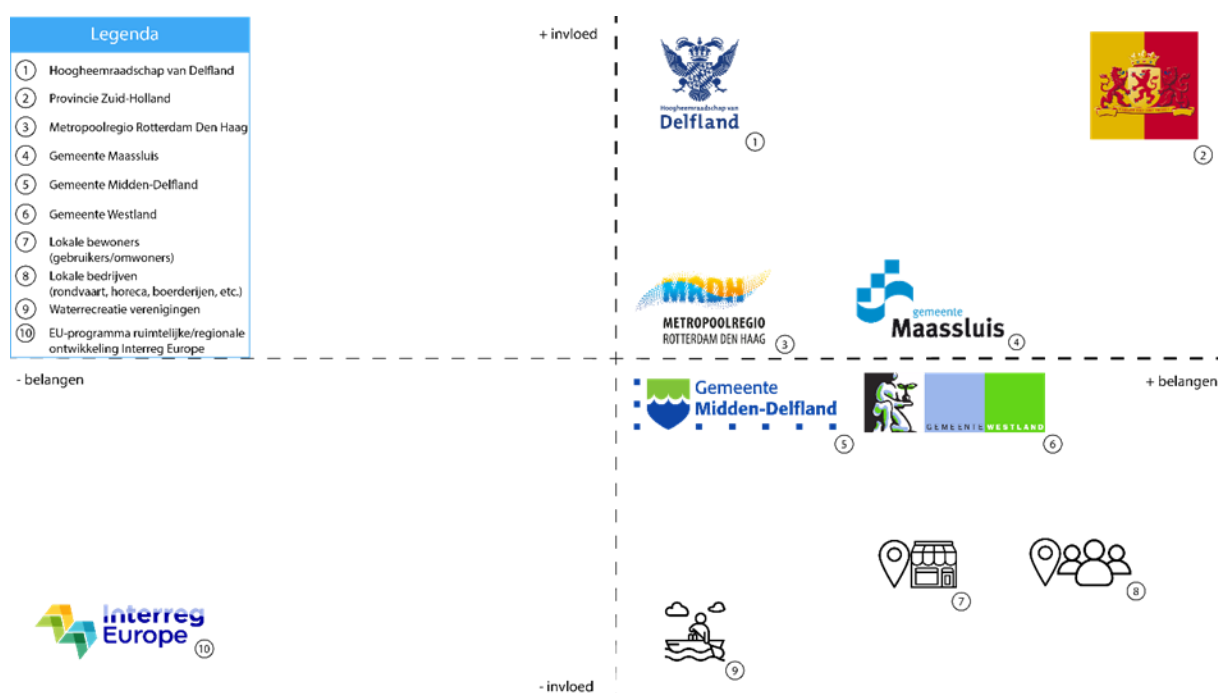
Vervolgens kunnen de verschillende stakeholders worden geprioriteerd op basis van de mate van belangen en invloed die deze partijen kunnen hebben in relatie tot het initiatief.

Het Hoogheemraadschap van Delfland en de provincie Zuid-Holland hebben beide een hoge mate van invloed en belangen in het herstel van het Nieuwe Water. Het Hoogheemraadschap zorgt voor het waterbeheer in een regio. Daarnaast versterkt en benut het Hoogheemraadschap lokale initiatieven van andere gebiedspartners (Hoogheemraadschap van Delfland, 2015, p. 23). De provincie Zuid-Holland volgt hierbij een soortgelijke rol in, het ondersteunt lokale initiatieven en gemeentelijke programma's voor het onderhouden en versterken van het vaarnetwerk van Zuid-Holland (Provincie Zuid-Holland, 2018). De MRDH voert verschillende ontwikkelingen in de openbare ruimte uit, zoals de 'slow lanes' van de metropolitane fietsroutes.

De drie gemeenten langs het Nieuwe Water, Maassluis, Westland en Midden-Delfland hebben ieder baat bij het herstel ervan. De gemeenten Westland heeft een Nota Vaarrecreatie Westland en Midden-Delfland heeft een Gebiedsvisie opgesteld met daarin streefbeelden voor onder andere de groene en blauwe verbindingen tussen de regio (Gemeente Midden-Delfland, 2005, p. 27). De gemeente Maassluis bezit wel over een duurzaamheidsvisie, maar lakt (openbare) beleidsdocumenten in relatie tot het gemeentelijke waterbeheer.

De bewoners langs het Nieuwe Water en de lokale bedrijven en relevante organisaties met een interesse in het herstel van het Nieuwe Water hebben zoals benoemd wel veel belangen bij het initiatief. Maar deze partijen hebben wegens gelimiteerde politieke invloed een lage mate van invloed op legitieme beslissingen en regelingen (zoals subsidies) die ten bate zijn voor het initiatief.

De Europese Unie heeft het SWARE- en LIFE-programma lopen, die beide over budgetten beschikken voor het herstel en onderhoud van biodiversiteit-rijke gebieden met cultuurhistorische waarden met het water.

Figuur 0-1: Stakeholdersanalyse

Bijlage 3: Interviewschema's

Interview Provincie Zuid-Holland

Interviewer: Stefan Bakker | Afstudeerder stichting Herstel Nieuwe Water

Geïnterviewde: Bas van Toledo | Provincie Zuid-Holland

12 mei 2021, 14:00u

Opening gesprek Het interview is opgenomen.
Onderzoeksvraag <i>Hoe kan de ambitie van het initiatief Herstel Nieuwe Water & doorgang Weverskade het beste maatschappelijk, cultuurhistorisch, ecologisch en recreatief onderbouwd en het gemeenschappelijke verhaal van stakeholders versterkt worden, zodat het rapport geschikt is om ingebracht kan worden naar partijen voor de financiering van de realisatie van het initiatief?</i>
Vraag 1: <i>Kunt u een aantal acties benoemen die de provincie Zuid-Holland heeft genomen ten gevolge van het APPM rapportage van vaarrecreatie?</i>
Antwoord: De provincie Zuid-Holland heeft de ambitie om de provincie beter te profileren in het kader van waterrecreatie. Het doel van APPM's Waterrecreatie Rapportage was om te peilen hoe bereid de verschillende regio's zijn om in dit thema te investeren. Hierop volgend is de provincie bezig met het opstellen van een programma waterrecreatie voor drie regio's, waarin besproken wordt welke acties en projecten zullen worden ondernomen. Het programma bevat geen verplichtingen naar de regio's en gemeenten toe, maar de provincie heeft dit ondernomen om een wil te uiten om waterrecreatie naar een hoger niveau te brengen. Hierbij zijn een aantal onderwerpen benoemd; meerdaags varen, het uitbreiden van het vaarrouthenetwerk, het aanleggen van (elektrische) voorzieningen, faciliteren van schoon water, etc. Het programma zal op het moment van het gesprek binnen aanzienlijke tijd worden vastgesteld.
Vraag 2: <i>De Raad voor de Leefomgeving heeft bevolen gemeenten en provincies voor elke regio een toeristische ontwikkelstrategie te ontwikkelen.</i>
Antwoord: De toeristische ontwikkelstrategie wordt door de provincie uitgevoerd, maar is een algemeen programma dat breder wordt getrokken dan enkel het thema van waterrecreatie, met een focus op bijvoorbeeld buitenlands toerisme, bezienswaardigheden en fietsroutes.
Vraag 3: <i>Vrijwel alle gemeenten geven aan over weinig tot geen gebudgetteerde middelen voor vaarrecreatie te beschikken. Vanuit de provincie schijnen meerdere budgetten en fondsen voor beleidsondersteuning beschikbaar te zijn (voor aanloopkosten) (APPM rapportage). Om welke fondsen of budgetten zouden dit gaan?</i>
Antwoord: De provincie heeft een gelimiteerd budget voor verschillende doeleinden; gemeenten kunnen subsidie aanvragen voor (fysieke) projecten en het ondersteunen van startende initiatieven middels het toezeggen van bedragen voor procesmatige doeleinden. De limiet voor het budget van de fysieke projecten is 50.000 euro per project. Zodoende kan de provincie bijdragen met gelimiteerde bijdragen voor het uitvoeren van projecten, dit resulteert in een gemiddelde subsidie voor 10-15%

van de totale kosten. Het probleem voor de provincie is dat Zuid -Holland zeer divers is, hierdoor veel belangen samenkomen en het thema waterrecreatie nog niet een zeer hoge prioriteit is. Het lobbyen bij de verschillende stakeholders in de regio zoals bijvoorbeeld de gemeenten, de MRDH, de EU en het Hoogheemraadschap naast de provincie zelf is als gevolg belangrijk voor het initiatief. Het aansluiten en koppelen van het initiatief aan verschillende mogelijkheden rondom het project biedt de meeste kansen.

Een ander soortgelijk project als het Nieuwe Water initiatief (een bestaande verbinding die verbeterd wordt) heeft incidenteel andere bronnen van financiering kunnen bemachtigen, maar dit was gedurende het interview nog niet reeds al volledig vastgesteld. Zodoende kan de provincie er momenteel nog niet het andere project meer over toelichten.

Een extra mogelijke financieringsbron is het bedrijfsleven; bijvoorbeeld geïnteresseerde ondernemers en het verhogen van de meerwaarde van omliggende woningen, de onroerendezaakbelasting (ozb). Zodoende zou bij de afdracht bij de WOZ-waarde van woningen een percentage ervan worden geïnvesteerd in het initiatief.

Vraag 4:

Zijn er nog andere (water-gerelateerde) projecten gaande rondom het Nieuwe Water, die mogelijke koppelkansen bieden voor het initiatief?

Antwoord:

Het herstel van het Nieuwe Water brengt verschillende ambities met zich mee; het heeft zowel cultuurhistorische en ecologische waarde met zich mee en biedt ook alternatieve routes voor het vaarrouthenetwerk. De voornaamste organisatie hierin is het Hoogheemraadschap van Delfland voor mogelijke bijvangsten en koppelkansen. De regio moet aantrekkelijk gemaakt worden voor bijvoorbeeld een gezond en aantrekkelijk woon-werkklimaat, een goede concurrentiepositie bezitten, het moet internationale bedrijven interesseren om zich in deze regio te laten vestigen.

Het Nieuwe Water zou een alternatieve route voor recreatievaart op de Nieuwe Waterweg kunnen vormen, als een nieuwe (veiligere) vaarroute voor binnenvaart en kleine sloepvaarten. Bij een project in Friesland werd een waterverbinding aangelegd, maar deze werd ook voor waterrecreatie geschikt gemaakt. De Vereniging Regio Water heeft hier mogelijk meer informatie over.

Vraag 5:

Zijn er bepaalde restricties die bij het Nieuwe Water zou moeten worden opgelegd, afgezien van bijvoorbeeld een gelimiteerde vaarsnelheid zoals in de rest van het gebied (na het oplossen van de huidige obstakels van duikers/lage bruggen?)

Het Hoogheemraadschap van Delfland bezit het nautisch beheer van het Nieuwe Water, deze zal dan ook inderdaad de vaarsnelheid en toegestane categorieën van vaartuigen bepalen. Mogelijke aanliggende natuurgebieden kunnen bepaalde limieten of restricties opleggen.

Deelvraag 5.1

Zijn er nog andere mee koppelkansen voor het Nieuwe Water (vismigratie door Monstersche Sluis)?

Antwoord:

De KRW-richtlijn heeft met de waterkwaliteit te maken, waar subsidiemogelijkheden voor zijn. Elk waterschap krijgt een budget van de provincie hiervoor, die vervolgens gebruikt kan worden voor initiatieven en projecten die de ambities van de KRW-richtlijn verder ontwikkelen.

De opzet van de scriptie voorgelegd en om feedback gevraagd.

Feedback:

Het project van de Erasmusvaart kan gebruikt worden als een leerproject. Dit project begon initieel als het aanleggen van een nieuwe vaarverbinding, maar gedurende het proces werden er steeds meer thema's en onderwerpen aan gehangen. Er zal een langdurig lobbyproces en fondswervingen gaande moeten zijn. Het is belangrijk om het vroeg in het proces het initiatief onder de aandacht bij deze organisaties en partijen te brengen.

Er zal een keuze moeten worden gemaakt voor het gebied; welk project/thema zal hier plaatsvinden en welke ambities zullen worden vervuld. Het initiatief van het Nieuwe Water is hierbij een mogelijkheid, maar er zijn ook andere kans hebbende projecten of ideeën. Het verhaal van het Nieuwe Water en diens kansen moeten als gevolg duidelijk zijn voor de betrokkenen.

Deelvraag 6.1

Heeft een dergelijke opzet meer kans van slagen voor subsidieaanvragen?

- *Wat zouden nog missende onderdelen zijn?*

Antwoord:

De Notitie sport en recreatie zou een mogelijke aanvulling zijn op het onderzoek.

Concrete samenvatting van de deelvragen van het interview en controle met de ondervraagde.

Interview Hoogheemraadschap van Delfland

Interviewer: Stefan Bakker | Afstudeerder stichting Herstel Nieuwe Water
Geïnterviewde: Rob van der Most | Hoogheemraadschap van Delfland
10 mei 2021, 13:00u

Opening gesprek Het gesprek is niet opgenomen
Onderzoeksvraag <i>Hoe kan de ambitie van het initiatief Herstel Nieuwe Water & doorgang Weverskade het beste maatschappelijk, cultuurhistorisch, ecologisch en recreatief onderbouwd en het gemeenschappelijke verhaal van stakeholders versterkt worden, zodat het rapport geschikt is om ingebracht kan worden naar partijen voor de financiering van de realisatie van het initiatief?</i>
<u>Vraag 1:</u> Het huidige Waterbeheerplan loopt tot 2021. Zijn er nieuwe beleidspunten of ambities van het Hoogheemraadschap die relevant kunnen zijn voor het initiatief?
Antwoord: Een nieuwe Waterbeheerplan wordt momenteel opgesteld ten opvolging van het Waterbeheerplan van 2016-2021. De provincie Zuid-Holland houdt toezicht op de verschillende waterschappen en diens beleidsstukken. Het Waterbeheerplan functioneert primair als een intern document, met hierin de visie, ambities en strategieën. Om doorgevoerd te worden moet het Waterbeheerplan door het Algemeen Bestuur worden goedgekeurd. De verwachting is dat het nieuwe Waterbeheerplan ook in zal gaan op de veranderende rol van de overheid (NSOB-model = rechtmatig-presterend-samenwerkend-responsief). Delfland kan daarmee ook meer responsief (faciliterend) omgaan met initiatieven uit het gebied.
<u>Vraag 2:</u> Kunt u vertellen waarom de “stimuleringsregeling lokaal water Delfland” is gesloten?
Antwoord: Het Dagelijks Bestuur stelt het coalitieprogramma op met hierin een aantal prioriteiten. Een van deze prioriteiten was het verbeteren van de lokale waterkwaliteit conform het KRW-programma van Delfland en de ambitie om deze te behalen in 2027. De stimuleringsregeling diende als ‘tijdelijk extra zetje in de goede richting’ door subsidie te geven voor lokale initiatieven ter verbeteren van het lokale waternetwerk van Delfland.
<u>Sub vraag 2.1:</u> Was dit een toezegging van een jaarlijks budget?
Antwoord: Het budget voor de stimuleringsregeling was destijds eenmalig vastgesteld. Het totale budget voor de regeling betreft 400.000 euro met een limiet van 50.000 per project.
<u>Sub vraag 2.2:</u> Zo ja, waarom was de voortzetting ervan geannuleerd?
Antwoord: Het was een eenmalig budget en daarna is de focus verlegd naar andere instrumenten. Overigens kent Delfland meer subsidieregelingen, zoals de subsidieregeling Klimaatadaptie waarmee inwoners voordelig bijvoorbeeld een groen dak kunnen aanleggen

<p><u>Vraag 3:</u> <i>Zou u meer kunnen vertellen over de coöperatie van het Hoogheemraadschap en andere organisaties? Zijn er opmerkelijke verschillen in het samenwerken met overheidsinstanties (gemeenten, provincie) en publieke initiatieven of verenigingen?</i></p>
<p>Antwoord: Op zich maakt het geen verschil wie met een initiatief komt, Delfland is altijd positief geïnteresseerd. Publiekrechtelijk is er wel een verschil. Provincie, gemeenten en het waterschap hebben bestuurders (gedeputeerde-wethouder-hoogheemraad) die bestuurlijke besluiten nemen. Daarnaast kunnen overheden ook meerdere petten hebben (zoals vergunningverlener, handhaver, eigenaar, etc.)</p>
<p><u>Sub vraag 3.1:</u> <i>Wordt er bijvoorbeeld ook bij projecten gekeken naar de ambities/wensen van (water)verenigingen of andere organisaties (Samenwerkingskaart Zuid-Holland)?</i></p>
<p>Antwoord: De attentie voor de ambities/wensen van verenigingen of andere organisaties komen vanuit beide kanten, zowel het Hoogheemraadschap als de organisaties zijn attent op suggesties omtrent het watersysteem en andere thema's.</p>
<p><u>Vraag 4:</u> <i>Wat zijn specifieke voorbeelden waar een mogelijke subsidieaanvraag bij het Hoogheemraadschap voor het Nieuwe Water op moeten letten?</i></p>
<p>Antwoord: Advies is om zoveel mogelijke extra partijen te zoeken en die te verenigen in het initiatief. Hoe meer partijen meedoen, hoe meer het ook interessant is voor die partijen.</p> <p>Het Hoogheemraadschap heeft een viertal centrale taken; waterzuivering, waterveiligheid, het watersysteem en de waterkwaliteit. Uit (eerdere) gesprekken is gebleken dat de waterzuivering, de waterveiligheid en het watersysteem momenteel geen knelpunten bij het Nieuwe Water zijn. Het thema van waterkwaliteit kan een mogelijke aansluitpunt voor het initiatief zijn, met maatregelen als natuurvriendelijke oevers die het Hoogheemraadschap in het Nieuwe Water in de afgelopen jaren heeft geïnvesteerd. Wellicht zijn er kansen om deze uit te breiden of te verlengen, maar waterrecreatie op het Nieuwe Water kan ook juist een risico zijn met het oog op het behoud van deze oevers.</p> <p>Aanvullend op de vier centrale taken heeft het Hoogheemraadschap nog aanvullende onderwerpen die mogelijk een aanknopingspunt bieden (zie de portefeuillevverdeling van de bestuurders): Zwemwater, recreatief medegebruik, vaarrecreatie, cultuurhistorisch erfgoed, etc. De middelen hiervoor zijn echter beperkt. Een goede businesscase is nodig om te zien welke meerwaarde het project kan bieden.</p> <p>Mogelijkheden om het initiatief te financieren zijn bijvoorbeeld crowdfunding of particuliere investeringen (tolbrug met toekenning van tolrecht). Hier zou tegelijkertijd kunnen worden ingespeeld met ondernemers (bv drijvend terras naast de tolbrug).</p>
<p>Concrete samenvatting van de deelvragen van het interview en controle met de ondervraagde.</p>

Interview Gemeente Maassluis

Interviewer: Stefan Bakker | Afstudeerder stichting Herstel Nieuwe Water
Geïnterviewde: Ad van Rooijen | Gemeente Maassluis
18 mei 2021, 9:30u

Opening gesprek Het interview is opgenomen
Onderzoeksvraag <i>Hoe kan de ambitie van het initiatief Herstel Nieuwe Water & doorgang Weverskade het beste maatschappelijk, cultuurhistorisch, ecologisch en recreatief onderbouwd en het gemeenschappelijke verhaal van stakeholders versterkt worden, zodat het rapport geschikt is om ingebracht kan worden naar partijen voor de financiering van de realisatie van het initiatief?</i>
Vraag 1: <i>Zijn er specifieke beleidsstukken over het waterbeleid van uw gemeente, of worden deze beheerd door het Hoogheemraadschap van Delfland? (+ oud waterplan Maassluis/HHD)</i>
Antwoord: De gemeente Maassluis heeft geen actief water-gerelateerd document. Voorheen was er een waterplan opgesteld door de gemeente Maassluis en het Hoogheemraadschap van Delfland, maar er is geen opvolgend document gekomen. Het Nieuwe Water is geen primaire waterberging van het boezemsysteem.
Vraag 2: <i>Zijn er plannen om de fietsroute langs de Weverskade (en het Nieuwe Water in het verlengde) aan te pakken? (+ ontwikkeling nabije metropolitane fietsroute)</i>
Antwoord: Er zijn plannen vanuit het MRDH voor metropolitane fietsroutes, waar de plannen ervoor initieel langs het Nieuwe Water zou lopen. Dit zou in koppeling met het aanpakken van de duiker aan de rotonde van de Westlandseweg plaatsvinden, door een brug te plaatsen met hieronder een fietsroute. Echter bleek dat het fietspad aan het Nieuwe Water niet zou voldoen aan de randvoorwaarden voor de metropolitane fietsroutes van de MRDH, met name het hoogteverschil.
Vraag 3: <i>Er zijn meerdere bruggen over het Nieuwe Water, momenteel worden een aantal bruggen door de gemeente Maassluis aangepakt en gerenoveerd. Zou u hier meer over kunnen vertellen?</i>
Antwoord: Wilgenrijk brengt een eigen inkomst van 50.000 euro om een aantal bruggen te herstellen, conform haar eigen extra wensen voor deze bruggen. De doorvaarthoogte van deze nieuwe bruggen is vastgesteld op 1,5m, zodat niet alleen kanaarvaart maar het ook mogelijk wordt voor kleine sloepen om onder deze bruggen te varen. Vanuit de HHD is er de wens om de gehele Weverskade op te hogen, maar zij hebben hier geen officiële zeggenschap over.
Vraag 4: <i>Is er meer bekend over het eigendom van deze bruggen? Zijn deze bruggen privaat eigendom of onder het beheer van de gemeente of andere organisaties?</i>
Antwoord:

De bruggen waren voorheen gedeeltelijk onder eigendom van zowel de gemeente Maassluis als privaat eigendom voor toegang van erfgoed. Na verloop van tijd zijn alle bruggen onder het beheer van de gemeente Maassluis gekomen.

Vraag 5:

Welke obstakels zijn er voor uw gemeente om een verbinding van het Nieuwe Water met het recreatieve vaarrouthenetwerk te realiseren? De bruggen over het Nieuwe Water worden hersteld, zo is er ook nog de duiker bij de rotonde aan de Westlandseweg. Wat is de staat van deze duiker?

Antwoord:

De duiker bij de rotonde aan de Westlandseweg is technisch gezien nog in goede staat. Er zijn geen directe stappen noodzakelijk rondom deze duiker.

De gele brug die het Nieuwe Water aan de Noordvliet verbindt zou echter nog wel een obstakel kunnen zijn. De gele brug was voorheen geasfalteerd, vast gelast en is momenteel niet volledig in balans. Tevens moet de brug momenteel handmatig bediend worden en zijn er plannen om deze brug te moderniseren.

Vraag 6:

Zijn er bepaalde aspecten waarop gelet moet worden voor de gemeente Maassluis bij het herstel van het Nieuwe Water?

Antwoord:

De gemeente Maassluis is bezig om in 2021 een Toekomstvisie Mobiliteit uit te brengen, waarbij het initiatief voor het Nieuwe Water aanhaakt bij de mogelijkheid van bijvoorbeeld een brug ter vervanging van de huidige duiker aan de Westlandseweg. Het gebied rondom de duiker is in de huidige situatie een simpele vlakgazon. De gemeente Maassluis is bezig met een overslag in betrekking tot groenbeheer, de simpele stukken groen hebben een gelimiteerde meerwaarde en de gemeente is aan het kijken naar andere mogelijkheden hiervoor. Bij het vervangen van de duiker met het plaatsen van een brug kan er ook worden gekeken naar ecologische kansen voor het gebied eromheen. Verder is het koppelen van lokale initiatieven aan het Nieuwe Water belangrijk en zijn er ook meerdere stimuleringsregelingen zoals de SRG, Landschapsfondsen en de Erfgoedlijnen waar de stichting mogelijk gebruik van kan maken. De accountmanager Sonja Commeren van de gemeente Maassluis heeft op deze verschillende regelingen meer zicht en zal door gerefereerd worden aan de stichting.

Concrete samenvatting van de deelvragen van het interview en controle met de ondervraagde.

Interview Vereniging Regio Water

Interviewer: Stefan Bakker | Afstudeerder stichting Herstel Nieuwe Water
Geïnterviewden: Stephan van Dijk | Vereniging Regio Water
Marcel Vissers | Vereniging Regio Water

28 april 2021, 15:00u

Opening gesprek Het interview is opgenomen.
Onderzoeksvraag <i>Hoe kan de ambitie van het initiatief Herstel Nieuwe Water & doorgang Weverskade het beste maatschappelijk, cultuurhistorisch, ecologisch en recreatief onderbouwd en het gemeenschappelijke verhaal van stakeholders versterkt worden, zodat het rapport geschikt is om ingebracht kan worden naar partijen voor de financiering van de realisatie van het initiatief?</i>
Vraag 1: Vereniging Regio Water (VRW) is in samenwerking met de provincie Zuid-Holland deelnemer aan het interregionale project SWARE.
Deelvraag 1.1: <i>U bent met de provincie bezig in het project SWARE met verschillende buitenlandse organisaties, zijn er specifieke voorbeelden van buitenlandse projecten van het versterken van regionaal beleid op waterrecreatie in combinatie van natuurlijk en cultureel erfgoed?</i>
Antwoord: De website van de Vereniging Regio Water (VRW) bevat een document met daarin een aantal projecten met voorbeelden van <i>good practices</i> , waaronder projecten in Zuid-Holland, Milaan en Tipperary. De voorbeelden van Milaan is mogelijk interessant voor het Nieuwe Water, omdat Milaan veel cultuurhistorisch erfgoed bezit (verschillende Leonardo da Vinci-gerelateerde kanalen en sluisen). In de afgelopen jaren is in voorbereiding van de World Expo 2015 middels Europese en regionale fondsen en budgetten geïnvesteerd in niet alleen de blauwe infrastructuur, maar ook de omliggende infrastructuur. Link Project level menu of good practices
Deelvraag 1.2: <i>Op wat voor problemen of obstakels stuiten andere (buitenlandse en/of regionale) bestuurlijke organisaties bij het ontwikkelen van water-gerelateerde projecten?</i>
Antwoord: Een lokaal fenomeen voor Milaan was het vele bestuurlijke regelgeving en overleggen, waardoor het tijd kost om stappen te maken projecten op gang te krijgen. Ook in Nederland is er bijna geen onderwerp waarbij slechts een enkele overheidsorganisatie voor verantwoordelijk is. Vanuit de Visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving is er vanuit de provincie oploep georganiseerd met de medeoverheden, met daarbij particulieren initiatiefnemers. Uiteindelijk komt het in een programma, maar daarbij is het een ding om het op papier te krijgen. Om daadwerkelijk tot uitvoering te komen, blijft het lastig om alle verzamelde wensen co-gefinancierd te krijgen omdat ook de provinciale middelen beperkt zijn. Toch blijft het belangrijk om gezamenlijk draagvlak te blijven vinden voor projecten waarbij verschillende organisaties baat bij hebben.

Deelvraag 1.3:

Wat zouden mogelijke opties zijn om de cofinanciering van projecten te stimuleren?

Antwoord:

De grondwaarde kan gebruikt worden om investeringswaarde te creëren. Als agrarische grond wordt omgezet in een woningbouwlocatie, ontstaat een grote hoeveelheid aan kapitaal. Het ontbreekt echter nog in voldoende mate in de Nederlandse wet- en regelgeving dat dit kapitaal niet bij één ontwikkelaar terecht komt, maar dat dit ook in maatschappelijke kwesties ondergebracht kan worden. Het is echter wel mogelijk om hierin (gedeeltelijk) te voorzien door een zogenaamde anterieure overeenkomst.

De enorme woningbouwopgave zou ook gekoppeld moeten worden aan de groenblauwe opgave, de verschillende recreatieve voorzieningen voor stedelijke gebieden. Voor het Regionaal Investeringsfonds van Holland Rijnland zijn (ongeveer 15 jaar geleden) vijf grote opgaven (waaronder de Rijnlandroute) op het gebied van infrastructuur, groen en ruimtelijke ontwikkeling gedefinieerd, waarbij de gemeenten (gerelateerd aan de woningbouwopgave) meerdere jaren aan mee betalen. De gemeente(n) bezitten daardoor ook een investeringsfonds om middels cofinanciering grotere projecten aantrekkelijker te maken om de overheid te laten participeren in het project.

Vraag 2:

De visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving van de provincie Zuid-Holland stelt vijf ambities: gezonde leefomgeving mens/natuur, groenblauw in/om de stad, landschap en duurzame landbouw, beheren/ontwikkelen/beschermen en beleven/genieten van de leefomgeving. Nu vallen echter deze ambities onder verschillende organisaties zoals de provincie, gemeenten en waterschap.

Deelvraag 2.1:

Hoe worden deze ambities bewaakt als ze bij verschillende organisaties worden uitgevoerd?

Antwoord:

De Visie Rijke Groenblauwe Leefomgeving is in samenspraak met andere overheden opgesteld vanuit de provincie. Na de laatste college-wisseling was de portefeuille verdeling plaatsgevonden en was er niet meer één gedeputeerde verantwoordelijk voor de hele breedte van water, groen en recreatie maar is onderverdeeld in totaal vier gedeputeerden. Het document zorgt wel voor inspiratie en wordt gebruikt voor staand beleid, maar het is niet een bindend document.

Deelvraag 2.2:

Is het Publiek Participatie Netwerk (PPN) van Tipperary County Council een voorbeeld van het simplificeren van governance? Wat was het doel van dit netwerk?

Antwoord:

De PPN van Tipperary County Council was bedoeld voor een sterkere verankering van burgerparticipatie. Het is geïnstitutionaliseerd met nationaal/regionaal budget om het PPN op te zetten, om kennis en ervaring omtrent bijvoorbeeld planvorming bij de burgers te brengen en betrokken partijen eerder in het proces te betrekken.

Deelvraag 2.3:

Is het IE project Duurzaam management van cultureel en natuurlijk erfgoed langs waterregio's een ander voorbeeld ervan? Wat houdt het project in?

Antwoord:

Het IE project Duurzaam management is een andere benaming voor SWARE, wat onder Interreg Europe valt.

Deelvraag 2.4:

Opvolgend, kunt u meer vertellen over het PPN pilot van Zuid-Holland?

Antwoord:

De PPN pilot voor Zuid-Holland was aangevraagd bij Interreg Europe namens de Vereniging Regio Water om het voorbeeld uit Tipperary, Ierland ook in Nederland te testen, maar is door de organisatie zelf afgelast i.v.m. gelimiteerde capaciteit. De aanvraag richtte zich op waterrecreatie in de provincie Zuid-Holland.

Deelvraag 2.5:

Bij de thema van “verbinden van infrastructuur met toerisme en erfgoed” komt de nieuwe Omgevingswet ter sprake. Momenteel zijn de gemeenten veelal bezig met de voorbereiding ervan. In hoeverre speelt de ingangsdatum van de Omgevingswet een rol bij het accommoderen van burgerinitiatieven?

Antwoord:

Er wordt nu in het huidige systeem advies gevraagd bij initiatieven die strikt genomen niet mogelijk zouden zijn volgens de regelgeving, maar die wel een meerwaarde heeft op de omgeving. Er kan dan een positief advies worden gegeven aan de gemeente om te onderzoeken of het alsnog mogelijk gemaakt kan worden. Hogere overheden als de provincie hebben natuurlijk nog wel het recht om aan te duiden dat projecten niet aansluiten aan verschillende visies en zodoende nog aangepast moeten worden.

Vraag 3:

In het SWARE regionaal actieplan worden bij de strategie (pgn 11) de zogenoemde ‘quick wins’ genoemd.

Deelvraag 3.1:

Heeft u hier voorbeelden van?

Antwoord:

Het aanleggen van steigers en het moderniseren van havens zijn voorbeelden snel doorvoerbare maatregelen, oftewel *quick wins*. Deze *quick wins* betreffen echter wel kleine bedragen, die vanuit de subsidieregeling groen (SRG) worden gefinancierd. De subsidieregeling waterrecreatie valt onder de SRG (SRG, paragraaf 11) en beschrijft het thema van waterrecreatie en voor welke maatregelen de subsidieregeling gebruikt kan worden.

Deelvraag 3.2

Voor het selecteren van geschikte locaties voor investeringen wordt de methode Aquapuncture genoemd, waarbij een lokale ingreep een positieve bijdrage moet leveren aan de verbindingskracht van het gehele watersysteem. Het oplossen van de obstakels van het Nieuwe Water zou bijdragen aan een meer verbonden vaarnetwerk. Zou het Nieuwe Water ook als een dergelijke ‘quick win’ kunnen worden benoemd?

Antwoord:

Het herstel van het Nieuwe Water zal niet onder de definitie van een *quick win* vallen, maar mogelijke kleine maatregelen om bijvoorbeeld de kanovaart te bevorderen middels het aanleggen van lagere steigers zouden door de SRG medegefinancierd worden.

De methode Aquapuncture gaat meegenomen worden bij het waterrecreatieprogramma van de provincie Zuid-Holland en het wordt al reeds gebruikt in waterrecreatieprogramma van Noord-Holland.

Deelvraag 3.3

Project SWARE liep in 2020 aan zijn einde (jaarverslag). Wordt het programma verder ondersteunt in 2021+?

Antwoord:

Er is eenmaal verlengd in verband met de globale COVID-19 pandemie. Oorspronkelijk verliep SWARE in september 2020, maar is verlengd naar eind maart 2021. Er is een mogelijkheid om het nogmaals te verlengen, waarbij de Vereniging Regio Water aan het onderzoeken is of dit nog gewenst is. Het partnerschap met verschillende instanties gecreëerd vanuit SWARE blijft bestaan.

Vraag 4:

Wat kan de Vereniging Regio Water betekenen voor het oplossen van de problemen van het Nieuwe Water?

Deelvraag 4.1:

Kan het Nieuwe Water geagendeerd worden bij de verschillende organisaties? Hoe concreet kan dit gemaakt worden? Bij de 'Kracht van Water' conferentie in 2019 was het initiatief genoemd (Verlengen van de Weverskade). Wat zijn bijvoorbeeld de vervolgstappen van de conferentie geweest?

Antwoord:

De Vereniging heeft met het initiatief deze geagendeerd bij de provincie en gemeenten, zodoende was het initiatief ook meegenomen in het rapportage Vaarrecreatie van adviesbureau APPM.

Vanuit de conferentie kwam de vraag aan de provincie om meer regie te nemen, waarop het waterrecreatieprogramma nu door de provincie wordt opgesteld. Indien COVID-19 maatregelen het toelaten zal de nieuwe conferentie 'Kracht van Water' begin september plaatsvinden, anders zal deze later plaatsvinden.

Deelvraag 4.2:

Het Nieuwe Water (hoger) op de prioritering/ambitielijst van Blauwe Cirkels krijgen. Wat zou hiervoor nodig zijn? In relatie met het verkenningstraject van APPM.

Antwoord:

Een breed assortiment aan belanghebbende partijen vinden die geïnteresseerd zijn in het herstel en de financiering ervan. Eén partij (bijv. de gemeente) zal niet de enige trekker van het project zijn, hiervoor zijn de fondsen en budgetten te klein.

Het in beeld brengen van alle waarden en belangen moet laten zien dat dergelijke projecten niet een enkel doel dienen, maar meerdere doelen zodat er meer draagvlak gecreëerd voor kan worden. Vervolgens zouden partijen als de VRW kijken of er stakeholders zijn die geïnteresseerd zouden zijn en mee kunnen doen aan het proces. Momenteel vindt de gemeente bijvoorbeeld het echter wel een forse stap om een duiker bij een vierbaansweg aan te pakken, gezien de weg nog goed

functioneert en verder geen directe stappen noodzakelijk zijn. Zodoende is de gemeente niet zelfstandig in staat om een dergelijk project volledig te financieren. Het vinden van zoveel mogelijk stakeholders is voor het co-financieren dan ook noodzakelijk.

Het afstudeeronderzoek kan dienen om de verschillende ambities en belangen van de gemeenten, waterschap en provincie te belichten en verbinden aan het initiatief, waardoor deze partijen alsnog overgehaald kunnen worden om aan het initiatief te participeren.

Deelvraag 4.3:

In het Rapportage verkenning Vaarrecreatie van adviesbureau APPM wordt het initiatief beschreven met een termijn van langer dan 8 jaar. Welke componenten van het initiatief vallen hieronder? Het vervangen of verhogen van duikers en bruggen?

Antwoord:

Dit is niet duidelijk vanuit de Vereniging Regio Water, dit zou mogelijk vanuit de stichting of provincie toegekend kunnen zijn. Het zal middels uit nadere ondervraging van deze partijen uitgezocht moeten worden.

Concrete samenvatting van de deelvragen van het interview en controle met de ondervraagde.

Extra mogelijke vragen:

- *Belevingsroutes van de VRW, enige routes nabij het Nieuwe Water?*
 - o De belevingsroutes vallen onder het project Erfgoedlijnen en de Erfgoedtafel. De Noordvliet bij Maassluis valt onder een van deze Erfgoedlijnen, maar de belevingsroutes sluiten niet direct aan bij het Nieuwe Water.

Interview Toeristische Kano Bond Nederland

Interviewer: Stefan Bakker | Afstudeerder stichting Herstel Nieuwe Water
Geïnterviewde: Jan Eggens | Toeristische Kano Bond Nederland (TKBN)
4 mei 2021, 9:30u

Opening gesprek Het interview is opgenomen.
Onderzoeksvraag <i>Hoe kan de ambitie van het initiatief Herstel Nieuwe Water & doorgang Weverskade het beste maatschappelijk, cultuurhistorisch, ecologisch en recreatief onderbouwd en het gemeenschappelijke verhaal van stakeholders versterkt worden, zodat het rapport geschikt is om ingebracht kan worden naar partijen voor de financiering van de realisatie van het initiatief?</i>
Vraag 1: <i>Wat is de relatie tussen de Waterrecreatie Nederland, Watersportverbond en de Toeristische Kano Bond Nederland?</i>
Antwoord: De oude Kano Bond kreeg problemen, aantal jaar geleden kon niet meer zelfstandig functioneren. Het werd uiteindelijk overgenomen door het Watersportverbond, deze functioneert als algemene overkoepelende organisatie voor verschillende organisaties (primair gemotoriseerde vaart). De TKBN werd opgericht voor de toeristische kanovaart, dit was voorheen gemist. De Waterrecreatie Nederland dient als een kennis- en netwerkorganisatie en functioneert ook voor belangenbehartiging.
Vraag 2: <i>Hoe heeft de Toeristische Kano Bond Nederland potentiële problemen bij nieuwe kanoaartroutes aangepakt?</i>
Antwoord: Het TKBN heeft een document Kanoaarwegen , waarin de ambities van kanovaart worden vertaald in concrete oplossingen. Zo worden ook de recreatieve als ecologische bezwaren benaderd. Daarbij is de demografie van de TKBN gemiddeld over de 30 jaar, met een ander gedragspatroon waardoor mogelijke problemen als geluidsoverlast en vervuilingen een kleiner risico zijn voor omliggende partijen. Een ander bezwaar wat wel opkwam was het verhuur van sloepen en andere kleine vaart. Een gevolg hiervan zijn bijvoorbeeld bedrijfs- of dag uitjes, die minder gewaardeerd worden door lokale bewoners en ecologen.
Deelvraag 2.1: <i>Er zouden bijvoorbeeld bezwaren vanuit lokale bewoners naar voren kunnen komen. Is er een preventieve aanpak, wordt er op verschillende manieren ingelicht?</i>
Antwoord: Er zijn verschillende mogelijkheden. De eerste is om er juridisch mee aan de slag te gaan. Er kan beperkt toegang gegeven tot de waterwegen in een gevoelig gebied. Zo kunnen er enkel gevaren worden in een ecologisch gebied indien vergunningen aan de kleine vaartuigen zijn verleend. Zodoende kan er beperkt worden welke vaartuigen in het gebied toegelaten worden. Een tweede optie bij een gebied dat principieel open moet zijn, is het opzetten van bepaalde kano- en vaarroutes in kwetsbare deelgebieden. Zodoende kan de druk opgehoogd worden i.v.m. het

sturen van bepaalde vaartuigen (zoals sloepen) richting minder kwetsbare deelgebieden. Dergelijke schilgebieden kunnen ook helpen met het rustigste varen in het midden en dan naar buiten toe met kano, suppen, sloepvaarten, steeds grotere vaartuigen etc.

Deze opties zijn echter meer toepasbaar op grotere vaargebieden. Voor het Nieuwe Water zouden de oever beplant kunnen worden met riet, oftewel natuurvriendelijke en golfslagdempende oevers. Het plaatsen van steigers op specifieke locaties kan functioneren als Toeristisch Overstap Punt (TOP) en zodoende als overstappunt en verbinding voor land- en waterrecreatie.

Vraag 3:

Wat zijn voorbeelden van (kleine) maatregelen die de kleine watersport in de omgeving kan verbeteren? (kleine aanlegsteigers, trekstangen in duikers)

Antwoord:

Voorbeelden van maatregelen ten verbetering van de kleine watersport zijn:

- Trekstangen in duikers
- Vaarduikers (1,2m doorvaarthoogte)
- Parkeergelegenheden (om start- en eindpunten te faciliteren)
- Een minimale waterdiepte en -breedte (~5m/1-1.5m)
- Verlaagde oevers (uitstappunten, zomerpeil 20-25 cm)
- Kanosteigers (verbrede steigers voor competitief)
- Golfslagdempende/natuurvriendelijke oevers

Vraag 4:

Kunt u meer vertellen over de overlap/strijdigheid die de kleine watersport met natuur en ecosystemen?

Antwoord:

Lokale organisaties die gebieden beheren kunnen terughoudend zijn in het toelaten van (kleine) vaart. Het hoofdstuk Ecologie van het [document](#) gaat hier dieper op in. Hierin wordt onder andere gekeken naar de verschillende types van kanovaart en wateren, de zonering, gedragssturing en relevante gedragscovenanten.

Vraag 5:

Kunt u ingaan op hoe de TKBN als organisatie bezig is met belangen behartiging van vaarroutes?

Antwoord:

De TKBN kan getipt of uitgenodigd worden over mogelijke koppelkansen voor het (kano)vaarrouten netwerk, maar ook vanuit eigen initiatief hun interesse aantonen bij gemeenten, grondontwikkelaars, etc. De Omgevingsvisie van de overheid ondersteunt dit, zo hebben bijvoorbeeld verschillende organisaties hun inbreng gebracht op een aantal thema's van de visie. De TKBN heeft de provincies en haar gemeenten benaderd over mogelijke koppelkansen, zodoende heeft ongeveer de helft van de gemeenten positief gereageerd om wateren open te stellen voor recreatievaart.

Deelvraag 5.1:

Relevante voorbeelden bij lokale vaarroutes?

Antwoord:

Zoals eerder beschreven in deelvraag 2.1 is het verlenen van vergunningen tussen de Vlietlanden, het waterschap bij Zoeterwoude, het herstellen van de oude waterloop Hunze en praktische oplossingen zoals het ontwerpen van vistrappen die ook geschikt is voor kanovaart.

Vraag 6:

De TKBN heeft een Ambitiekaart van Noord-Holland, waarbij aangegeven wordt welke wensen de TKBN heeft op bepaalde locaties. Betreffen dit enkel wensen of zijn hier ook al reeds gerealiseerde wensen op te zien?

Antwoord:

Het betreft enkel ambities vanuit de verschillende waterrecreatie-organisaties.

Vraag 7:

Op Waterrecreatie Nederland wordt beschreven hoe een van de trends en ontwikkelingen in Zuid-Holland is dat de traditionele watersporter en de nieuwe, actieve watersporter van elkaar verschillen met andere wensen en gebruiken.

Antwoord:

De gemiddelde demografische instroom van toeristische kanogebruikers begint vanaf 40 jaar, met de intentie voor een langdurige hobby. De wensen van deze groep zijn bijvoorbeeld de verschillende maatregelen van vraag 3. Een nieuwe influx van gebruikers de afgelopen 20 jaar zijn dagelijkse gebruikers (hoppers), waarbij het meer commercieel is ingericht.

Vraag 8:

Een andere trend/ontwikkeling is de cross-over tussen waterrecreatie en landrecreatie, waarbij u in uw e-mail ook iets over zei, namelijk oeverrecreatie.

Antwoord:

Het aanleggen van (lage) steigers en voldoende parkeergelegenheden kunnen dienen om een TOP te creëren, om zo een verbinding tussen land- en waterrecreatie te vormen. Bezoeken aan lokale ondernemers, zoals boerderijen of horeca kunnen dienen als aantrekkelijke punten voor vaarroutes en (dag)bezoekers. Een mooi voorbeeld hiervan is de Duitse rivier Wezer, met een lengte van 730 km waarbij de lokale ondernemers ingespeeld hebben op de waterrecreatie op de rivier middels horeca, B&B's, etc.

Vraag 9:

Zijn er nog bepaalde acties die de TKBN zou kunnen ondernemen om het Nieuwe Water meer bekend te maken (Kanotities magazine)?

Antwoord:

De TKBN heeft bijvoorbeeld in samenwerking van verschillende organisaties en horeca een aantal projecten volbracht; een (kano)vaarroutenetwerk van Delfland en de Haaglanden, een overzicht van vaarroutes en aanliggende horeca, etc. Ook heeft de TKBN een eigen maandelijkse magazine en een website waarop verschillende nieuwsartikelen worden geplaatst, waarin nieuwe routes worden gepubliceerd. Zodoende zou het herstelde Nieuwe Water en diens aanvulling op het (kano)vaarroutenetwerk beschreven kunnen worden. Ten slotte heeft de organisatie service verlenende opties; bijvoorbeeld een platform voor parkeergelegenheden voor haar leden.

Concrete samenvatting van de deelvragen van het interview en controle met de ondervraagde.

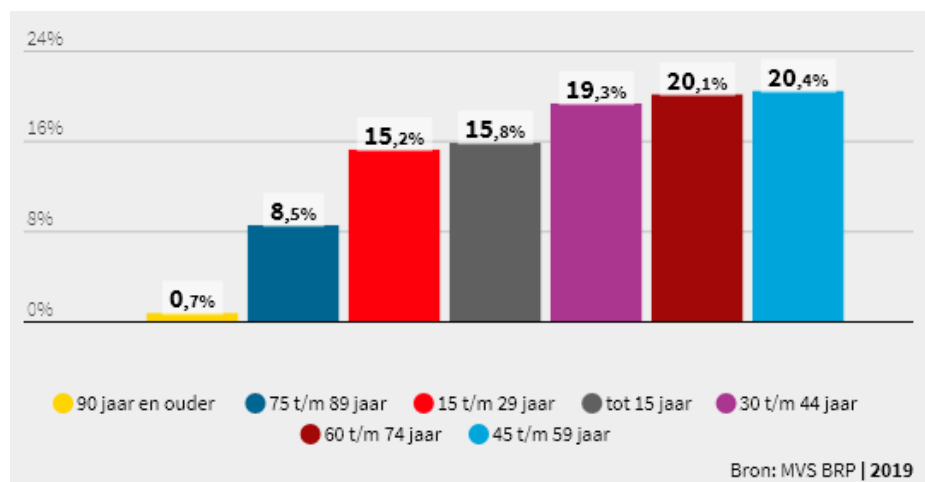
Bijlage 4: DESTEP-analyse

Een DESTEP-analyse dient om de verschillende trends en ontwikkelingen in de macro-omgeving van het desbetreffende gebied te analyseren. Hierbij worden voor verschillende factoren gekeken naar een aantal onderwerpen; deze zijn demografische, economische, sociaal-culturele, technologische, ecologische en politiek-juridische factoren. Deze factoren zijn vervolgens opgedeeld in meerdere trends en ontwikkelingen.

De DESTEP-analyse is met behulp van verschillende bronnen onderbouwd, waaronder voorgaande onderzoeken van de stichting. Voor de afbakening voor de macro-omgeving van de analyse zijn de drie omliggende gemeenten van het Nieuwe Water genomen; gemeenten Westland, Maassluis en Midden-Delfland. Per gemeente worden een aantal onderwerpen toegelicht. De DESTEP-analyse is gebruikt ter onderbouwing van de SWOT-analyse in paragraaf 0.

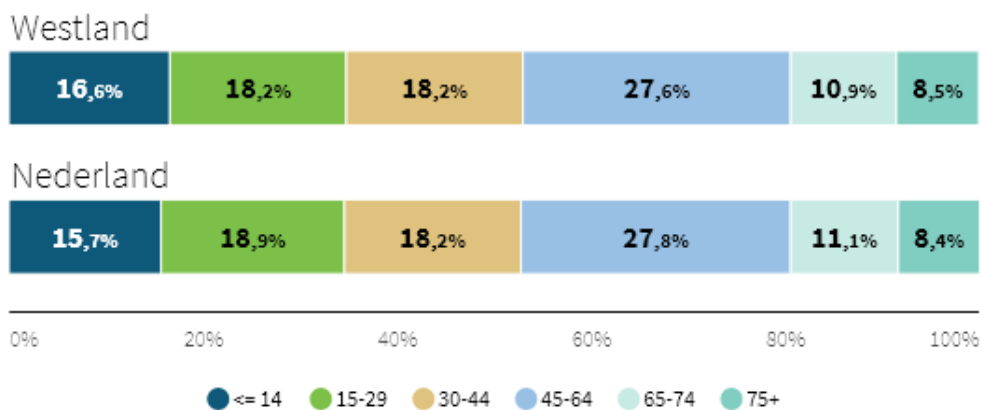
Demografische factoren

De populatie van de gemeente Maassluis betreft een omvang van 32.796 in 2019, waarbij het percentage van 50,9% mannelijk was en 49,1% vrouwelijk. De leeftijdsopbouw is te zien in Figuur 0-2: Leeftijdsopbouw Maassluis (Kenniscentrum MVS, 2021) en geeft een gemeente weer met het merendeel in de leeftijdscategorieën van 30 tot 74 jaar (Kenniscentrum MVS, 2021).

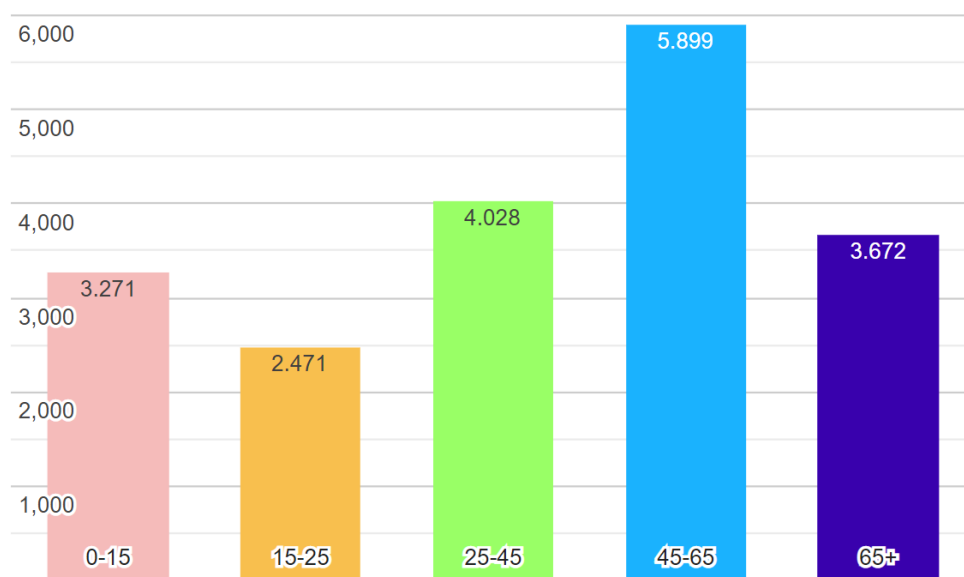
Figuur 0-2: Leeftijdsopbouw Maassluis (Kenniscentrum MVS, 2021)

In begin 2021 had de gemeente Westland een populatie van 111.597 inwoners, waarbij de gemiddelde leeftijd iets onder het landelijke gemiddelde was met 41,9 jaar. Het verwachte aandeel van 75+ers is tevens ook ietwat onder het landelijke gemiddelde met een demografisch percentage van 13,6% van de populatie. De gemeente heeft een laag aandeel van bewoners met een niet-Westerse achtergrond, 6,8% ten over het landelijk gemiddelde van 13,7% (Gemeente Westland, 2021).

Figuur 0-3: Leeftijdsopbouw Westland (Gemeente Westland, 2021)

De gemeente Midden-Delfland had in 2021 een populatie omvang van 19.409. De demografie van de gemeente bestaat uit 88% autochtoon, 6% met een Westerse migratieachtergrond en 6% met een niet-Westerse migratieachtergrond (Allecijfers, 2021).

Figuur 0-4: Leeftijdsopbouw Midden-Delfland (Allecijfers, 2021)

Economische factoren

Het gemiddelde inkomen per huishouden in de gemeente Maassluis betreft 39.600 euro per jaar. De gemiddelde woningwaarde in de gemeente in 2019 is 198.000 euro, een constante stijgende trend van 4,5% ten opzichte van het vorige jaar. Het percentage werklozen in de gemeente betreft 15,9% (Kenniscentrum MVS, 2021).

Het gemiddelde inkomen per huishouden in gemeente Westland betreft 50.200 euro per jaar. De gemiddelde koopsom van woningen in de gemeente in 2020 is 392.517 euro. Sinds 2019 zijn er 1000 inwoners per 920,2 werkzaam, resulterend in een werkloosheid percentage van 8% (Gemeente Westland, 2021).

Het gemiddelde inkomen per inwoner in gemeente Midden-Delfland betreft 29.300 euro per jaar (Allecijfers, 2021). De gemiddeld koopsom in de gemeente is 439.000 euro, een opmerkelijke daling van de koopsom het jaar ervoor, wat 542.000 euro betreft. Het aantal werkende personen per 1000 inwoners in de leeftijdscategorie van 15-74 jaar binnen de gemeente Midden-Delfland betreft 517,2. Echter betreft de werkloosheid in de gemeente maar 2,4% (Waarstaatjegemeente, 2021).

Sociaal-culturele factoren

In de Vaarverordening Delfland van het Hoogheemraadschap van Delfland staat dat iedereen vrij mag varen over de wateren in het gebied van Delfland. Het aanvragen van vaarvergunningen is niet meer nodig (Hoogheemraadschap van Delfland, 2021). Er is geen informatie gevonden over het aantal vaartuigen in de gemeenten, waardoor waterrecreatie als vrijetijdsbesteding of sport niet inzichtelijk gemaakt kon worden.

Technologische factoren

Het Hoogheemraadschap van Delfland heeft steeds meer open data beschikbaar voor waterrecreanten, zoals een digitale vaarkaart met overzichten waar wel en niet gevaren kan worden met of zonder vergunning. Verder heeft het Hoogheemraadschap actuele informatie over mogelijke stremmingen op de verschillende vaarwegen, waterkwaliteit kaarten en biedt het hulp aan bij het verbeteren van de waterkwaliteit middels bijvoorbeeld lokale initiatieven (Hoogheemraadschap van Delfland, 2021).

Ecologische factoren

Het Hoogheemraadschap van Delfland moet conform de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) een aantal doelen bereiken. De hoofddoelen die als basis voor het KRW-programma zijn: maatregelen genomen om zo in 2027 de ecologische KRW-doelen te behalen en een bijdrage leveren aan het verbeteren van de leefomgeving voor plant, dier en mens. Verder wil de HHD in 2021 de chemische waterkwaliteit zichtbaar verbeterd hebben en de condities gecreëerd te hebben om in 2027 de KRW-doelen te halen (Hoogheemraadschap van Delfland).

De HHD heeft al veel ondernomen om de ecologie te verbeteren. Er zijn natuurvriendelijke oevers, vispaaiplaatsen en vismigratievoorzieningen aangelegd. Maar de HHD stelt dat voor een robuust netwerk van waternatuur te realiseren, er nog volop maatregelen nodig om dit te bereiken. De ecologische toetsing van de Waterkwaliteitsrapportages laat verschuivingen in verschillende ecologische belangrijke aspecten zien, maar voor het totaalbeeld verandert er weinig. Er is vooral een gebrek aan ruimte voor waterplanten en omdat veel organismen tussen deze planten leven, komen

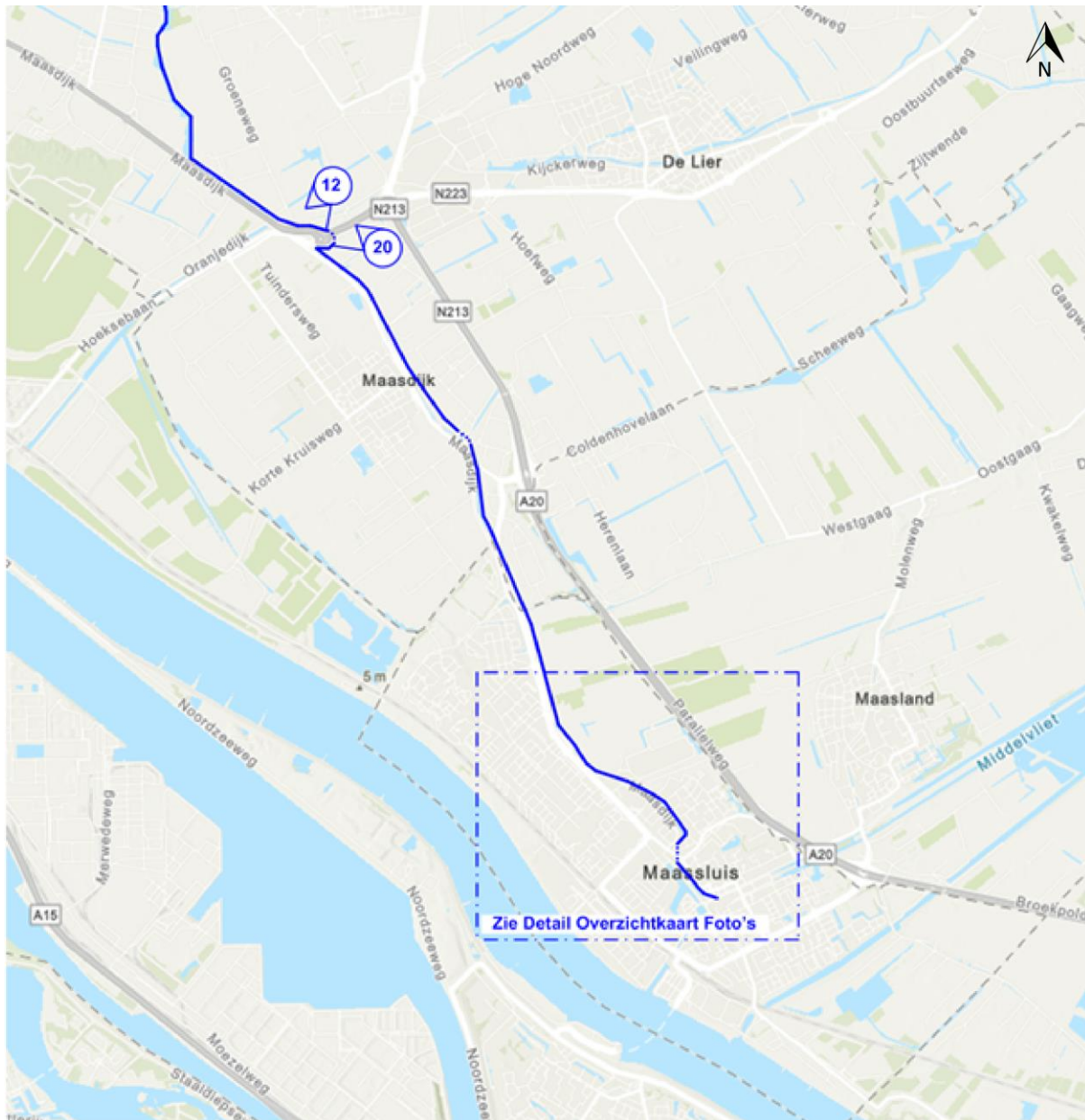
deze organismen ook niet tot ontwikkeling. Uitbreiding en verbetering blijven noodzakelijk om een robuust netwerk van waternatuur te realiseren (Hoogheemraadschap van Delfland, 2019).

Politiek-juridische factoren

De politieke partij VVD is het meest populair met grofweg 30% van de stemmen in elke van de drie gemeente. Vervolgens zijn de partijen D66, CDA en PVV in verschillende mate (7-15% van de stemmen) de grootste partijen in de drie gemeenten (Allecijfers, 2021). Hiermee leunen Maassluis, Westland en Midden-Delfland midden rechts op het politieke speelveld. Uit de voorgaande onderzoeken is gebleken dat er geen conflicten binnen bestemmingsplannen in betrekking tot de duiker bij de Westlandseweg zijn (COLab Adviesbureau, 2019).

Bijlage 5: Beeldmateriaal van het Nieuwe Water

In Figuur 0-5 en Figuur 0-6 is een overzicht gecreëerd van het beeldmateriaal van het Nieuwe Water, met oriëntatie van deze foto's. De weergave van het beeldmateriaal is middels de nummering ervan weergegeven op deze figuren. Het Nieuwe Water is weergegeven met een blauwe lijn, de duikers zijn middels een gestippelde lijn geïllustreerd. Figuur 0-6 biedt een meer gedetailleerde weergave van het beeldmateriaal van het Nieuwe Water in de gemeente Maassluis.

Figuur 0-5: Overzichtkaart beeldmateriaal van het Nieuwe Water

Figuur 0-6: Detail overzichtkaart beeldmateriaal van het Nieuwe Water

Foto 1: Duiker Westlandseweg/Rozenlaan, Maassluis 2021

Foto 2: Duiker Westlandseweg/Rozenlaan, Maassluis 2021

Foto 3: Duiker Westlandseweg/Rozenlaan, Maassluis 2021

Foto 4: Vaarweg Westlandseweg richting centrum Maassluis, 2021

Foto 5: Verzakking wegdek duiker Westlandseweg/Rozenlaan, Maassluis 2021

Foto 6: Verzakking wegdek duiker Westlandseweg/Rozenlaan, Maassluis 2021

Foto 7: Brug over het Nieuwe Water, Maassluis 2021

Foto 8: Verouderd wegdek brug over het Nieuwe Water, Maassluis 2021

Foto 9: Geplande vervanging drietal bruggen over het Nieuwe Water, Maassluis 2021

Foto 10: Brug over het Nieuwe Water, Maassluis 2021

Foto 11: Brug voor Wilgenrijk over het Nieuwe Water, Maassluis 2021

Foto 12: Duiker verkeersplein, Westerlee 2021

Foto 13: Weverskade 10, Maassluis

Foto 14: Weverskade 31, Maassluis

Foto 15: Weverskade 32, Maassluis

Foto 16: Arij van der Lely brug, Maassluis

Foto 17: Weverskade, Maassluis

Foto 18: Weverskade, Maassluis

Foto 19: Brug aan Wedde, Maassluis

Foto 20: Duiker, Hotel Westland

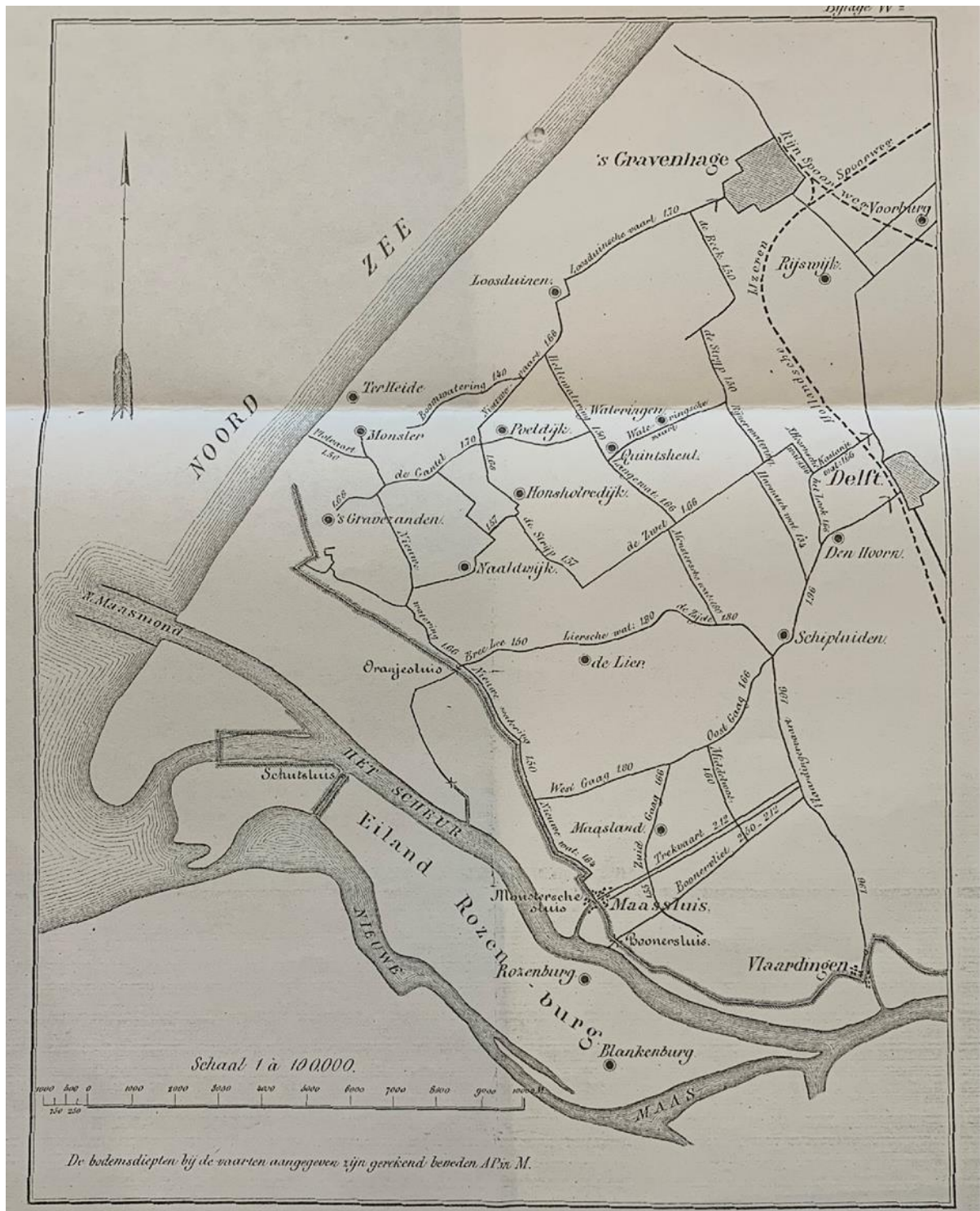

Foto 21: Historische kaart regio, Monstersche Sluis, Nieuwe Water, Nieuwe Wetering en Nieuwe Vaart zichtbaar

Bijlage 6: MECE-verantwoording onderzoeksvraag

MECE (Mutually Exclusive Collectively Exhaustive) is een manier om informatie op te splitsen in sub elementen die elkaar wederzijds uitsluiten en gezamenlijk exhaustief zijn. Met andere woorden, elementen moeten elkaar "uitsluiten", dat wil zeggen gescheiden zijn en moeten het relevante veld "uitputten", dat wil zeggen alles bevatten wat erbij hoort. MECE als methode wordt gebruikt om de correlatie tussen de hoofd- en deelvragen compleet te maken en geen gaten in het onderzoek over te laten.

Mutually Exclusive: richt zich op het verminderen van complexiteit door overlappingsen te vermijden. Het moet ervoor zorgen dat de mogelijke oplossingen of groepen niet per ongeluk twee keer worden overwogen. Het bewijs van exclusiviteit dwingt men om elke optie zorgvuldig te bekijken, waardoor men een veel dieper inzicht in het probleem krijgt.

Collectively Exhaustive: streeft naar een uitgebreide collectie zonder alternatieven achter te laten. Uitputtend betekent dat alle mogelijke opties zijn overwogen. De kunst is om een probleem op te delen in categorieën met een eindig aantal algemene groepen.

Elk woord in de hoofdvraag is gearceerd met een bepaalde kleur en correspondeert met dezelfde kleur in de deelvragen. Deze arceringen geven de verschillende aspecten van de hoofdvraag weer in de deelvragen.

De onderzoeksvraag:

Hoe kan de ambitie van het initiatief Herstel Nieuwe Water & doorgang Weverskade het beste maatschappelijk, cultuurhistorisch, ecologisch en recreatief onderbouwd en het gemeenschappelijke verhaal van stakeholders versterkt worden, zodat het rapport geschikt is om ingebracht kan worden naar partijen voor de financiering van de realisatie van het initiatief?

De deelvragen:

1. Wat is de ambitie van het initiatief Herstel doorvaart Nieuwe Water en doorgang Weverskade en welke stakeholders spelen een rol hierin?
2. Hoe kan de ambitie van het initiatief het beste maatschappelijk onderbouwd worden ten opzichte van het gemeenschappelijke verhaal van stakeholders?
3. Hoe kan de ambitie van het initiatief het beste cultuurhistorisch onderbouwd worden ten opzichte van het gemeenschappelijke verhaal van stakeholders?
4. Hoe kan de ambitie van het initiatief het beste ecologisch onderbouwd worden ten opzichte van het gemeenschappelijke verhaal van stakeholders?
5. Hoe kan de ambitie van het initiatief het beste recreatief onderbouwd worden ten opzichte van het gemeenschappelijke verhaal van stakeholders?
6. Hoe kan het rapport het beste aansluiten op het gemeenschappelijke verhaal van stakeholders, zodat de financiering van de realisatie van het initiatief mogelijk zou worden?